

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΠΡΩΗΝ ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΑΣ
ΣΤΕΓΗΣ ΤΥΦΛΩΝ ΩΣ ΠΟΛΥΧΩΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μαστιχιάδη Ζωή | Ρώτα Γεωργία Αντωνία

Αθήνα, 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ | ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

Τίτλος :

« ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ »

Σπουδαστική ομάδα:

Μαστιχιάδη Ζωή (Α. Μ. da15014)
Ρώτα Γεωργία Αντωνία (Α. Μ. da15077)

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Σίνου Μαρία

Αθήνα, Ιούνιος 2023

UNIVERSITY OF WEST ATTICA | SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE

Diploma Thesis

Title :

“LASKARIDIOS CULTURAL CENTER, OPEN TO ALL”

Student name and surname:

Mastichiadi Zoe (Registration Number: da15014)
Rota Georgia Antonia (Registration number: da15077)

Supervisor:

Sinou Maria

Athens, June 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ | ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Τίτλος εργασίας: ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
	ΣΙΝΟΥ Μ.	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	
	ΣΚΑΛΚΟΥ Α.	Ακαδημαϊκή Υπότροφος	
	ΤΟΥΣΗ Ε.	Ακαδημαϊκή Υπότροφος	

Δήλωση συγγραφέα πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας

Οι κάτωθι υπογεγραμμένες Μαστιχιάδη Ζωή του Θεόδωρου και Ρώτα Γεωργία-Αντωνία του Κωνσταντίνου, με αριθμό μητρώου 15014, 15077 αντίστοιχα, φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών, του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνουμε υπεύθυνα ότι:

«Είμαστε συγγραφείς αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Ζωή Μαστιχιάδη

Η Δηλούσα

Γεωργία-Αντωνία Ρώτα

*** Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα**
(Υπογραφή)

Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Την σύγχρονη εποχή, στις αστικές κοινότητες, παρατηρείται πλήθος αχρησιμοποίητων και ερειπωμένων οικοδομημάτων, τα οποία δύναται να διαμορφωθούν αρχιτεκτονικά, με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι πλήρως λειτουργικά, διατηρώντας τη πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής και ανανεώνοντας αισθητικά τον περιβάλλοντα χώρο. Η λειτουργική χρήση τους, προσφέρει πολιτιστικά, οικονομικά, βιώσιμα και περιβαλλοντικά οφέλη στην κοινωνία. Ο πολιτισμός είναι μια από τις βασικότερες ανάγκες του ανθρώπου. Μέσω αυτού επικοινωνεί, μαθαίνει, δημιουργεί κι έρχεται σε επαφή με την υπόλοιπη κοινωνία. Η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς περιλαμβάνει τα πολιτιστικά αγαθά, υλικά και άυλα, τα οποία συνθέτουν την έννοια του πολιτισμού και πρέπει να διατηρούνται ως σύνδεση του παρελθόντος και του μέλλοντος.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, μέσα από μια ανασκόπηση σχετικής βιβλιογραφίας και άλλων πηγών, πραγματεύεται την πρόταση επανάχρησης του Λασκαρίδειου Ιδρύματος στο Μαρούσι, ως Πολυχώρο Πολιτισμού. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, για τον επανασχεδιασμό του κτηρίου, μελετήθηκαν οι όροι της επανάχρησης, των πολιτιστικών κέντρων και της πράσινης αυλής. Η εργασία χωρίζεται σε τρία βασικά κεφάλαια, τα οποία αποτελούν τη μελέτη που προηγήθηκε του σχεδιασμού, καθώς και την τελική πρόταση.

Βασικός στόχος του σχεδιασμού, είναι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης του κτηρίου, η ανάδειξη του πολιτισμού στην περιοχή και η περιβαλλοντική ανάπτυξη του τόπου, μέσω του αειφορικού σχεδιασμού και της εφαρμογής των αρχών της πράσινης αυλής. Για την επίτευξη του στόχου, μελετήθηκαν οι παράμετροι του αειφορικού, βιοκλιματικού και παθητικού σχεδιασμού για την διαμόρφωση του κτηρίου και για το σχεδιασμό του περιβάλλοντα υπαίθριου χώρου, καθώς και τα μέσα με τα οποία εφαρμόζεται ορθή εκμετάλλευση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων.

Abstract

Nowadays, in urban communities, there are many unused, dilapidated or abandoned buildings, which can be architecturally designed in such a way that they can become fully functional, while preserving the cultural heritage of the area. Also, the design contributes to the aesthetic renewal of the surrounding area. Their functional use is highly beneficial, as it offers cultural, economic, sustainable and environmental benefits to society. Culture is one of the most important elements in humans' life. Through culture, people can communicate, learn, create and connect with the rest of the society. The concept of cultural heritage includes the cultural goods and therefore they must be preserved as a link between the past and the future.

The present study, is divided into three main chapters. Through a review of relevant literature and other sources, the research concerns the definitions of cultural centers, sustainable building reuse and green yards, that influenced the design proposal. This current study, is about the reuse of "Laskaridios Foundation" in Maroussi city, as a Multi-Cultural Center.

The main purpose of the design is to preserve the historical memory of the building, highlight the culture in the area and the environmental development of the place, through the sustainability and the appliance of green yard's principles. In order to achieve that, various parameters of sustainable, bioclimatic and passive design were studied, for the configuration of the building and the design of the surrounding outdoor space, as well as the means of the proper exploitation and utilization of natural resources.

Λέξεις κλειδιά:

Χώρος Πολιτισμού, Πολυχώρος, Πολιτιστικό Κέντρο, Κέντρο Πολιτισμού, Αειφορικός σχεδιασμός, Αειφορία, Πράσινη αυλή, Επανάχρηση, Χώρος αναψυχής, Εγκαταλελειμμένο κτήριο, Μαρούσι, Ειρήνη Λασκαρίδου, Λασκαρίδειος Στέγη, Λασκαρίδειο Ίδρυμα, Λασκαρίδειο Πολιτιστικό Κέντρο, Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument, Kulturbahnhof Aalen Cultural Center, Πολιτισμός, Μουσική, Ήχος, Ρυθμός, Ένταση ήχου, Επανάληψη, Οπτικοποίηση ήχου, Χαράξεις, Ψυχαγωγία, Επιμορφωτικές δραστηριότητες, Άτομα με προβλήματα Όρασης, Εξωστρεφής σχεδιασμός.

Key words: Cultural Center, Multipurpose Center, Sustainable Design, Green Yard, Adaptive Reuse, Sustainability, Abandoned heritage building, Maroussi City, Irene Laskaridou, Laskaridios Foundation, Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument, Kulturbahnhof Aalen Cultural Center, Culture, Music, Sound, Rhythm, Sound Volume, Sound Visualization, Activities, Visually Impaired People, Recreative & Educative activities, Recreation area, Extrovert design.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η	5
Εισαγωγή	9
1. Βασικές έννοιες.....	12
1. 1. Πολιτιστικό κέντρο	12
1.2. Η έννοια της Επανάχρησης	14
1. 3. Παραδείγματα επανάχρησης κτηρίων ως Πολιτιστικά Κέντρα	17
1. 3. 1. Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument	17
1. 3. 1. 1. Πληροφορίες – Περιγραφή κτηρίου	17
1. 2. 1. 2. Λειτουργίες Χώρου πολιτισμού	18
1. 3. 2. Kulturbahnhof Aalen Cultural Center	20
1.3.2.1. Πληροφορίες – Περιγραφή κτηρίου	20
1.2.2.2. Λειτουργίες Χώρου πολιτισμού	22
1. 4. Πράσινη αυλή.....	26
2. Κτήριο «Λασκαρίδεις Στέγη»	29
2. 1. Ιστορική Αναδρομή	29
2. 1. 1. Ιστορία του Δήμου Αμαρουσίου.....	29
2. 1. 1. 1. Αρχαίο Ελληνικό Άθμονον	29
2. 1. 1. 2. Το σύγχρονο Αμαρούσιον	31
2. 1. 2. Λασκαρίδειο Ίδρυμα	33
2.1.2.1. Η Ειρήνη Λασκαρίδου	33
2.1.2.2. Ο Οίκος τυφλών στην Καλλιθέα	34
2.1.2.3. Ο Οίκος τυφλών στο Μαρούσι.....	35
2. 2. Υφιστάμενη κατάσταση.....	36
3. Επανάχρηση κτηρίου «Λασκαρίδεις Στέγη – Σύλλογος Φίλων Τυφλών»	41
3. 1. Μελέτη – Έρευνα	41
3. 1. 1. Μελέτη Περιοχής Κτηρίου	41
3. 1. 1. 1. Προσβασιμότητα.....	41
3. 1. 1. 2. Χώροι Πρασίνου	41
3. 1. 1. 3. Χώροι Πολιτισμού	42
3. 1. 1. 4. Ηλιασμός	44
3. 1. 1. 5. Ηχοτοπίο	47
3. 1. 2. Μελέτη Επιλογής Χρήσης	50
3. 2. Προτεινόμενη Χρήση - «Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, ανοιχτό για όλους»	54

3. 2. 1. Επιλογή Χρήσης	54
3. 2. 2. Στόχος Επανάχρησης Κτηρίου.....	55
3. 2. 3. Δράσεις και Δραστηριότητες	56
3. 3. Διαμόρφωση Ιδέας Σχεδιασμού - Concept	57
3. 3. 1. Κεντρική Ιδέα.....	57
3. 3. 2. Ιδέα στο χώρο	59
3. 3. 3. Οργάνωση Χώρων.....	61
3. 4. Σχεδιαστική Πρόταση	66
3. 4. 1. Σχέδια	82
Συμπεράσματα	106
Βιβλιογραφία.....	109
Πίνακας εικόνων	113
Σχέδια υπό κλίμακα	116

Εισαγωγή

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, αποσκοπεί στην σχεδίαση της επαναχρήσεως ενός εγκαταλελειμμένου κτηρίου με ιστορική σημασία, του πρώην οίκου τυφλών, «Λασκαρίδεις Στέγη» στην περιοχή του Αμαρουσίου και της επανεντάξεως των αχρησιμοποίητων δομών αυτού του κτηρίου στην κοινωνία, εφαρμόζοντας τις αρχές της αειφόρου αναπτύξεως. Με τον σχεδιασμό αυτόν επιδιώκεται να δημιουργηθεί δόμηση η οποία θα συμβαδίζει και θα ενισχύει τις αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος, δημιουργώντας υποδομές φιλικές προς αυτό, μέσα από την κατάλληλη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και την διατήρηση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας του κτηρίου.

Στην σύγχρονη εποχή, οι αρχές της αειφόρου αναπτύξεως αποτελούν θεμέλιο λίθο, για το μέλλον της ανθρωπότητας. Η παρεμβατικότητα του ανθρώπου στη φύση, έχει επηρεάσει άμεσα την ισορροπία του οικοσυστήματος, καθώς φθείρονται η πανίδα και η χλωρίδα και ρυπαίνεται η ατμόσφαιρα. Στα τέλη του 20^{ου} αιώνα, η ανθρωπότητα βρέθηκε με μια καλπάζουσα τεχνολογική έξαρση, που της έδωσε την ψευδαίσθηση ότι δύναται να κατακτήσει τον κόσμο. Η τεχνολογική αυτή εκτίναξη, σε συνδυασμό με τα σχεδόν 8,000,000,000 του πληθυσμού, προβλέπεται ραγδαίως αυξανόμενη, με ολέθρια αποτελέσματα διά το περιβάλλον (Βασιλειάδης, 2015). Οι αρχές της αειφόρου αναπτύξεως αποτελούν μηχανισμό άμυνας, στον δρόμο αυτόν της αυτοκαταστροφής του ανθρώπου. Μέσω των αρχών της αειφόρου αναπτύξεως διατηρούνται οι φυσικοί πόροι και η περιβαλλοντική ισορροπία. Η αειφόρος ανάπτυξη, όντας φιλική προς το περιβάλλον, επηρεάζει τον αστικό και τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό, και αποφέρει αποτελέσματα, τα οποία συμβαδίζουν με τις αρχές της κοινωνικής, οικονομικής και οικολογικής βιωσιμότητας.

Στη βιώσιμη μελλοντική ανάπτυξη ενός τόπου, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ύπαρξη και υλοποίηση στρατηγικού αειφόρου σχεδιασμού, στοχεύοντας στη δημιουργία του δομημένου περιβάλλοντος. Η πειθαρχημένη προς τον σχεδιασμό αυτόν κατασκευή και λειτουργία νέων κτηρίων, συνεργεί στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της ανθρωπίνου επεμβάσεως στο περιβάλλον. Η αρχιτεκτονική αποτελεί το βασικό εργαλείο του σχεδιασμού καθώς και την επιστήμη η οποία στοχεύει στην ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών σε αισθητικό και λειτουργικό επίπεδο. Μέσω της ενσωματώσεως του αειφορικού σχεδιασμού στην αρχιτεκτονική, βελτιστοποιείται η επιβίωση του οικοσυστήματος.

Η ποιότητα της αρχιτεκτονικής στον σχεδιασμό και την διαμόρφωση των κτηρίων επιδρά στη διάρκεια ζωής των κτηρίων. Συνήθως ο μέσος όρος ηλικίας ενός κτηρίου κυμαίνεται στα 50-100 έτη (Neufert, 2009). Υλοποιούμενες αρχιτεκτονικές μελέτες, οι οποίες έχουν εγγενείς τις αρχές της αειφόρου αναπτύξεως, διευρύνουν και επιμηκύνουν τους αναγκαίους κύκλους ανακαινίσεως και εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων. Η κατασκευή και η χρήση των κτηρίων, καταναλώνουν μεγάλο ποσοστό φυσικών πόρων, αποθεμάτων υλικών, νερού και ενεργείας. Η δόμηση κτηρίων στα πλαίσια της αειφόρου αναπτύξεως επαναπροσδιορίζει θετικά το οικονομικό, οικολογικό και κοινωνικό πλαίσιο κατασκευής και λειτουργίας κάθε φύσεως εγκαταστάσεως.

Η αρχιτεκτονική κληρονομιά αποτελεί μέρος της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς κάθε τόπου και είναι η σφραγίδα αυτού. Η επιδίωξη διατηρήσεως και συνεχίσεως της, σε συνδυασμό με την ανάγκη αναπλάσεως του περιβάλλοντος και βελτιώσεως του οικοσυστήματος, απαιτούν την ανακαίνιση και επανάχρηση των κτηρίων.

Τα κτήρια είναι τμήμα της ιστορικής πολιτιστικής μνήμης ενός τόπου. Οι παλαιότεροι κοιτώντας τα, διατηρούν στη μνήμη τους τις διδαχές που πρέπει να μεταφέρουν προς τους νεότερους. Κτήρια με έντονο ιστορικό λόγο, πρέπει να αποτελούν μνημεία αποτυπώσεως του χθες, για να διατηρείται η ιστορική μνήμη. Έχουν διενεργηθεί ποικίλες έρευνες σχετικά με την αξιοποίηση αυτών των κτιρίων. Οι πλέον αρμόζουσες χρήσεις θεωρούνται τα Μουσεία και οι πολιτιστικοί γενικότερα χώροι. Στην περίπτωση αυτή τα κτήρια, συμβάλουν στην διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς αξιοποιούνται από το ευρύ κοινό, αποκτούν δημόσια χρήση και αναγνωρίζονται ως τοπότητα της περιοχής.

Ο όρος πολιτιστική κληρονομιά, είναι έννοια πολυδιάστατη, προσαρμοσμένη και αλληλένδετη με την ιστορία της ανθρωπότητας. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι ο μεταφερόμενος πολιτισμός ενός τόπου, απο γενιά σε γενιά. Ο πολιτισμός αυτός χαρακτηρίζει και προσδιορίζεται, για κάθε έθνος, κατ' αρχήν από τον σεβασμό του έθνους για τις πνευματικές αξίες, και εν συνεχεία από οποιοδήποτε παγκόσμια αποδεκτό γνώρισμα και ερέθισμα είτε τεχνητό, είτε φυσικό. Ο πολιτισμός ταυτίζεται με τον τρόπο ζωής του λαού, τα έθιμά του και με την επιμόρφωσή του ως προς το πνευματικό επίπεδο, τη φιλοσοφία, τις τέχνες και τις ανθρώπινες αξίες (Σκλατινιώτη, 2013). Ο εκάστοτε πολιτισμός, δημιουργείται και εξελίσσεται από την καθημερινότητα του λαού του, επομένως διαμορφώνεται από τους ίδιους τους ανθρώπους. Με τον τρόπο αυτό ο εκάστοτε πολιτισμός επηρεάζει την τοπική κοινωνία, και αντιστρόφως ανάλογα, η εκάστοτε κοινωνία ασκεί επιρροή στη διαμόρφωση του πολιτισμού και της κουλτούρας της. Η κοινωνία του 21^{ου} αιώνα παραβλέπει τις πνευματικές πολιτιστικές αξίες, αλλοιώνοντας τον πολιτιστικό της χαρακτήρα, και ταυτίζοντας τον πολιτισμό με την τεχνολογική ανάπτυξη.

Αντικείμενο της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελεί η επανάχρηση ενός εγκαταλελειμμένου κτίσματος, του πρώην οίκου τυφλών «Λασκαρίδεις Στέγη». Η προτεινόμενη νέα χρήση αποσκοπεί στο σχεδιασμό ενός Πολιτιστικού Κέντρου – Πολυχώρου, με δομημένο περιβάλλοντα χώρο, ανοικτό προς το κοινό. Στόχος της εργασίας είναι μέσω της αειφόρου αναπτύξεως, η διαμόρφωση τόσο του εσωτερικού χώρου, όσο και του υπαίθριου χώρου εξωτερικά του κτηρίου, αποδίδοντας σεβασμό στην ιστορικότητά του και αναβαθμίζοντας τον υπαίθριο χώρο, στα πλαίσια της πράσινης αυλής, με σκοπό την επανένταξή του κτηριακού συγκροτήματος στη σημερινή κοινωνία.

Η μελέτη χωρίζεται σε τρία βασικά κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο, αποτελεί το θεωρητικό υπόβαθρο της μελέτης. Πρόκειται για ένα εισαγωγικό κεφάλαιο, το οποίο δημιουργεί τους άξονες στους οποίους θα κατευθυνθεί η μελέτη. Αναλύονται οι έννοιες της επανάχρησης, της αξίας των πολιτιστικών κέντρων και της πράσινης αυλής, ως βάσεις για την εξέλιξη του σχεδιασμού. Επίσης μελετώνται χώροι πολιτισμού, οι οποίοι δημιουργήθηκαν έπειτα από την επανάχρηση ερειπωμένων κτισμάτων. Μελετάται η διατήρηση της ιστορικής τους σημασία, καθώς και η νέα δομή και κατανομή των χώρων.

Στη συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή χωρισμένη σε τρεις θεματικούς άξονες. Το πρώτο σκέλος αφορά την ιστορία της πόλης του Αμαρουσίου, όπου στεγάζεται το υπό μελέτη κτήριο. Το δεύτερο σκέλος αφορά τη ζωή και το έργο της Ειρήνης Λασκαρίδου, ιδρύτρια του εγκαταλελειμμένου πλέον Οίκου τυφλών. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση του Λασκαρίδειου Ιδρύματος και οι αντιδράσεις των κατοίκων της περιοχής σχετικά με την εγκατάλειψη του κτηρίου.

Στο τρίτο κεφάλαιο εφαρμόζονται σχεδιαστικά οι πληροφορίες που ελήφθησαν κατά την συγγραφή της πτυχιακής εργασίας. Δημιουργείται η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην πολιτιστική κληρονομιά, τον αστικό ιστό και τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό. Σε αυτή την ενότητα

πραγματοποιείται έρευνα στην περιοχή, σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιρροές στο κτήριο. Τα αποτελέσματα της έρευνας συνεργούν στη διαμόρφωση της τελικής πρότασης σχεδιασμού. Κεντρική ιδέα σχεδιασμού αποτελεί ο ήχος του τραίνου, ο οποίος οπτικοποιήθηκε και μεταφράστηκε σε σχέδιο.

Ο συνδυασμός της επανάχρησης, του πολιτισμού και της φύσης σε ένα σχέδιο, συντελούν στη δημιουργία ενός αειφορικού αποτελέσματος, που συμβάλλει στην πολιτιστική ανάπτυξη της κοινωνίας και παρέχει θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία, τους κατοίκους, την οικονομία και το φυσικό περιβάλλον την αντίστοιχης περιοχής. Ο πολιτισμός και κατ' επέκταση η πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Η εφαρμογή των παραπάνω εννοιών σε έναν σχεδιασμό αποτελούν αρχιτεκτονική και οικολογική πρωτοπορία, με απώτερο σκοπό την μελλοντική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και τη βελτίωση του μικροκλίματος.

1. Βασικές έννοιες

Στο παρών κεφάλαιο, αναφέρονται βασικές έννοιες που μελετήθηκαν και αποτέλεσαν βασικούς πυλώνες για τη διεκπεραίωση της παρούσας εργασίας. Πραγματοποιείται αναφορά στους χώρους πολιτισμού, εστιάζοντας στα πολιτιστικά κέντρα και την αξία τους μέσα στη πόλη. Στη συνέχεια, αναφέρονται συγκεκριμένες έννοιες αρχιτεκτονικής σημασίας που αφορούν την λειτουργικότητα, την βιωσιμότητα, την αειφορία και την αισθητική.

1. 1. Πολιτιστικό κέντρο

Τα Πολιτιστικά Κέντρα είναι χώροι Πολιτισμού αποτελούν τον πρωταρχικό τρόπο για να έρθουν οι κοινότητες κοντά στη μάθηση του πολιτισμού τους, με ευχάριστα και δημιουργικά μέσα. Πρόκειται για χώρους ιδιωτικούς και δημόσιους, στους οποίους διενεργούνται εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, από και προς τους πολίτες της περιοχής. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι πολίτες έρχονται πιο κοντά στην πολιτιστική τους κληρονομιά, αναπτύσσοντας ομαδικό πνεύμα στα πλαίσια της κοινότητας.

Εικόνα 1 Ίδρυμα Ωνάση, Ελεύθερος Ανοιχτός Χώρος - Φωτογραφία: Σ. Τζετζιας

Κατά την αρχαιότητα, οι Αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν τους ναούς ως τόπους σύναξης, διδασκαλίας, χώρο δρώμενων και ψυχαγωγίας. Επομένως, κατά την αρχαιότητα οι ναοί φιλοξενούσαν όλες τις λειτουργίες και τις δραστηριότητες που σήμερα συναντώνται στα πολιτιστικά κέντρα. Κατά τη βιομηχανική επανάσταση, τα πολιτιστικά κέντρα έλαβαν τη μορφή που έχουν σήμερα. Στα κέντρα, ορίστηκαν συγκεκριμένοι χώροι στους οποίους τελούνται

δραστηριότητες που ενισχύουν την εθνική ταυτότητα, μαθαίνοντας παράλληλα και για άλλους πολιτισμούς. Σε αυτούς τους χώρους εκτελούνται και εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, είτε ως διοργάνωση του πολιτιστικού κέντρου, είτε ως εκδήλωση διοργάνωσης του δήμου.

Το βασικό μοντέλο λειτουργίας των πολιτιστικών κέντρων, περιλαμβάνει εργαστήρια, βιβλιοθήκες και χώρους διδασκαλίας. Σε συγκεκριμένες περιστάσεις μπορούν να λειτουργούν και ως πολυχώροι στους οποίους διενεργούνται πολιτιστικά δρώμενα, όπως εκθέσεις, παραστάσεις, ψυχαγωγικά και διαδραστικά προγράμματα. Ο πρωταρχικός σκοπός, λοιπόν, ενός πολιτιστικού κέντρου, είναι να μεταφέρει στην κοινότητα την αξία του πολιτισμού, μέσω της διοργάνωσης εκδηλώσεων, φεστιβάλ και επιμορφωτικών εργαστηρίων (3 Benefits of Having a Cultural Center, 2016).

Μέσα από τη λειτουργία των πολιτιστικών χώρων, προκύπτουν οφέλη τα οποία επηρεάζουν τόσο τους κατοίκους και τους χρήστες των χώρων, όσο και την περιοχή στην οποία βρίσκονται τα αντίστοιχα κέντρα. Οι δράσεις των πολιτιστικών κέντρων συμβάλλουν στην ενίσχυση της εθνικής ταυτότητας του λαού, στην εκμάθηση ιστορίας, αλλά και στην ενημέρωση σχετικά με την κουλτούρα και κληρονομιά διαφορετικών πολιτισμών. Με αυτόν τον τρόπο, διευρύνονται οι γνώσεις των ανθρώπων, εμπλουτίζοντας την εκπαίδευση και μόρφωσή τους.

Στα πολιτιστικά κέντρα διεξάγονται διάφορες δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσουν τις δεξιότητες των ανθρώπων. Οι πολίτες μπορούν να έρθουν σε επαφή με διαφορετικούς τρόπους απασχόλησης, ενθαρρύνονται για την προβολή ιδεών και καινοτομιών, ανανεώνουν τις συνήθειες τους, εμπλουτίζουν τη καθημερινότητά τους και κάποιες φορές ανακαλύπτουν και νέες δεξιότητες. Μέσω των δραστηριοτήτων, το πολιτιστικό κέντρο μετατρέπεται σε σημείο συνάντησης των πολιτών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι κάτοικοι να κοινωνικοποιούνται, να γνωρίζουν τους συνηθισμένους τους, να αλληλοεπιδρούν και μέσω των διαφόρων δραστηριοτήτων να λειτουργούν στα πλαίσια της ομαδικότητας (Happy , 2023).

Σημαντική είναι η συμβολή των πολιτιστικών κέντρων, στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και στην αναβάθμιση ποιότητας ζωής των κατοίκων. Τα κέντρα προσελκύουν επισκέπτες από διαφορετικές περιοχές, με αποτέλεσμα να δραστηριοποιείται και να ενισχύεται οικονομικά η τοπική αγορά, όπως επίσης δημιουργούνται και νέες θέσεις εργασίας. Η περιοχή στην οποία δημιουργείται ένα πολιτιστικό κέντρο, αναβαθμίζεται σε αστικό κέντρο και αναπτύσσει πολιτιστική εξέλιξη.

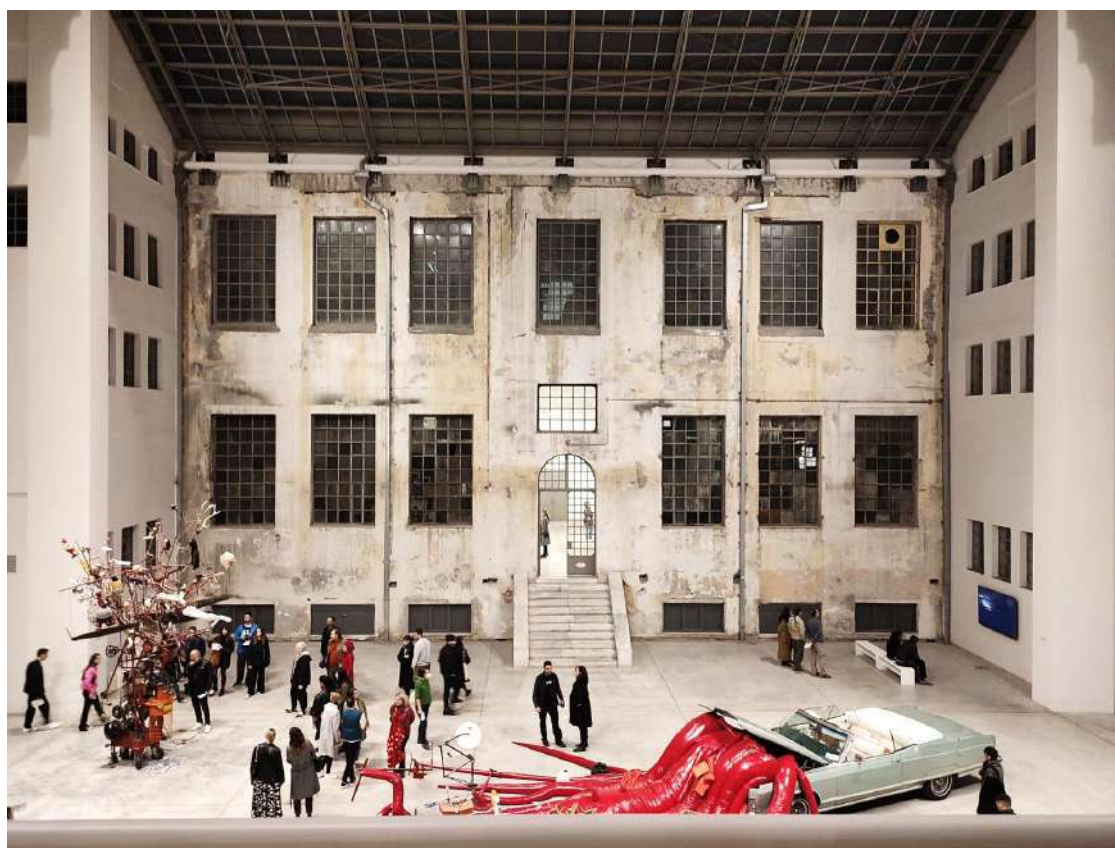
Τα κέντρα πολιτισμού είναι κύριοι φορείς πολιτισμού, ανάπτυξης και ψυχαγωγίας. Αποτελούν μέσο διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς του έθνους και της ιστορίας του κάθε τόπου. Τα πολιτιστικά κέντρα, επίσης, συμβάλλουν στην καλύτερη ποιότητα ζωής, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών. Επίσης, επίδραση υπάρχει και στην τοπική οικονομία, καθώς ανανεώνεται. Επομένως, αναδεικνύεται η τοπική κοινωνία στην οποία φιλοξενείται ένα Πολιτιστικό κέντρο, προσελκύοντας παραπάνω επισκέπτες.

1.2. Η έννοια της Επανάχρησης

Ως Επανάχρηση (επανάχρηση < επανά + χρήση), ορίζεται η εκ νέου χρήση. Η ερμηνεία της επανάχρησης στην Αρχιτεκτονική, βάσει των συνθετικών της λέξεως, εξ ορισμού σημαίνει την απόδοση νέας χρήσης στο χώρο. Συνήθως, η επανάχρηση κτηρίων απευθύνεται στην επαναλειτουργία κτηρίων που βρίσκονται σε κατάσταση εγκαταλελειμμένων, ερειπωμένων οικοδομημάτων. Στόχος της διαδικασίας της επανάχρησης, είναι η λειτουργική αξιοποίησή τους και η επανένταξή τους στον ιστό της πόλης, μέσω του σχεδιασμού.

Τα παλαιότερα κτίσματα, αποτελούν στοιχεία της ιστορικής εξέλιξης του πολιτισμού και της εκάστοτε περιοχής στην οποία βρίσκονται. Ως εναπομείναντα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αποτελούν μέσο διατήρησης της μνήμης και των γεγονότων του παρελθόντος. Η αρχιτεκτονική μελέτη ενός υφιστάμενου κτηρίου, περιλαμβάνει μία πιο βαθιά έννοια εκτός από τη μελέτη του κελύφους και του δομικού σκελετού τού. Η συλλογική μνήμη που διατηρεί το κάθε κτήριο, η ιστορία του, η ιστορία της εποχής του, η κατασκευή του, όλα είναι απαραίτητα δομικά εφόδια για τη συνολική ταυτότητα του αρχιτεκτονήματος (GEHRY, 2021).

Κατά την επανάχρηση ενός κτίσματος, πραγματοποιείται ανακύκλωση του χώρου αυτού. Τα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης τού θα επαναχρησιμοποιηθούν και θα δημιουργήσουν ένα νέο αποτέλεσμα, με διαφορετικές λειτουργίες, που θα εξυπηρετούν τις απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας. Κατά την επανάχρηση του κτηρίου, δεν διαστρεβλώνεται ο παραδοσιακός χαρακτήρας του κτηρίου. Σκοπός είναι μέσα από το σχεδιασμό, σύγχρονο ή όχι, να αναδειχθεί η ιστορική και η αρχιτεκτονική αξία του εκάστοτε κτίσματος και του τόπου, καθώς πραγματοποιείται η επανένταξή του στην κοινωνία (ΜΑΪΣΤΡΟΥ, 2011)..

Εικόνα 2 Χώρος Πολιτισμού, πρώην Δημόσιο Καπνεργοστάσιο στη Λένορμαν, Αθήνα - Προσωπικό αρχείο

Επαναφέροντας σε λειτουργία ιστορικά κτήρια διατηρείται η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Είναι ένας τρόπος ιστορικής διατήρησης, καθώς ο ιστορικός χαρακτήρας των κτισμάτων εντείνεται, παρατείνεται και εμπλουτίζεται (ΜΑΪΣΤΡΟΥ, 2011).

Η επανάχρηση κτηρίων ως ένας τρόπος σύνδεσης του παρελθόντος με το παρόν και το μέλλον, έχει θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, στην κοινότητα, στον άνθρωπο αλλά και στο ίδιο το κτήριο (GHP, 2022):

- Κατά την επανάχρηση του ένα κτήριο, αποκτά κάποια πολιτιστική ή κοινωνική λειτουργία ως τόπος διεξαγωγής των αντιστοιχών γεγονότων. Σε αντίθετη περίπτωση, η μελλοντική κατάληξη του αντίστοιχου κτίσματος θα ήταν η καταστροφή ή η κατεδάφισή του, με σκοπό τη δημιουργία ενός εξ ολοκλήρου καινούργιου χώρου. Με την επανάχρηση, δημιουργείται η ευκαιρία της διατήρησης ιστορικών ακινήτων, αποφεύγοντας τη καταστροφή τους.
- Η αισθητική αναβάθμιση του κτηρίου, συνεπάγεται με την αναβάθμιση του περιβάλλοντα χώρου, επομένως και της περιοχής. Κατά την απόδοση δημόσιας λειτουργίας σε έναν χώρο, αυξάνεται η προσέλευση του κόσμου σε αυτό. Επίσης, το κτήριο θα αποτελεί ορόσημο και σήμα κατατεθέν της περιοχής, με αποτέλεσμα να είναι πόλος έλξης επισκεπτών.
- Η τοπική οικονομία αναπτύσσεται, καθώς προσεγγίζουν το χώρο και πολίτες άλλων περιοχών, με αποτέλεσμα την αύξηση του τοπικού τουρισμού και προσέλευσης στην περιοχή και την δυνατότητα ανάπτυξης της τοπικής αγοράς.
- Σε πολλές περιπτώσεις, ιστορικά ερειπωμένα κτήρια βρίσκονται σε κεντρική τοποθεσία των δημοτικών κοινοτήτων. Σε αυτή την περίπτωση η επανάχρηση του χώρου εξασφαλίζει αυξημένη προσέλευση του κόσμου, με σίγουρη την επιτυχία της λειτουργίας του, καθώς το κτήριο είναι ευκόλως προσβάσιμο και το κοινό ποσοτικά αυξάνεται. Επιπροσθέτως, λόγω της ιστορικής του σημασίας, το κτήριο είναι γνωστό τουλάχιστον στους κατοίκους της περιοχής και ίσως και σε πιο ευρύ κοινό, με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας, ως μία ευρέως διαδεδομένη επιλογή προορισμού.
- Η επανάχρηση κτηρίων (ιστορικών και μη) αποτελεί έναν τρόπο αντιμετώπισης της λεγόμενης «αστικής εξάπλωσης». Ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αναζητούν νέα στέγη με αποτέλεσμα να εξαπλώνονται όλο και πιο έξω από τα όρια των αστικών κοινοτήτων. Μέσω της επανάχρησης μπορούν να αξιοποιηθούν παλαιά οικοδομήματα ως νέες κατοικίες, ή ως χώροι λειτουργιών που θα εξυπηρετούν τους διαρκώς αυξανόμενους κατοίκους, με αποτέλεσμα την μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λόγω της εξάπλωσης των αστικών κέντρων και λόγω των αποβλήτων που προκύπτουν από την κατεδάφιση κτηρίων και δημιουργία νέων οικοδομών.
- Το κόστος και ο χρόνος διαμόρφωσης ενός κτηρίου κατά την επανάχρηση του είναι χαμηλότερο συγκριτικά με την δόμηση ενός κτίσματος εξ ολοκλήρου από την αρχή. Η κατασκευή ενός κτηρίου από την αρχή απαιτεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σχέση με την ανακαίνιση ενός υπάρχοντος κτηρίου. Όσον αφορά το κόστος κατασκευής, κατά την επανάχρηση ενός κτηρίου είναι αρκετά χαμηλότερο από το κόστος ενός ολόκληρου οικοδομήματος. Τα υλικά που απαιτούνται κατά το κτίσιμο ενός κτηρίου είναι άφθονα και το κόστος τους συνεχώς αυξάνεται. Κατά την επανάχρηση ενός κτίσματος, απαιτείται περισσότερη χειρωνακτική εργασία και λιγότερα υλικά, επομένως το αποτέλεσμα καθίσταται πιο οικονομικό.

Σε όλες τις περιπτώσεις επανάχρησης κτηριακής εγκατάστασης, η αξιοποίηση των παλαιών κτηρίων θα πρέπει να γίνεται έπειτα από εκτενή έλεγχο του απαραίτητου λειτουργικού εξοπλισμού (εγκαταστάσεις, θερμομονώσεις κ.α.), ώστε να υλοποιηθεί η ενεργή λειτουργία του κτηρίου (Neufert, 2009).

1. 3. Παραδείγματα επανάχρησης κτηρίων ως Πολιτιστικά Κέντρα

1. 3. 1. Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument

1. 3. 1. 1. Πληροφορίες – Περιγραφή κτηρίου

Το εργοστάσιο Jurkovič βρίσκεται στη Μπρατισλάβα, Σλοβακία μεταξύ των οδών Čulenova, Tonársená και Bottova. και αποτελεί ένα από τα εναπομείναντα σημεία του πρώην διυλιστηρίου Apollo στη Μπρατισλάβα.

Η περιοχή του εν λόγω εργοστασίου θέρμανσης, χτίστηκε σταδιακά τη δεκαετία του 1940 στο χώρο του διυλιστηρίου ορυκτελαίων Apollo. Το ίδιο το κτίριο θέρμανσης ξεκίνησε να χτίζεται το 1941 και ολοκληρώθηκε το 1942, μαζί με το λεβητοστάσιο και την αίθουσα του στροβίλου να αποτελούν το παλαιότερο τμήμα εγκατάστασης της περιοχής (Wikipedia, χ.χ.).

Στις 16 Ιουνίου 1944, αμερικανικά βομβαρδιστικά επιτέθηκαν στο διυλιστήριο Apollo, στο λιμάνι Zimný και στο Štefánikovo most στη Μπρατισλάβα. Περισσότεροι από 300 τόνοι βομβών και

Εικόνα 3: 16 Ιουνίου 1944, Βομβαρδισμοί στο διυλιστήριο Apollo

Εικόνα 4: Αρχιτέκτονας Dušan Samo Jurkovič

πυρών χτύπησαν τη βιομηχανική περιοχή και γκρέμισαν τα περισσότερα από τα βιομηχανικά κτίρια. Η μονάδα Jurkovič χτυπήθηκε μερικώς, αλλά αργότερα ανακαινίστηκε. Επομένως, η μονάδα θέρμανσης Jurkovič απέκτησε μια αδιαμφισβήτητη ιστορική σημασία για τη Μπρατισλάβα. Το εργοστάσιο πήρε το όνομά του από τον αρχικό σχεδιαστή και Σλοβάκο αρχιτέκτονα, Dušan Samo Jurkovič.

Μέχρι τη δεκαετία του 1970 κατασκευάστηκαν δύο ακόμη αίθουσες για τουρμπίνες, αίθουσα διαχείρισης νερού, υποσταθμός και ένα δεύτερο λεβητοστάσιο με υποσταθμό και θάλαμο ελέγχου, όπως επίσης, αντλίες κυκλοφορίας και αντλίες διαχείρισης λαδιού. Η καμινάδα της μονάδας αποτέλεσε κυρίαρχο χαρακτηριστικό της περιοχής. Στα τέλη του 20^{ου} αιώνα, η λειτουργία του κατεστάλη και το κτίριο ερειπώθηκε για αρκετά χρόνια. Στις 23 Απριλίου 2008, λόγω των αρχιτεκτονικών του ιδιοτήτων, έλαβε τον τίτλο του εθνικού πολιτιστικού μνημείου (BASE4WORK, 2021).

Το 2018, η εταιρεία Penta Real Estate έλαβε άδεια για την ανακαίνιση της μονάδας Jurkonič και εγκρίθηκε ξανά το 2021. Ο σχεδιασμός της ανακατασκευής του κτιρίου έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε να διατηρηθούν τα αρχικά μέρη του μνημείου, όπως η δομή της οροφής, ο αναστηλωμένος γερανός που τοποθετήθηκε στο χώρο, οι ιστορικά προστατευμένες χοάνες άνθρακα και οι αρχικοί τοίχοι από τούβλα. Από την αρχική πρόσοψη διατηρήθηκαν ακριβώς 31.736 τούβλα, πολλά από τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στο εσωτερικό μετά την ανακατασκευή (Pintos, ArchDaily, 2021).

Ο νέος σχεδιασμός αναδεικνύει την αρχική ιστορική σημασία και ατμόσφαιρα του μνημείου. Η αρχική βιομηχανική περιοχή αποτελεί πλέον κομμάτι του νέου κέντρου της Μπρατισλάβα, με το ανακαινισμένο εργοστάσιο Θέρμανσης Jurkonič να αναδεικνύεται ως το πολιτιστικό της επίκεντρο (Pintos, ArchDaily, 2021).

Εικόνα 5 Ανακαινισμένο εργοστάσιο στο επίκεντρο της περιοχής

1. 2. 1. 2. Λειτουργίες Χώρου πολιτισμού

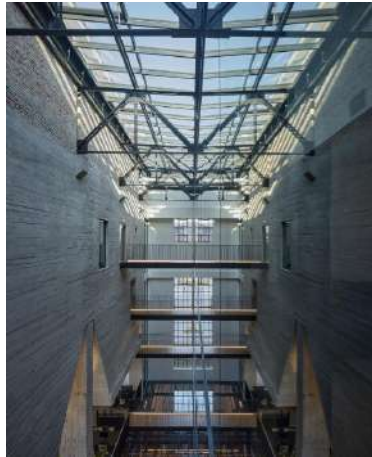
Η μονάδα Jurkonič που φιλοξενεί πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, εργαστήρια, αγορά, καφέ, εστιατόριο και συνεργατικό χώρο εργασίας. Τα ευέλικτα γραφεία θα γίνουν ένα μέρος για start ups, ελεύθερους επαγγελματίες, δημιουργικούς ανθρώπους, bloggers, vloggers και οποιονδήποτε άλλο θέλει να συμμετάσχει. Αναφέρεται ως το «τέλειο σημείο ανταλλαγής ιδεών-brainstorming spot» (SkyPark, 2023).

Σκοπός του κτιρίου μετά την ανακαίνιση είναι να λειτουργήσουν:

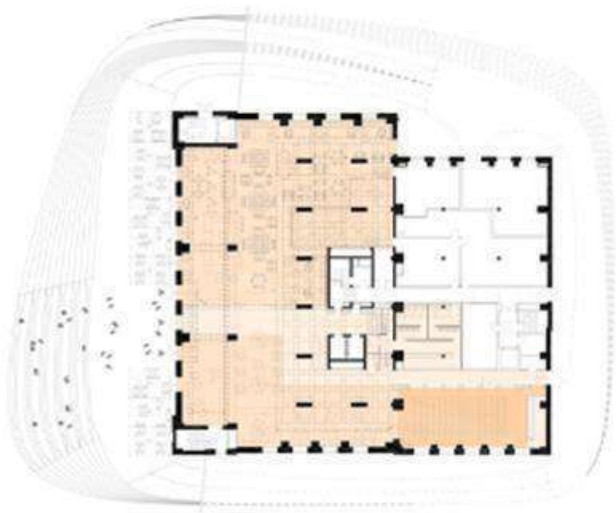
–Γκαλερί

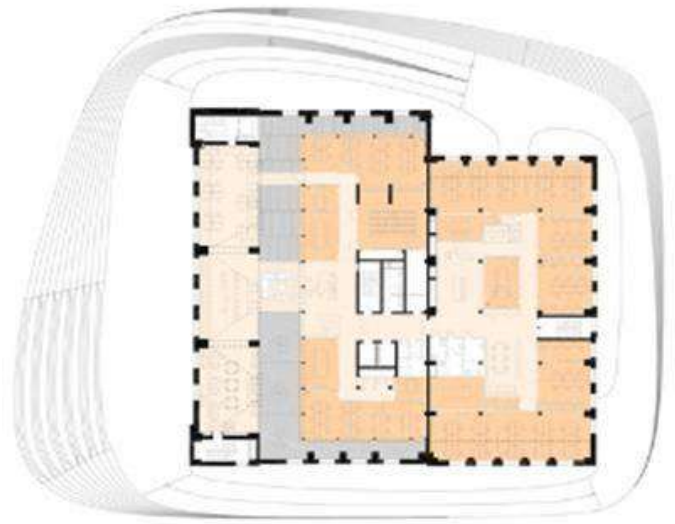
- Εργαστήρια
- Χώροι εργασίας
- Χώρος καφέ
- Χώρος εστιατορίου
- Έδρα αρχιτεκτονικών γραφείων BASE

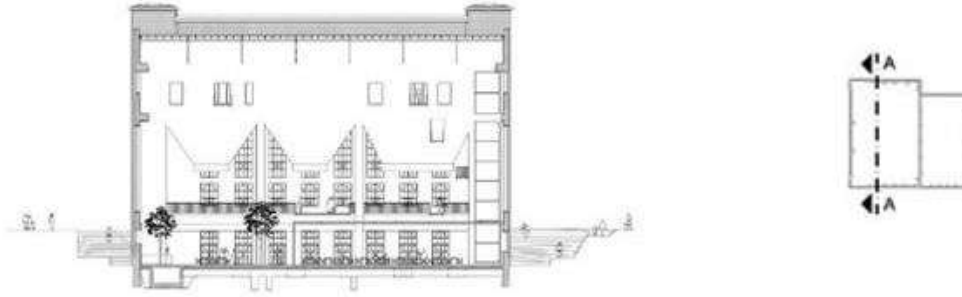
Εικόνα 7 Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument

Εικόνα 8 Κάτοψη Ισογείου

Εικόνα 9 Κάτοψη Ορόφου

Εικόνα 10 Τομή A-A

Εικόνα 11 Έγχρωμη Τομή

1. 3. 2. Kulturbahnhof Aalen Cultural Center
- 1.3.2.1. Πληροφορίες – Περιγραφή κτηρίου

Το KulturBahnhof Aalen | KUBAA, είναι ένας πολυχώρος – πολιτιστικό κέντρο, το οποίο βρίσκεται στην περιοχή Άαλεν, στην διοικητική περιφέρεια της Στουτγκάρδης, στη Γερμανία. Το κτήριο λειτουργούσε ως εργοστάσιο δομικού χάλυβα και την περιοχή τη διέσχιζαν σιδηροδρομικές γραμμές. Έπειτα από μία καταστροφική πυρκαγιά, το 2014, η πολιτεία του Άαλεν, αποφάσισε να επαναχρησιμοποιήσει το κτήριο, με τρόπο ωφέλιμο προς την κοινωνία και τους πολίτες. Στη θέση του παλιού εργοστασίου δημιουργήθηκε ένα πολιτιστικό κέντρο (Pintos, Kulturbahnhof Aalen Cultural Center / a+r Architekten, 2020).

Εικόνα 13: Το παλιό εργοστάσιο δομικού χάλυβα

Εικόνα 12: Το παλιό εργοστάσιο δομικού χάλυβα

Η ανακατασκευή του πολιτιστικού κέντρου "Kulturbahnhof", ολοκληρώθηκε το 2020 από το αρχιτεκτονικό γραφείο a+r ARCHITEKTEN. Η ιστορική βιομηχανική πόλη του Aalen αναβαθμίστηκε δημιουργώντας έναν χώρο στον οποίο έχει συνδυαστεί η παλαιά αρχιτεκτονική του κτηρίου με το σύγχρονο σχεδιασμό του 21^{ου} αιώνα. Κατά το σχεδιασμό τους οι a+r ARCHITEKTEN, διατηρούν την ταυτότητα του ιστορικού εργοστασίου και προσδίδουν νέα πολιτιστική χρήση, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον (aalen.kultur&event, χ.χ.).

Εικόνα 14: Πολιτιστικό κέντρο KUBAA, (φωτογραφία από: BRIGIDA GONZALEZ)

Προτού δημιουργηθεί το πολιτιστικό κέντρο "Kulturbahnhof", η πόλη του Aalen είχε έλλειψη σε πολιτιστικούς χώρους, οι οποίοι βρισκόντουσαν σε διάφορες τοποθεσίες, μακριά μεταξύ τους. Υπήρχε η ανάγκη για την ανάδειξη του πολιτισμού της περιοχής και την ανάπτυξη της δημιουργικότητας της πόλης. Με την κατασκευή του "Kulturbahnhof", η πόλη στοχεύει στην ανάπτυξη των οικονομικών της πόρων, στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην διευκόλυνση διεξαγωγής δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων, καθώς συγκεντρώνονται όλες οι ενέργειες σε ένα χώρο (A + R ARCHITEKTEN KULTURBAHNHOF AALEN, 2021).

Εικόνα 15: Εργασίες ανακατασκευής του κτηρίου

Σήμερα, στην πόλη του [Aalen](#), το πολιτιστικό κέντρο "Kulturbahnhof" έχει κεντρικό ρόλο για τη λειτουργία της πόλης και αποτελεί σήμα κατατεθέν. Στεγάζοντας τις πολιτιστικές δράσεις της πόλης σε συνδυασμό με λειτουργίες ψυχαγωγίας και εστίασης αποτελεί σημείο αναφοράς και εστίας για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του.

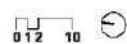
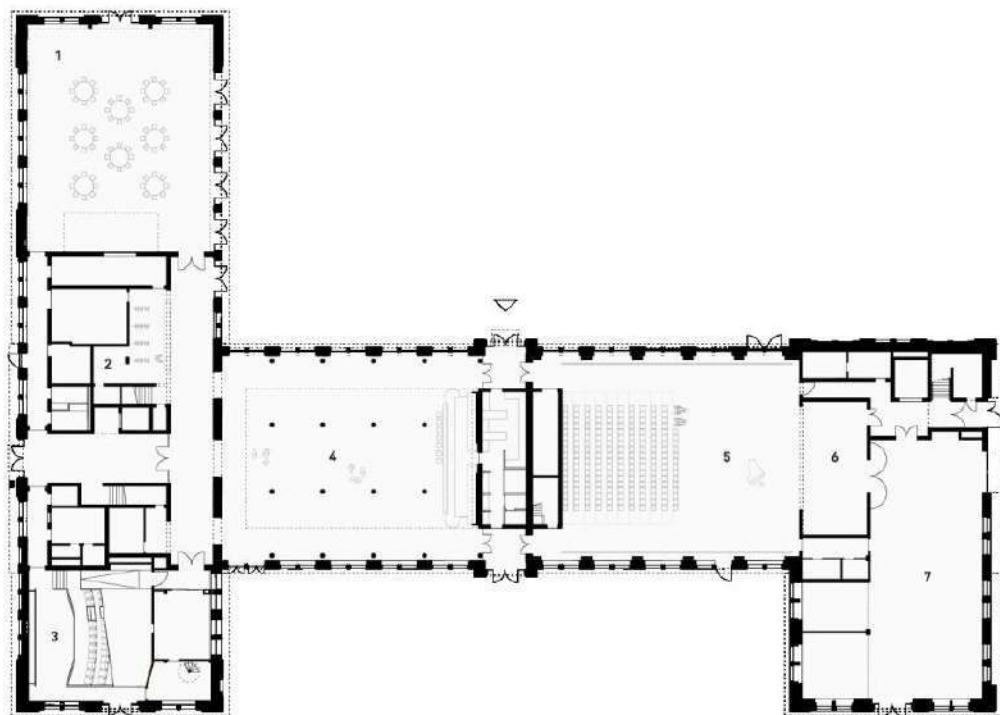
1.2.2.2. Λειτουργίες Χώρου πολιτισμού

Σκοπός του σχεδιασμού ήταν η διατήρηση του ιστορικού ύφους του κτηρίου κατά την προσαρμογή του στις ανάγκες της πόλης. Στο κτήριο μοιράστηκαν διάφορες χρήσεις, ως προέκταση της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας, έξω από τους συνηθισμένους χώρους. Τώρα το κτήριο φιλοξενεί θέατρο, κινηματογράφο, αίθουσα εκδηλώσεων, χώρους εκμάθησης μουσικής και χώρο εστίασης (aalen.kultur&event, χ.χ.).

Η ιστορική όψη του κτηρίου ως εργοστάσιο παραγωγής χάλυβα διατηρήθηκε, διαμορφώνοντας ένα ιδιαίτερο κέλυφος στο οποίο εσωτερικά διατηρήθηκε η παραδοσιακή του μορφή στο ισόγειο και στον πρώτο όροφο, ενώ στον δεύτερο δόθηκε μία πιο σύγχρονη πινελιά.

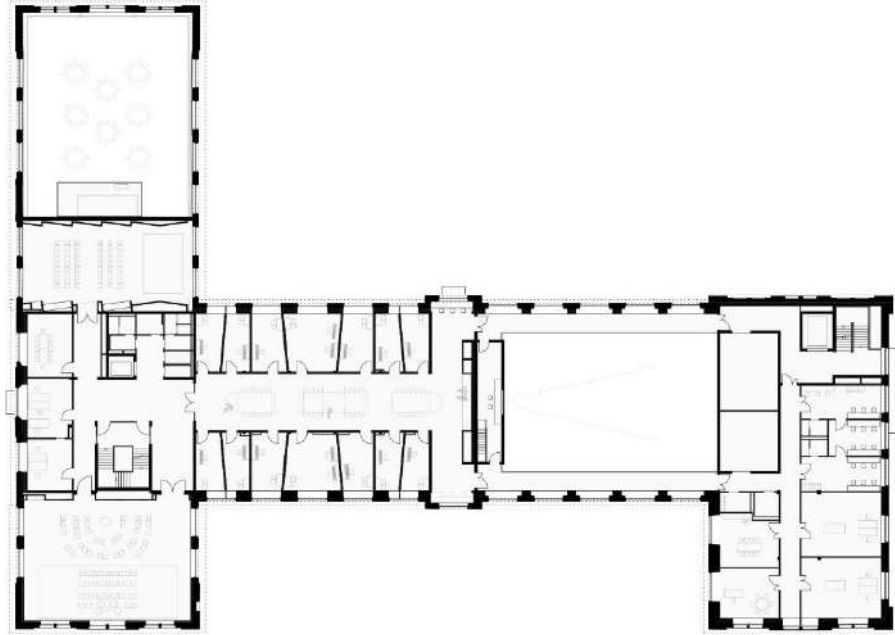
Μέσα στο χώρο δημιουργήθηκαν «όγκοι» στους οποίους αποδόθηκαν λειτουργίες και λειτουργούν και ως διαχωριστικά των χώρων και όρια των διαφορετικών χρήσεων. Επίσης στηρίζουν τον υπάρχον φέροντα σκελετό και την νέα φέρουσα δομή.

Οι μεγάλοι χώροι με δημόσια χρήση στεγάζονται στο ισόγειο όπου έχουν διατηρηθεί τα στοιχεία του παλαιού κτηρίου, ενώ τα εργαστήρια και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως η μουσική ενασχόληση και τα θεατρικά εργαστήρια στεγάζονται μερικά στον πρώτο όροφο και τα περισσότερα στον δεύτερο όροφο, ο οποίος είναι μεταγενέστερη σύγχρονη προσθήκη (ArchDaily, 2020).

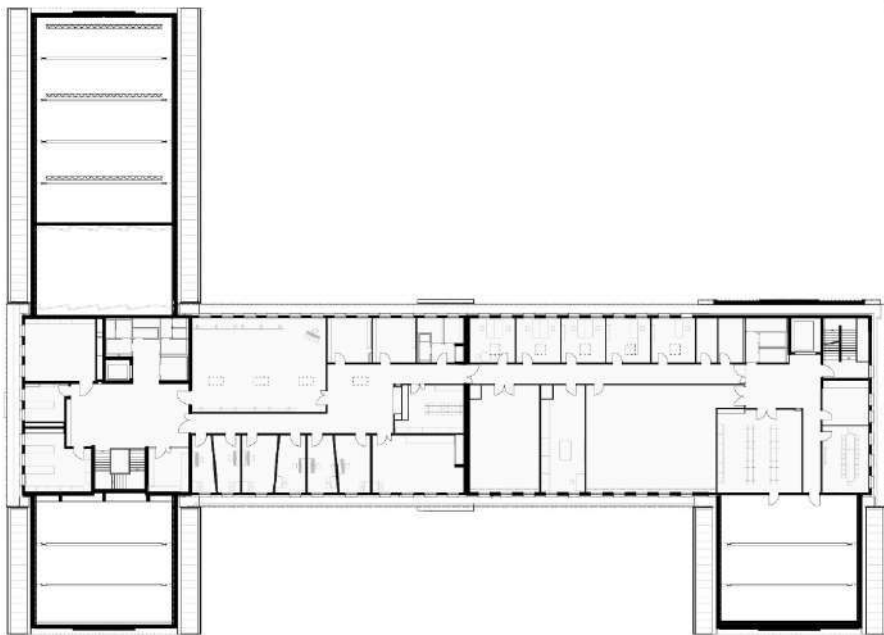

Εικόνα 16: Κάτοψη Ισογείου

1. Αίθουσα Εκδηλώσεων
2. Ντουλάπα – Γκαρνταρόμπα – Αποθηκευτικοί Χώροι
3. Κινηματογράφος
4. Εκθεσιακός χώρος
5. Θέατρο
6. Παρασκήνια
7. Εργαστήριο δραστηριοτήτων

Εικόνα 17: Κάτοψη 1ου ορόφου

Εικόνα 18: Κάτοψη 2ου ορόφου (Εργαστήρια δραστηριοτήτων)

Εικόνα 19: "Kulturbahnhof", Αίθουσα Κινηματογράφου και εκδηλώσεων

Εικόνα 20: Αίθουσα πολιτιστικού "Kulturbahnhof"

Εικόνα 21: Αίθουσα Εκδηλώσεων "Kulturbahnhof"

Εικόνα 22: "Kulturbahnhof", Αίθουσα παραστάσεων

Εικόνα 23: Χώρος εστίασης

1. 4. Πράσινη αυλή

Οι χώροι πρασίνου στο αστικό περιβάλλον αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του περιβαλλοντικού σχεδιασμού. Το καλής ποιότητας περιβάλλον καλύπτει αυτόματα τις φυσικές περιβαλλοντικές ανάγκες, όπως ο καθαρός αέρας και τα καθαρά ύδατα. Οι “πράσινες” υποδομές συμβάλλουν, επίσης, στη ρύθμιση του τοπικού κλίματος και συνεισφέρουν στην πόλη, καθώς αυξάνονται τα επίπεδα οξυγόνου και βελτιώνεται η θερμοκρασία της περιοχής κοντά στο έδαφος.

Σκοπός σχεδιασμού των πράσινων αυλών ανοικτών στο κοινό, είναι η δημιουργία χώρων πολλαπλών παροχών για μια κοινότητα. Προσφέρουν ποικίλα οφέλη ως προς τους χρήστες, παιδιά και ενήλικες, την κοινότητα-γειτονιά στην οποία υπάγεται η πράσινη αυλή, αλλά και στο ίδιο το περιβάλλον, το οποίο επωφελείται από τις δραστηριότητες και τα οικολογικά μέσα που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις αυλές (Green Schoolyards America, χ.χ.). Η αύξηση πρασίνου της περιοχής συμβάλλει θετικά στη χλωρίδα και την πανίδα, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη της βιοποικιλότητας. Επίσης, μεταβάλλεται η θερμική άνεση της περιοχής και βελτιώνεται το μικροκλίμα της.

Οι πράσινες αυλές επηρεάζουν τους χρήστες ως προς την περιβαλλοντική τους ευαισθησία και ενσυναίσθηση. Επίσης δημιουργούν οφέλη και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, καθώς παραμένουν ανοικτές καθ’ όλη τη διάρκεια της ημέρας προς επίσκεψη για ολόκληρη την κοινότητα, προσφέροντας ευκαιρίες για διεύρυνση της κοινωνικής ζωής των επισκεπτών, ευκαιρία για χαλάρωση και απασχόληση των χρηστών με δραστηριότητες στον υπαίθριο χώρο.

Εικόνα 24: Κήπος νερού σε πράσινη αυλή

Σύμφωνα με τη Sweco(χ.χ.), η έκθεση του ανθρώπου στους μικροοργανισμούς του εδάφους, ιδιαίτερα σε μικρή ηλικία, συμβάλλει στην ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος και ενισχύει την προστασία του από αλλεργικές και μολυσματικές ασθένειες. Η παραμονή σε μία πράσινη αυλή, προσφέρει τη δυνατότητα για περισσότερη σωματική δραστηριότητα στον άνθρωπο και ιδιαίτερα στα παιδιά, μειώνοντας τους κινδύνους, για διάφορες ασθένειες που σχετίζονται με την παχυσαρκία και συνεισφέροντας στη βελτίωση της σωματικής υγείας (Sweco Group, χ.χ.).

Βάσει της Sweco, υπάρχει μεγάλος όγκος στοιχείων που αποδεικνύει ότι η επαφή του ανθρώπου με τη φύση βελτιώνει και αυξάνει τη ψυχική ευεξία, οδηγώντας ταυτόχρονα στη καλύτερη διαχείριση του άγχους και μειώνοντας της επιπτώσεις αυτού. Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί εμφανώς η θετική επίδραση στα συναισθήματα και την ανθρώπινη συμπεριφορά, με λιγότερο άγχος και αυξημένη κοινωνικότητα στις ανθρώπινες σχέσεις. Παρατηρείται, επίσης, θετική επίδραση και στις ανθρώπινες γνωστικές λειτουργίες, καθώς και βελτίωση στην ικανότητα του ανθρώπου να εκτελεί διανοητικά προκλητικές εργασίες, συμβάλλοντας σε ένα ισορροπημένο μυαλό (Sweco Group, χ.χ.).

Εικόνα 25: Βαρέλι νερού

Εικόνα 26: Κήποι βροχής

Επιπλέον, οι πράσινες αυλές συμβάλλουν θετικά και στο ίδιο περιβάλλον. Σύμφωνα με τα στοιχεία της A4GS, έχοντας περισσότερες πράσινες αυλές, σημαίνει παραπάνω δέντρα, λιγότερο τσιμέντο και άσφαλτος, περισσότερη αποθήκευση νερού, τα οποία συμβάλλουν στην ποιότητα του αέρα, στο δροσισμό της πόλης και στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τον βιότοπο της πόλης, μέσω της πράσινης αυλής παρέχονται κατάλληλες τροφές, νερό και καταφύγιο για την τοπική αλλά και μεταναστευτική άγρια ζωή, όπως οι πεταλούδες, ορισμένα ωδικά πτηνά κ.α.. Παράλληλα, η τοποθέτηση δεξαμενών, η δημιουργία βιοκαλλιέργειας και η εγκατάσταση διαπερατού πεζοδρομίου, συμβάλλουν στον καθαρισμό και την αποθήκευση του νερού. Έτσι, αφενός μεν εξοικονομείται νερό για μελλοντική χρήση, αφετέρου δε, διατηρούνται οι υδάτινες οδοί πιο καθαρές (A4GS, 2022). Όσον αφορά την ποσότητα και την ποιότητα των όμβριων υδάτων, παρατηρείται, επίσης, κατάλληλη αντιμετώπιση (Fitzgerald & Laufer, 2016), που θα μπορούσε να αποτελέσει ιδιαίτερο όφελος για τους δήμους (Stevenson, Moore, Cosco, Floyd, & Sullivan, 2020). Τα φυσικά στοιχεία, όπως τα αυτοφυή φυτά, μπορούν να χρησιμοποιήσουν λιγότερο νερό για συντήρηση συγκριτικά με το γρασίδι και να βοηθήσουν στη βελτίωση της ποιότητας του νερού στις γύρω περιοχές (Σάλας Σουάρεζ Α., 2022). Τέλος, η αυξημένη βιοποικιλότητα, έννοια που συνδέεται άρρηκτα με την Αειφορία, δημιουργεί νέο βιότοπο για την άγρια ζωή (Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, 2014).

Οι πράσινες αυλές προσφέρουν πολλαπλά οφέλη στο επίπεδο της κοινότητας, όπως η κοινωνική συνοχή (Peters K., 2010). Επιπλέον, ιδιαίτερα στις μέρες μας, ο καλά διαχειριζόμενος χώρος πρασίνου μπορεί να μειώσει αισθητά τα τοπικά ποσοστά εγκληματικότητας και τη χρήση ναρκωτικών (Wolfe & Mennis, 2012). Σύμφωνα με τον Putnam(2000), όπως ανέφερε η Peters(2010), οι αλληλεπιδράσεις του ανθρώπου με άλλα άτομα συμβάλλουν στο να συμμετέχει πιο ενεργά στην κοινωνία, γεννώντας του συναισθήματα αποδοχής και οικειότητας. Οι πράσινες αυλές θεωρούνται δημόσιοι χώροι, όπου σύμφωνα με τους Lofland(1998) και Fainstein(2005),

όπως ανέφερε η Peters(2010), ένας δημόσιος χώρος είναι σημαντικός, αφού προσφέρει ευκαιρίες για άμεση αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων διαφορετικού κοινωνικού, οικονομικού υπόβαθρου, αλλά και διαφορετικής εθνικότητας (Peters K., 2010). Παράλληλα, ο θετικός συναισθηματικός δεσμός που αναπτύσσεται ανάμεσα στους ανθρώπους ή τις ομάδες και του περιβάλλοντος(τοποθεσία) [(Korpela, 1989) & (Williams & Vaske, 2003)], το οποίο επισκέπτονται με συγκεκριμένη συχνότητα, συνδέεται με τη κοινωνική συνοχή (Peters K., 2010).

Μία κατηγορία των πράσινων αυλών, με κοινά οφέλη, αποτελεί η πράσινη σχολική αυλή. Η έννοια της πράσινης σχολικής αυλής ξεκίνησε από την Αμερικανίδα σχεδιάστρια περιβάλλοντος και τοπίου Sharon Gamson Danks, η οποία είναι γνωστή για την υπεράσπιση σχεδιασμού των φιλικών προς το περιβάλλον σχολικών αυλών. Οι πράσινες σχολικές αυλές, αποτελούν μέρη όπου τα παιδιά μπορούν να κοινωνικοποιηθούν, να μάθουν, να εξερευνήσουν, να είναι ενεργά, να πειραματιστούν και να ασκήσουν τη φαντασία τους κατά τη διάρκεια της σχολικής ημέρας. Τα οφέλη για τους μαθητές είναι πολλαπλά καθώς αποτελεί γεγονός ότι οι χώροι πρασίνου είναι ωφέλιμοι ως προς την ανθρώπινη ψυχική υγεία.

Κατά το σχεδιασμό μίας πράσινης σχολικής αυλής, τηρούνται βασικές μέθοδοι εφαρμογής. Συνήθως, μία πράσινη σχολική αυλή περιέχει χώρο υπαίθριας διδασκαλίας, χώρους παιχνιδιού, εκδηλώσεων και χώρους πρασίνου. Όλος ο σχεδιασμός βασίζεται στη δημιουργία χώρων φύτευσης με διάφορες χρήσεις και στη συλλογή όμβριων με διάφορες μεθόδους (Loder, 2018). Για την εκμετάλλευση και διαχείριση των φυσικών φαινομένων, εφαρμόζονται κατασκευές βελτίωσης της θερμικής άνεσης και των περιβαλλοντικών συνθηκών, όπως σκίαστρα, φυτοφράχτες και ανεμοφράκτες (Loder, 2018).

Εικόνα 27: Πράσινη σχολική αυλή στην Ολλανδία

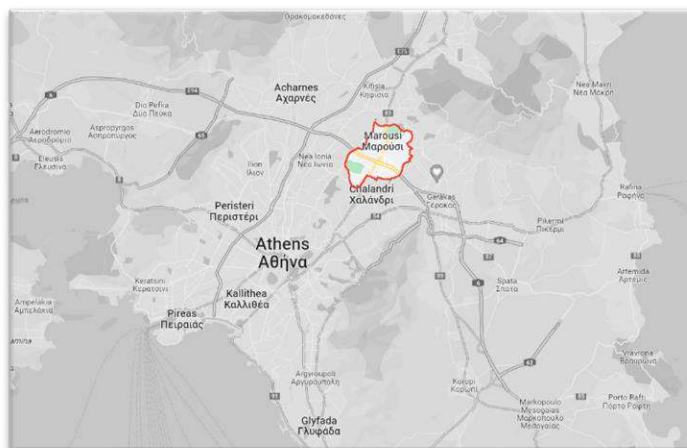
Περισσότερος χώρος πρασίνου σημαίνει βελτίωση της ψυχικής υγείας, καλύτερη σωματική υγεία και περισσότερη κοινωνική συνοχή. Οι υπαίθριοι χώροι πρασίνου αποτελούν ένα αναζωογονητικό ευχάριστο περιβάλλον, προσφέροντας στον άνθρωπο χώρο αναψυχής για ξεκούραση και αποσυμπίεση από τους έντονους ρυθμούς της καθημερινότητας (Ταμουραντζή, 2018). Μέσω του σωστού σχεδιασμού, λοιπόν, δημιουργείται ένα ελκυστικό και άνετο φυσικό περιβάλλον, βελτιώνοντας τη θερμική άνεση των παρευρισκόμενων και προσφέροντας ανέσεις και πληθώρα υπαίθριων δραστηριοτήτων (Κίττα, 2020).

2. Κτήριο «Λασκαρίδειος Στέγη»

2. 1. Ιστορική Αναδρομή

2. 1. 1. Ιστορία του Δήμου Αμαρουσίου

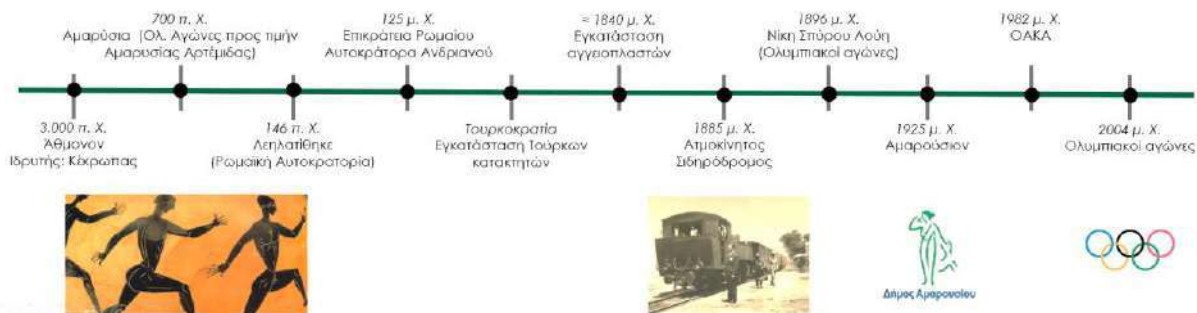
Ο Δήμος Αμαρουσίου βρίσκεται στο Βόρειο Τομέα Αθηνών. Η έκταση της περιοχής υπολογίζεται στα 13 τ. χλμ. Καθώς αναπτύσσεται βορειοανατολικά της Αθήνας και συνορεύει με τους δήμους Κηφισιάς, Πεντέλης, Βριλησίων, Ψυχικού, Νέας Ιωνίας, Ηρακλείου, Χαλανδρίου και Πεύκης. Ο πληθυσμός του Αμαρουσίου ανέρχεται στους 70.519 κατοίκους (απογραφή 2021).

Εικόνα 28: Χάρτης Αττικής (Επεξεργασία εικόνας από συγγραφείς)

Η ιστορία του Αμαρουσίου φτάνει έως και 5.000 χρόνια στο παρελθόν, καθώς η περιοχή αναφέρεται στα κείμενα αρχαίων και νεότερων ιστορικών.

Άθμονον → (Αρτέμιδα η Αμαρυνθία) Αμαρυσία → Αμαρούσιον → Μαρούσι

Εικόνα 29 Χρονολόγιο Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων

2. 1. 1. 1. Αρχαίο Ελληνικό Άθμονον

Η αρχαιότερα ονομασία της περιοχής κατά τον Πλούταρχο είναι "Άθμονον". Ήταν ένας από τους 12 δήμους που ίδρυσε ο Κέκροπας περίπου το 3.000 π. Χ.. Στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Αμαρυσία, λόγω των Ολυμπιακών αγώνων που διοργανώνονταν προς τιμήν της Θεάς Αμαρυσίας Αρτέμιδος.

Στην Αμάρυνθο Ευβοίας, τελούνταν ετήσια εορτή προς τιμήν της θεάς Άρτεμης, θεά του κυνηγιού, όπου και υπήρχε ιερό της θεάς. Αυτή η εορτή μεταφέρθηκε πριν από 2.500 χρόνια και στο αρχαίο Άθμονον (σημερινή περιοχή του Αμαρουσίου). Τα Αμαρύσια ήταν περιφερειακοί ολυμπιακοί αγώνες οι οποίοι διοργανώνονταν κάθε χρόνο προς τιμήν της Αμαρυσίας Αρτέμιδος. Μεταφέρθηκαν στο Άθμονον και διαδραματιζόνταν μπροστά στο ιερό της θεάς Άρτεμις, το οποίο βρισκόταν εκεί που σήμερα βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας της Νερατζιωτίσσης. Οι αγώνες λάμβαναν χώρο στην πεδιάδα που υπήρχε μπροστά από το ιερό. Στον αντίστοιχο χώρο στη σύγχρονη εποχή ιδρύθηκε το Ολυμπιακό Στάδιο (ΟΑΚΑ). Τα Αμαρύσια διοργανώνονταν κάθε χρόνο την Άνοιξη και συγκεντρώνονταν αθλητές από όλη την Ελλάδα με σκοπό να συναγωνιστούν. Εκτός από αθλητικούς αγώνες γίνονταν και αγώνες μουσικοί, χορευτικοί, οίνοποιίας και επικρατούσε η διασκέδαση. Παράλληλα κατά τη διάρκεια των αγώνων επιβραβεύονταν με χρυσά στεφάνια οι άρχοντες οι οποίοι είχαν εκτελέσει τα καθήκοντά τους με επιτυχία (Ιστορία της Πόλης, χ.χ.).

Το Μαρούσι πριν από 5.000 χρόνια ήταν μια οργανωμένη κοινωνία, με βασικές ασχολίες την αμπελουργία, την ελαιουργία και τις τέχνες. Ο Αριστοφάνης στο έργο «Ειρήνη», επαινεί τους Αθμοναίους (κάτοικοι της περιοχής Άθμονον), ως λαός “που προτιμούσε να ασχολείται με τα αμπέλια και τις ελιές του παρά να συκοφαντεί και να μηχανορραφεί”, σε αντίθεση τους Αθηναίους που χαρακτηρίζει ως φιλοπόλεμους. Λόγω των πηγών που την υδροδοτούσαν από το βουνό της Πεντέλης, ήταν μία ιδιαίτερα εύπορη περιοχή. Ήταν ξακουστή για το εξαιρετικής ποιότητας λάδι που παρήγαγε και αντίστοιχα για το κρασί της.

Κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, η Αθήνα και οι Δήμοι της βρέθηκαν υπό κατάληψη από τους Ρωμαίους το 146 π. Χ.. Τότε το Άθμονον λεηλατήθηκε από τους Ρωμαίους κατακτητές οι οποίοι οικειοποιήθηκαν τα έργα τέχνης που βρήκαν στην περιοχή και τα μετέφεραν στη Ρώμη. Η κατάσταση άλλαξε υπό την επικράτεια του φιλαθηναίου Ρωμαίου αυτοκράτορα Αδριανού (117 μ. Χ.). Το διάστημα κατά το οποίο ο Αυτοκράτορας Ανδριανός επισκέφτηκε την Αθήνα, έφτιαξε το Ανδριανό Υδραγωγείο, με σκοπό την ύδρευση της πόλης των Αθηνών από τα βρόχινα νερά της Πάρνηθας και της Πεντέλης. Το υδραγωγείο για να καταλήξει στην Αθήνα, περνούσε μέσα από το Άθμονον, διασχίζοντας τον χώρο στον οποίο βρίσκεται σήμερα το Ολυμπιακό Στάδιο.

Εικόνα 30 Αδριάνειο Υδραγωγείο, Μαρούσι

Επίσης κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ο Ρωμαίος αξιωματούχος Ηρώδης Αττικός, έκανε πολλές δωρεές στην Αθήνα, κατασκεύασε το Παναθηναϊκό Στάδιο και το Ωδείο Ηρώδου

Αττικού. Επιπλέον πραγματοποίησε αρκετά έργα στο Άθμονον, ως μία από τις αγαπημένες του περιοχές, καθώς τα τελευταία χρόνια της ζωής του ήταν κάτοικος του σημερινού Δήμου Κηφισιάς. Ένα από τα έργα του Ηρώδου του Αττικού στο Άθμονον ήταν η μεταφορά του Ιερού της Αμαρυσίας Αρτέμιδος από την αρχική του θέση (ή οποία ήταν στα θεμέλια της σημερινής εκκλησίας Παναγία η Νερατζιώτισσα), στον απέναντι δυτικό λόφο, (εκεί που βρίσκεται σήμερα ο Αϊ Γιάννης ο Πέλικας). Η μεταφορά του ιερού έγινε με σκοπό την καλύτερη οπτική των εορτών των Αμαρυσίων από την πεδιάδα προς το λόφο. Η ονομασία της περιοχής πλέον ήταν Αμαρούσιον, από την ονομασία της Αμαρυσίας Αρτέμιδος (Ιστορία της Πόλης, χ.χ.).

Με την επικράτηση του Χριστιανισμού τον 4^ο – 5^ο αιώνα, άρχισαν να χτίζονται στην Αθήνα και συγκεκριμένο και στο Μαρούσι εκκλησίες, οι οποίες αποτελούν μοναδικά ιστορικά μνημεία στην Αττική. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι ο Ναός της Παναγίας της Νερατζιώτισσας στη θεμέλια του ιερού της θεάς Άρτεμις, ο Άγιος Ιωάννης ο Πέλικας στα ερείπια του νέου ιερού, οι Άγιοι Ασώματοι Ταξιάρχες και άλλα.

2. 1. 1. 2. Το σύγχρονο Αμαρούσιον

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας εγκαταστάθηκε στο Μαρούσι ο Τούρκος Μπέης Αλί Μπαμπάς. Προτίμησε την περιοχή καθώς το έδαφος ήταν εύφορο και καλλιεργημένο, το κλίμα δροσερό και ευχάριστο και το νερό καθαρό και άφθονο. Πήρε από τους κατοίκους τα κτήματά τους και τα προσέφερε στους Οθωμανούς ευγενείς, οι οποίοι τον ακολούθησαν και κατοίκησαν στην περιοχή. Οι Μαρουσιώτες καλλιεργούσαν τη γη για τους Τούρκους κατακτητές, ενώ κάποιοι άλλες έφυγαν ως πρόσφυγες προς διάφορες κατευθύνσεις, σε νησιά, στην Κόρινθο, στην Αρκαδία και στην Εύβοια (Μαρούσι)χ.χ.).

Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής επανάστασης, η παρουσία των κατοίκων του Αμαρουσίου ήταν αισθητή. Στα απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη αναφέρεται η πλήρης συμβολή των Μαρουσιωτών στην επανάσταση για την απελευθέρωση της Αθήνας στις 15 Οκτωβρίου 1821 καθώς και η συμβολή τους στον αγώνα κατά του Τούρκου Κιουταχή, όταν πολιορκούσε την Ακρόπολη Αθηνών.

Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος από τον Τούρκικο ζυγό, το Μαρούσι γνώρισε άνθιση.

Υπήρχε πληθώρα πλούσιων αρχοντικών, ήταν πλούσιο σε καλλιέργειες, λουλούδια, αμπελώνες, ελαιώνες, βρώσιμα αγαθά και άφθονο νερό από την Πεντέλη. Οι κάτοικοι του Αμαρουσίου εμπορεύονταν τα αγαθά τους σε όλη την Αθήνα, επίσης υπήρξαν κτηνοτρόφοι και εμπορεύονταν ζώα όπως κότες, κασίκες, πρόβατα. Μεγάλη ανάπτυξη στο Μαρούσι και την ευρύτερη περιοχή είχε και η αγγειοπλαστική γύρω στο 1840. Τα χρόνια μετά τον πόλεμο η τέχνη των αγγειοπλαστών, κυρίως στη Σίφνο αλλά και στην Κύθνο και την Αμοργό, περνούσε κρίση, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο ποσοστό τεχνιτών να εγκαταλείπει το νησί και να μεταναστεύει στην Αθήνα. Πολλοί αγγειοπλάστες

Εικόνα 31: Αγγεία στη Σίφνο

εγκαταστάθηκαν στο Μαρούσι και στις γύρω περιοχές. Το πηλώδες χώμα στο παλιό Μαρούσι και ειδικότερα στην περιοχή Πέληκα (η οποία πήρε το όνομά της από τον Πέληκα: είδος αγγείου) ήταν ο λόγος που επιλέχθηκε ως τοποθεσία για την εδραίωση των αγγειοπλαστών. Οι τεχνίτες μετέφεραν τις γνώσεις τους στους κατοίκους της περιοχής με αποτέλεσμα την έντονη ανάπτυξη της αγγειοπλαστικής. Οι “νερουλάδες” Μαρουσιώτες Σπύρος Λούης, Μπάρμπα Γιάννης κανατάς

και άλλοι, μετέφεραν νερό από την Πεντέλη στην Αθήνα με κάρα, μέσα σε σταμνιά τα οποία κατασκεύαζαν οι αγγειοπλάστες (Ανδιώτη, 2009).

Το 1885 λειτούργησε στο Μαρούσι ο ατμοκίνητος σιδηρόδρομος. Εκτελούσε δρομολόγιο το οποίο ένωνε την περιοχή με τον Πειραιά. Στους κατοίκους της περιοχής δημιούργησε έντονα συναισθήματα η ύπαρξή του και υπήρξαν έντονες αντιδράσεις. Το αποκαλούσαν το θηρίο, κάποιοι κάτοικοι, κυρίως ηλικιωμένοι, βανδάλιζαν τα βαγόνια αποκαλώντας το τρένο ως “θηρίο της Αγίας Γραφής” και ως “μηχανή του σατανά”.

Αντιθέτως, οι νεότεροι κάτοικοι της περιοχής ήταν ενθουσιασμένοι με την κατασκευή του σταθμού, καθώς με οικονομικό κόμιστρο, εξυπηρετούσε την μετακίνησή τους σε όλη την Αθήνα και την έλευση κόσμου στο Μαρούσι αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η περιοχή να ζωντανεύει. Το “θηρίο”, λειτούργησε γύρω στα 50 χρόνια ως ατμοκίνητος σιδηρόδρομος, με τους καπνούς, λόγω της ατμοκίνησης, να γίνονται όλο και πιο έντονοι. Το καλοκαίρι του 1938 σταμάτησε να λειτουργεί ο ατμοκίνητος σιδηρόδρομος και τη θέση του πήρε ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος.

Εικόνα 32: Ατμοκίνητος Σιδηρόδρομος, Μαρούσι, 1930 | Αρχείο: Μαρία Τόσκα

Τη δεκαετία του 1890, το Μαρούσι ήταν ιδανικός προορισμός για εκδρομές, βόλτες και παραθερισμό. Παρότι ήταν αραιοκατοικημένο και χαρακτηριζόταν ως χωριό, θεωρούταν το εκπαιδευτικό κέντρο των Βορείων Προαστίων, καθώς στο δημοτικό εκπαιδευόντουσαν παιδιά από περιοχές του Αμαρουσίου αλλά και από την Κηφισιά, το Χαλάνδρι, το Ηράκλειο, το Καπανδρίτι, τον Ωρωπό, το Μενίδι. Επίσης γενικά οι βόρειες περιοχές της Αττικής, λόγω του βουνίσιου αέρα και της απόστασης από τη θάλασσα, διατηρούν ένα υγιεινό κλίμα. Για το λόγο αυτό επισκέπτονταν την περιοχή οι πάσχοντες από φυματίωση, οι οποίοι κατοικούσαν σε εξοχικές κατοικίες, καθώς το κλίμα είναι ξηρό και υγιεινό.

Επίσης το 1896 ήταν μία πολύ καθοριστική χρονιά για το μέλλον και την εξέλιξη της πόλης του Αμαρουσίου. Ήταν η χρονιά όπου κάτοικοι του Αμαρουσίου σημείωσαν μεγάλη νίκη στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ο νερούλας Σπύρος Λούης τιμήθηκε ως πρώτος Ολυμπιονίκης στο μαραθώνιο δρόμο. Ο Ελευθέριος Παπασυμεών βγήκε 6^{ος} και ο Σταμάτης Μασούρης, 8^{ος}, επίσης στον μαραθώνιο δρόμο. Μετά τη νίκη στους Ολυμπιακούς το Μαρούσι απέκτησε γυμναστικό σύλλογο, αθλητικό κέντρο και αναδείχθηκαν πολλοί αθλητές σε πανελλήνιους και Βαλκανικούς αγώνες.

Στην πεδιάδα που γινόντουσαν οι αρχαίοι ολυμπιακοί αγώνες (Αμαρύσια) κατασκευάστηκε το 1982, το σύγχρονο ολυμπιακό στάδιο (ΟΑΚΑ) από τους αρχιτέκτονες H. Stalhout, Fr Herre και Δημ Ανδρικόπουλο. Το 2004 η Ελλάδα φιλοξένησε τους Ολυμπιακούς αγώνες οι οποίοι διαδραματίστηκαν στο ΟΑΚΑ. Τότε προστέθηκε και το εντυπωσιακό του στέγαστρο από την διάσημο Ισπανό αρχιτέκτονα Σαντιάγο Καλατράβα. Το Ολυμπιακό στάδιο μέχρι και σήμερα λειτουργεί ως αθλητικό κέντρο και διατηρεί αθλητικές εγκαταστάσεις.

2. 1. 2. Λασκαρίδειο Ίδρυμα

2.1.2.1. Η Ειρήνη Λασκαρίδου

Εικόνα 33: Ειρήνη Λασκαρίδου, 1882-1958, Αθήνα

Η Ειρήνη Λασκαρίδου (1882-1958), κόρη του Λάσκαρη Λασκαρίδη και της Αικατερίνης Λασκαρίδου, γεννήθηκε στην Αθήνα, σε μία οικογένεια πλούσια σε κοινωνικά ερεθίσματα. Είχε δύο αδερφές, την Σοφία Λασκαρίδου και την Μελπομένη Λασκαρίδου. Όλη η οικογένεια προσέφερε σπουδαίο κοινωνικό και πολιτιστικό έργο στην κοινωνία (Πέτροβιτς)χ.χ.). Ο Λάσκαρης Λασκαρίδης ήταν απόγονος της Βυζαντινής Αυτοκρατορικής οικογένειας των Λασκαρέων, ενώ η μητέρα της ήταν παιδαγωγός και πρωτοπόρος στην αναμόρφωση της γυναικείας εκπαίδευσης. Λέγεται ότι η Ειρήνη κληρονόμησε την αγάπη της προς τα παιδιά και την συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο από την μητέρα της (Ειρήνη Λασκαρίδου (1898-1958), 2013).

Το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε η Ειρήνη Λασκαρίδου ήταν υψηλού πνευματικού επιπέδου, λαμβάνοντας τα πρώτα στοιχεία ανωτέρας μόρφωσης από μικρή ηλικία. Όταν ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές σπουδές της, με προτροπή από τους ποιητές Βικελά και Δροσίνη, οι οποίοι επίσης κατείχαν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση των τυφλών στην Ελλάδα, φοίτησε ένα χρόνο στη Σχολή Τυφλών της Μελουζής, στη Γαλλία (Κοντογιάννη, 2003). Στη συνέχεια, σπούδασε σε 48 τυφλολογικά ιδρύματα σε διάφορες χώρες του εξωτερικού και ολοκλήρωσε τις σπουδές της ως προς την τυφλολογία στη Σουηδία και στη Δανία, αλλά παράλληλα κατέκτησε και άλλα διπλώματα όπως χειροτεχνίας, κηπουρικής, γυμναστικής αλλά και συστημάτων λειτουργίας επαγγελματικών χώρων. Η Ειρήνη Λασκαρίδου υπήρξε η πρώτη Ελληνίδα τυφλόλογος (ΑΘΜΟΝΕΩΝ, 2013).

Εικόνα 34 Χρονολόγιο Ειρήνης Λασκαρίδου, Δημιουργία συγγραφέων

Στη συνέχεια η Ειρήνη Λασκαρίδου επέστρεψε στην Ελλάδα με σκοπό να εφαρμόσει σε πρακτικό επίπεδο τις σπουδές της και να αφιερωθεί στη μόρφωση και ανακούφιση των τυφλών. Το 1910 εκπροσώπησε την Ελλάδα στο τυφλολογικό συνέδριο της Βιέννης, όπου και έλαβε το πρώτο βραβείο για τις δράσεις της. Το 1907 ιδρύεται στην Καλλιθέα η πρώτη σχολή εκπαίδευσης τυφλών, «Οίκος Τυφλών», όπου και ανέλαβε τη διεύθυνσή του για 30 χρόνια, μέχρι το 1936 όπου και παραιτήθηκε (Σκορδήλης, 2016). Το 1938, ιδρύει σε δικό της οίκημα στο Μαρούσι το σύλλογο «Οι φίλοι των τυφλών» όπου είναι και ισόβια πρόεδρος. Από τα πιο σημαντικά έργα της Ειρήνης Λασκαρίδου ήταν η εισαγωγή του συστήματος ανάγνωσης τυφλών Braille στην Ελλάδα, το 1948. Από το 1931 κι έπειτα ανέπτυξε έντονη συγγραφική δραστηριότητα, τα βιβλία της τα τύπωνε και σε μορφή Braille, ώστε να είναι προσιτά σε όλους (Μποβολή, 2023). Σπουδαίο υπήρξε το έργο της μέχρι και την τελευταία ημέρα της ζωής της, απεβίωσε τον Αύγουστο του 1958 στη Βιέννη, σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα (Λογοθέτη, 2008).

2.1.2.2. Ο Οίκος τυφλών στην Καλλιθέα

«Μετά το σκότος ελπίζω φως»,

Η φράση που ήταν σημειωμένη στο οικόσημο του Οίκου τυφλών.

Ο Οίκος Τυφλών στην Καλλιθέα ιδρύθηκε το 1906, από τους λογοτέχνες Δημήτρη Βικέλα και Γεώργιο Δροσίνη, σε συνεργασία με την Ειρήνη Λασκαρίδου. Πρόκειται για τον πρώτο Οίκο Τυφλών στην Ελλάδα. Στεγάζεται στην Καλλιθέα, στη συμβολή των οδών Θησέως 210 και Σπάρτης. Κτίστηκε το 1906 με τη χρηματοδότηση του Ελληνοαιγύπτιου εμπόρου Άμπετ, για αυτόν τον λόγο η αρχική του ονομασία ήταν Αμπέτιον Μέλαθρον. Κατά την περίοδο κατασκευής του, το Αμπέτιον Μέλαθρον το διαχειριζόταν η Εκκλησία και κατά την λειτουργία του, πρόεδρος του ήταν ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος. Η Ειρήνη Λασκαρίδου υπήρξε η πρώτη διευθύντρια του Οίκου και για 30 έτη συνεχόμενα επιτέλεσε σπουδαίο έργο (ΚΕΑΤ, 2015).

Εικόνα 35: Αμπέτιον Μέλαθρον

Το ίδρυμα στέγαζε παιδιά από όλη την Ελλάδα με προβλήματα όρασης. Έκτος από στέγη παρείχε στα παιδιά τα κύρια εκπαιδευτικά μαθήματα αλλά και δραστηριότητες όπως μουσική, υφαντουργία, κεραμική και μουσική, με σκοπό την μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών, όταν θα αποφοιτούσαν από τον Οίκο Τυφλών. Η δράση της Ειρήνης Λασκαρίδου ήταν καταλυτική για τη λειτουργία του Οίκου, καθώς αφιερώθηκε ολόψυχα στο φιλανθρωπικό της έργο (Σκορδήλης, 2016). Κατά τη διάρκεια της διεύθυνσής της, καταγγέλλει την κρατική αδιαφορία προς ενίσχυση της δράσης της και προς την προσπάθεια χειραγώγησής της. Έπειτα από 30 χρόνια διοίκησης του Οίκου Τυφλών, το 1936, η Ειρήνη Λασκαρίδου παραιτείται από πρόεδρος του Οίκου, δηλώνοντας ότι *« δεν επιθυμεί να είναι άβουλο εκτελεστικό όργανο και να εκτελεί οδηγίες χωρίς να κρίνει και να εκφράζει άποψη »* (Λογοθέτη, 2008).

Απέναντι από το Αμπέτιον Μέλαθρον, στη συμβολή των οδών Περικλέους και Μεταμορφώσεως, το 1922 έπειτα από απόφαση της Ειρήνης Λασκαρίδου κτίστηκε ένα κτήριο το οποίο αποτελούσε ξενώνα για τα τυφλά παιδιά.

Ο Οίκος Τυφλών της Καλλιθέας, σύμφωνα τη διαθήκη της Ειρήνης Λασκαρίδου, πέρασε σε φορέα υποστήριξης ατόμων με προβλήματα όρασης. Το 1979, έπειτα από εξέγερση ατόμων με οπτική αναπηρία και από κατάληψη του οίκου, πέρασε στο Ελληνικό δημόσιο, και μετονομάστηκε σε Κέντρο Εκπαίδευσης Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.).

2.1.2.3. Ο Οίκος τυφλών στο Μαρούσι

Εικόνα 36 Χρονολόγιο Οίκου Τυφλών Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων

Η παραίτηση της Ειρήνης Λασκαρίδου από την διεύθυνση του Οίκου Τυφλών της Καλλιθέας δε σήμανε το τέλος της φιλανθρωπικής της δράσης. Το 1938 ίδρυσε τον «Σύλλογο φίλων των τυφλών», σε δικό της οίκημα στο Μαρούσι. Έπειτα από τον θάνατό της, το 1972, το υπουργείο οικονομικών, παραχώρησε ένα οικόπεδο στο σύλλογο «Οι φίλοι των τυφλών», προκειμένου να μεταφερθεί ο οίκος τυφλών. Το νέο οικοτροφείο, προς τιμήν της ιδρύτριας του συλλόγου, Ειρήνη Λασκαρίδου, ονομάστηκε «Λασκαρίδειος Στέγη». Η Λασκαρίδειος Στέγη βρίσκεται στην οδό Β. Αλεξάνδρου 14, στο Μαρούσι. Πρόκειται για ένα τριώροφο κτήριο, 1.200 τ.μ. σε μια έκταση περίπου 3 στρεμμάτων (ΧΑΛΑΖΑ, 2021).

Εικόνα 37: Τοπογραφικό Σχέδιο, Προσωπικό Αρχείο συγγραφέων

Η Λασκαρίδεις στέγη παρείχε στέγη σε άπορες τυφλές γυναίκες οι οποίες διδάσκονταν γράμματα, επαγγέλματα, μουσική, οικοκυρική. Η Λασκαρίδεις στέγη συνέχισε να λειτουργεί μετά το θάνατο της Ειρήνης Λασκαρίδου το 1958, υπό την επίβλεψη του Συλλόγου που είχε ιδρύσει, το «Σύλλογο φίλων των τυφλών», μέχρι και το 2013, όπου το ίδρυμα σταμάτησε τη λειτουργία του ξαφνικά, υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες.

Εικόνα 38: Λασκαρίδεις Στέγη, Προσωπικό αρχείο συγγραφέων

Το κράτος δεν παραχώρησε καμία οικονομική ενίσχυση κατά τη διάρκεια της δράσης της Ειρήνης Λασκαρίδου. Με την πάροδο του χρόνου ο σύλλογος απέκτησε χρέη ύψους 26.000€. Από το 2013 μέχρι και σήμερα, το ιστορικό κτήριο έχει παραμείνει κλειστό, εγκαταλελειμμένο χωρίς να υπάρξει καμία εξήγηση από το Δ.Σ. του Συλλόγου Φίλων Τυφλών για το αιφνίδιο κλείσιμο (Σκορδήλης, 2016). Μετά το θάνατο της Ειρήνης Λασκαρίδου το κτήριο πέρασε στο Διοικητικό Σύλλογο «Οι φίλοι των Τυφλών», εφόσον έχει διαλυθεί το Δ.Σ. του Ιδρύματος «Λασκαρίδης», ο χώρος περιήλθε στα χέρια του Υπουργείου Οικονομικών και μπορεί ανά πάσα στιγμή να τεθεί προς αξιοποίηση από ιδιώτη μέσα από το ΕΤΑΔ (Διχογνωμία και δύο προτάσεις για το ιδιοκτησιακό του «Οίκου Τυφλών» στο Μαρούσι, 2022).

Το κτήριο είναι ερειπωμένο και οι κάτοικοι της περιοχής διοργανώνουν τακτικά διαμαρτυρίες με θέμα την αξιοποίησή του.

2. 2. Υφιστάμενη κατάσταση

Ο Δήμος Αμαρουσίου θέλοντας να λάβει δράση για την αξιοποίηση του ακινήτου προέβη σε μελέτη του κτηρίου, της ιστορίας και της εξέλιξής του. Σύμφωνα με πληροφορίες και έγγραφα από το Δήμο, το ακίνητο βάση του κτηματολογίου, μετά το θάνατο της Ειρήνης Λασκαρίδου, πέρασε στο «ΣΥΛΛΟΓΟ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ ΕΙΡΗΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ». Το οικόπεδο περιήλθε στο διοικητικό Σωματείο του συλλόγου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ», χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα, με μοναδικό όρο την συνέχιση της λειτουργίας του, δηλαδή οικοτροφείο και στέγαση σχολής εκπαιδεύσεως τυφλών, άπορων κορασίδων. Μέχρι το 2013 η Λασκαρίδεις στέγη λειτουργούσε υπό αυτούς τους όρους, συνεχίζοντας το λειτουργημά της και στεγάζοντας 8 γυναίκες. Ξαφνικά το Σεπτέμβριο του 2013 η στέγη κλείνει χωρίς να υπάρξει κάποια σαφής αιτιολόγηση από το Συμβούλιο του Ιδρύματος για την αιφνίδια απομάκρυνσή του. Μετά το θάνατο της Λασκαρίδου

άρχισαν να καταγράφονται στο ακίνητο οφειλόμενα χρέη, τα οποία πλέον ανέρχονται στο ποσό των 26.144,88€ και δεν εξοφλήθηκαν από το Διοικητικό Σύλλογο του Λασκαρίδειου Ιδρύματος, με αποτέλεσμα το δημόσιο να προέβη σε κατάσχεση αυτού (Στο σφυρί για 26.000€ το «σπίτι» των τυφλών, 2018).

Το διοικητικό Σωματείο του Συλλόγου ήταν 15μελές με 4ετή θητεία του Προέδρου του. Η θητεία του τελευταίου συμβουλίου έληξε το 2018, χωρίς να εκλεχθεί καινούργιος πρόεδρος. Πάνω από τα μισά μέλη του συμβουλίου φαίνεται να έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ακίνητο να περιέλθει στα χέρια του Δημοσίου και ο Δήμος Αμαρουσίου να επιδιώκει την αξιοποίησή του είτε μέσω του ΕΤΑΔ, είτε μέσω παραχώρησής του από το Δημόσιο.

Εικόνα 39 Υφιστάμενη κατάσταση- Εσωτερικός Διάδρομος, Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 40 Υφιστάμενη κατάσταση – Χώρος Εισόδου, Προσωπικό αρχείο

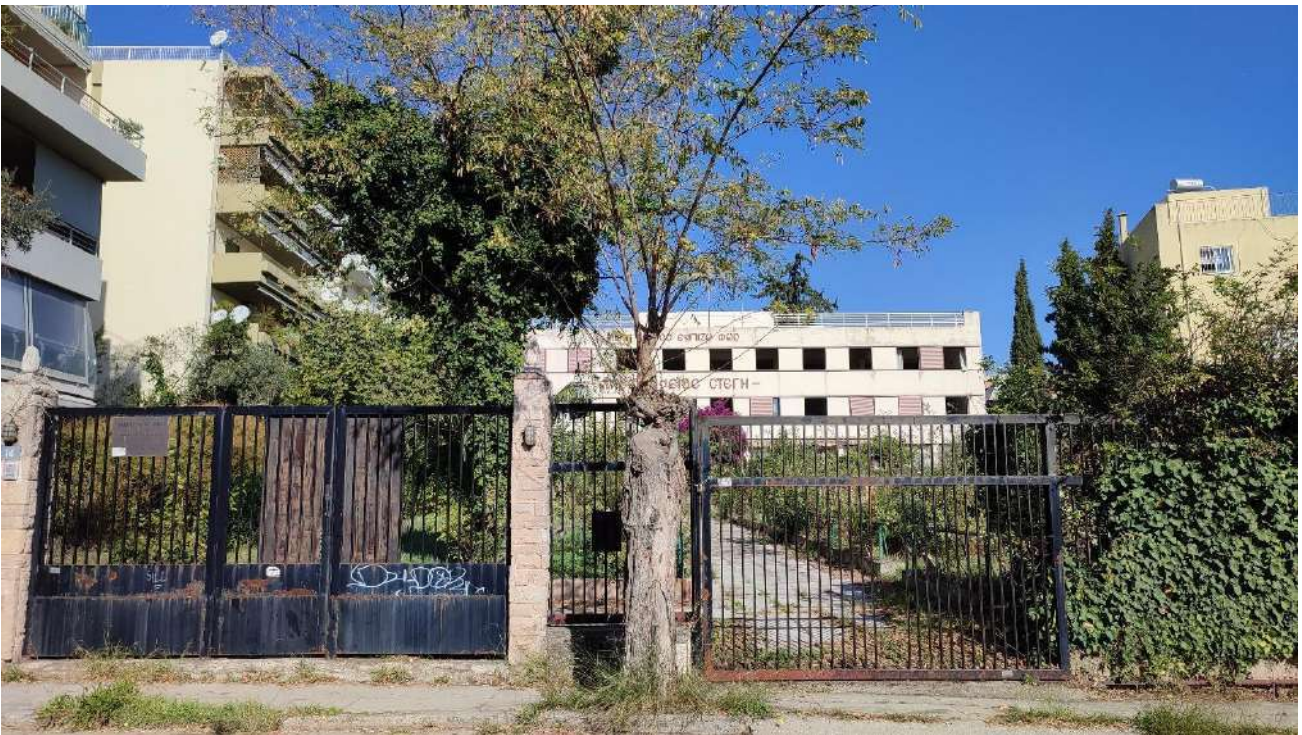
Η πρόταση του Δήμου Αμαρουσίου για την αξιοποίηση του εγκαταλελειμμένου πλέον κτηρίου, είναι να υπογραφεί μία συμφωνία κατά την οποία θα επισκευαστεί το κτήριο με οικονομικούς πόρους του δήμου ή με χρηματοδότηση, με στόχο την επαναλειτουργία του ιδρύματος διαθέτοντας χώρους για τους κατοίκους αλλά και με παροχή υπηρεσιών για τυφλούς, ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες.

Εικόνα 41 Υφιστάμενη κατάσταση - Αίθουσα 2ου ορόφου, Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 42 Υφιστάμενη κατάσταση -Βόρεια όψη, Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 43 Υφιστάμενη κατάσταση - Νότια Είσοδος, Προσωπικό αρχείο

Ως προς τη χρήση του κτηρίου για την επαναλειτουργία του, ο δήμος έχει καταθέσει διάφορες προτάσεις για την αξιοποίηση του, με επικρατέστερη την δημιουργία ενός Πολυχώρου – Πολιτιστικού Κέντρου. Όλη αυτή η κατάσταση έχει δημιουργήσει στη γειτονιά ένα αίσθημα ανασφάλειας, με αποτέλεσμα να απευθύνονται τακτικά προς την διοίκηση του Αμαρουσίου για την επίλυση του προβλήματος. Διαρκής είναι οι διαμαρτυρίες των κατοίκων της περιοχής για την

κατάληξη του κτηρίου. Την Πέμπτη 09/06/22 πραγματοποιήθηκε, όχι για πρώτη φορά, συγκέντρωση διαμαρτυρίας από τους κατοίκους της περιοχής του Αγίου Νικολάου Αμαρουσίου έξω από τον Οίκο Τυφλών. Σκοπός της διαμαρτυρίας ήταν η ανάδειξη της επικρατούσας κατάστασης του κτηρίου τόσο στον εξωτερικό, όσο και στον εσωτερικό χώρο του κτηρίου (Η "Ενότητα Ανατροπή" για τη ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΣΤΕΓΗ ΤΥΦΛΩΝ που είναι σε εγκατάλειψη, 2022).

Βασισμένοι σε αυτό, οι δηλώσεις του Σύλλογο Αγίου Νικολάου-ΚΑΤ Αμαρουσίου κατά τη συγκέντρωση διαμαρτυρίας ήταν οι ακόλουθες (Μπακάλης, 2022): «Αναμένουμε να δούμε τα πρώτα αποτελέσματα υλοποίησης της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Αμαρουσίου που έχει ληφθεί από τον Νοέμβριο του 2022 (!) για δημιουργία δημοτικής δομής στο χώρο. Η αντιπαραβολή της εικόνας που είχαμε στο παρελθόν με τον Οίκο Τυφλών σε λειτουργία με την τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται τώρα, μας δημιουργεί θλίψη και απογοήτευση. Μετά και την κινητοποίησή μας και την έκκληση που προκάλεσε στους δημοτικούς μας συμβούλους η αποκαρδιωτική εικόνα του Οίκου Τυφλών, περιμένουμε τις άμεσες ενέργειες του Δήμου μας και είμαστε στη διάθεση των αρμόδιων φορέων προκειμένου να ενισχύσουμε την προσπάθεια ανεύρεσης λύσης που τόσο έχει ανάγκη η περιοχή μας κι εμείς ως κάτοικοί της».

Εικόνα 44: Πανό διαμαρτυρίας

Οι κάτοικοι της γειτονιάς παρατηρούν και διαμαρτύρονται για τις αρνητικές επιπτώσεις της εγκατάλειψης του κτηρίου στην περιοχή. Εστιάζουν στην υποβάθμιση που υφίσταται η γειτονιά, λόγω της εγκατάλειψης του κτηρίου. Ο χώρος είναι εγκαταλελειμμένος και λεηλατημένος, απειλεί τη δημόσια ασφάλεια και ελκύει την παραβατικότητα. Έχει έντονη και απεριποίητη βλάστηση η οποία αυξάνει την ύπαρξη κουνουπιών, τρωκτικών αλλά και απορριμμάτων. Στο εσωτερικό του κτηρίου υπάρχουν υπολείμματα τρόφιμα, χημικά, έπιπλα και μπάζα αυξάνοντας τις εστίες μόλυνσεων και κινδύνων. Η υφιστάμενη κατάσταση του κτηρίου συμβάλλει και στην αύξηση της εγκληματικότητας στην περιοχή καθώς δεν υπάρχει φωτισμός στην έκταση του οικοπέδου και είναι πιθανές οι παράνομες δραστηριότητες εντός του κτηρίου.

3. Επανάχρηση κτηρίου «Λασκαρίδεις Στέγη – Σύλλογος Φύλων Τυφλών»

3. 1. Μελέτη – Έρευνα

Η έρευνα γύρω από το κτήριο συντελέστηκε ακολουθώντας μια σειρά διαδικασιών. Σε κάθε περίπτωση πραγματοποιήθηκε έρευνα σχετικά με την επιρροή που ασκούν οι φυσικές κλιματικές συνθήκες στο κτήριο. Επίσης μελετήθηκε ο τρόπος με τον οποίο οι τεχνητές και οι περιβαλλοντικές συνθήκες της ευρύτερης περιοχής, επηρεάζουν την περιοχή του κτηρίου. Η περιοχή του Αμαρουσίου είναι μία ζωντανή κοινότητα, με γρήγορους ρυθμούς και έντονη κινητικότητα. Τα περιβαλλοντικά ερεθίσματα στην περιοχή του κτηρίου ποικίλουν, καθώς επηρεάζονται από πληθώρα διαφορετικών παραγόντων.

3. 1. 1. Μελέτη Περιοχής Κτηρίου

3. 1. 1. 1. Προσβασιμότητα

Το Μαρούσι είναι μία περιοχή με αρκετά συγκοινωνιακά μέσα, αφού εκτός από την αστική συγκοινωνία που το διαπερνά, υπάρχει και δημοτική συγκοινωνία όπου εξυπηρετεί όλες οι περιοχές του δήμου. Συνδέεται με τις περιοχές του βόρειου τομέα Αττικής, Κηφισιά, Μελίσσια, Βριλήσσια, Ψυχικό, Νέα Ιωνία, Πεύκη, Ηράκλειο και Χαλάνδρι. Η σύνδεση με τις γύρω περιοχές πραγματοποιείται μέσω κεντρικών δρόμων οι οποίοι συνεχίζουν μέχρι το κέντρο της Αθήνας. Σχετικά με τη δημόσια συγκοινωνία, εξυπηρετούν δημόσια και δημοτικά λεωφορεία τα οποία συνδέουν το Μαρούσι με όλες τις περιοχές που συνορεύει. Επίσης, μέσω του Ηλεκτρικού σιδηρόδρομου (ΗΣΑΠ) μπορεί κανείς να προσέλθει στο κέντρο του Αμαρουσίου από οποιαδήποτε περιοχή της Αθήνας, από Βόρεια, Κέντρο και Νοτιοδυτικά προάστια.

Σχετικά με τη Λασκαρίδειο Στέγη, βρίσκεται στο Μαρούσι και συνορεύει με την περιοχή του ΚΑΤ. Η πρόσβαση στο κτήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους:

- Υπάρχουν λεωφορεία τα οποία κάνουν στάση σχεδόν έξω από το κτήριο. Συγκεκριμένα υπάρχουν λεωφορεία του Δήμου τα οποία κάνουν στάση στη στάση «Άγιος Νικόλαος». Το λεωφορείο 501 σταματάει στη στάση «Άγιος Νικόλαος» και τα λεωφορεία 446, Α8, 541, σταματάνε στη στάση «Πλατεία Πίνδου».
- Το κτήριο βρίσκεται ανάμεσα σε δύο σταθμούς του Ηλεκτρικού σιδηρόδρομου. Από το σταθμό «ΚΑΤ» η απόσταση ανέρχεται στα 550 μέτρα, ενώ από το σταθμό του Αμαρουσίου η απόσταση είναι 750 μέτρα.
- Κατά την έλευση με αυτοκίνητο, μέσω της Λεωφόρου Κηφισίας, από το ύψος του Αμαρουσίου απέχει, ένα χιλιόμετρο. Από το ύψος της Πεύκης, μέσω της Λεωφόρου Ειρήνης απέχει 500 μέτρα.

3. 1. 1. 2. Χώροι Πρασίνου

Στη περιοχή που περικλείει το Λασκαρίδειο Ίδρυμα, οι χώροι πρασίνου δεν είναι επαρκείς για την κοινότητα. Οι πηγές πρασίνου και οι χώροι αναψυχής της περιοχής είναι παραμελημένοι και δεν συνάδουν με χώρους σε φιλικό περιβάλλον, όπου φιλοξενούνται ψυχαγωγικές δραστηριότητες και υπάρχει ασφάλεια.

Ανατολικά του κτηρίου, στα 300 μ., βρίσκεται ένα δημοτικό πάρκο με πλακόστρωτη διαδρομή, λίγα παγκάκια και ακανόνιστα φυτεμένα δέντρα. Το πάρκο είναι ελαφρώς παραμελημένο, χωρίς να προσφέρει δυνατότητες στους επισκέπτες του και να τους προσελκύει για την προσωρινή τους παραμονή.

Στα 400 μέτρα υπάρχει ένα πάρκο με διαδρομές και παιδική χαρά το οποίο ανήκει στον Πολυχώρο Αμαλίο Κέντρο και η πρόσβαση είναι εφικτή μόνο όταν διαδραματίζονται εκδηλώσεις στον Πολυχώρο.

Εικόνα 47: Χώροι πρασίνου, Δημιουργία συγγραφέων

Λίγο πιο πέρα, στα 600 μέτρα Ανατολικά από το Λασκαρίδειο Ίδρυμα, υπάρχει μία μεγάλη έκταση πρασίνου, το Άλσος Συγγρού. Καταλαμβάνει 950 στρέμματα και συνορεύει με τις περιοχές του Αμαρουσίου, Μελισσίων και Κηφισιάς. Αποτελεί πνεύμονας ζωής στην περιοχή του Αμαρουσίου, δίνοντας τη δυνατότητα για διάφορες δραστηριότητες εντός του Άλσους. Ωστόσο, δεν υπάρχει φωτισμός για την παραμονή επισκεπτών μετά τη δύση του ηλίου, με αποτέλεσμα η παραμονή στο χώρο το βράδυ να μην είναι ασφαλής.

Δυτικά του Λασκαρίδειου Ιδρύματος, σε απόσταση 450 μέτρων, βρίσκεται το πάρκο Βαρβαρέσου. Περιλαμβάνει παιδική χαρά, έχει κατά βάση περιμετρική φύτευση και στο χώρο διοργανώνονται εκδηλώσεις. Οι κάτοικοι το χαρακτηρίζουν ως ελαφρώς παραμελημένο, αλλά διατηρείται σε καλή κατάσταση.

3. 1. 1. 3. Χώροι Πολιτισμού

Στην ευρύτερη περιοχή του Λασκαρίδειου Ιδρύματος υπάρχουν κάποιοι χώροι πολιτισμού, όπως Πολυχώροι, Μουσεία και εργαστήρια δραστηριοτήτων. Σε κανέναν από αυτούς τους χώρους δεν υπάρχει ποικιλία δραστηριοτήτων όπου να πραγματοποιούνται επιμορφωτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, αλλά υπάρχουν μεμονωμένες λειτουργίες στον καθένα από τους χώρους. Με αυτό τον τρόπο δεν προσελκύονται πολλοί επισκέπτες στους υπάρχοντες χώρους, καθώς δεν μπορούν να καλύψουν ποικιλία ενδιαφερόντων.

Εικόνα 48: Χώροι Πολιτισμού, Δημιουργία από συγγραφείς

Ίδρυμα Γιάννης Τσαρούχης

Σε απόσταση 250 μέτρων από το εν λόγω κτήριο, βρίσκεται το Ίδρυμα Γιάννης Τσαρούχης. Πρόκειται για έναν μουσειακό, εκθεσιακό χώρο με σταθερή έκθεση των έργων του Γιάννη Τσαρούχη και μεταβλητές εκθέσεις άλλων καλλιτεχνών. Στο χώρο λειτουργεί και θεματικό πωλητήριο με προϊόντα του Ιδρύματος.

Αμαλίειον

Σε μικρή απόσταση βρίσκεται ο Πολιτιστικός Πολυχώρος Αμαλίειον. Το Αμαλίειον είναι Οικοτροφείο Θηλέων και λειτουργεί και ως φοιτητική εστία σε μία έκταση περίπου 20 στρεμμάτων. Λίγα μέτρα παρακάτω επί της Λεωφόρου Κηφισίας, υπάρχει υπαίθρια έκταση η οποία φιλοξενεί διάφορες εκδηλώσεις, όπως συναυλίες, θεατρικά και μουσικά δρώμενα κ.α. Ένα μέρος του εξωτερικού χώρου του Οικοτροφείου, Ο χώρος χρησιμοποιείται από το δήμο Αμαρουσίου και από άλλες οργανωτικές ομάδες και συλλόγους, για τη διεξαγωγή εκδηλώσεων κατά βάση τους θερινούς μήνες.

Λαογραφικό Μουσείο Αμαρουσίου

Περίπου μισό χιλιόμετρο νοτιοδυτικά του κτηρίου ενδιαφέροντος, στεγάζεται το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Αμαρουσίου. Σκοπός του μουσείου είναι η διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, παρουσιάζοντας εκθέματα της περιόδου 1850-1940. Εκτός από τη ξενάγηση που προσφέρεται, πραγματοποιούνται και δραστηριότητες πολιτιστικού χαρακτήρα. Το μουσείο περιλαμβάνει, επίσης, βιβλιοθήκη ανοιχτή στο κοινό, με βιβλία ιστορικού και λαογραφικού χαρακτήρα.

Χώρος Πολιτισμού «Άρτεμις»

Στα 600 μέτρα από το κτήριο, ιδρύθηκε πρόσφατα ο Πολυχώρος Πολιτισμού «Άρτεμις». Σε αυτόν τον Πολυχώρο θα στεγάζονται εικαστικές εκθέσεις, όπως επίσης θα πραγματοποιούνται εργαστήρια πολιτισμού και μικρής κλίμακας μουσικές και θεατρικές παραστάσεις.

3. 1. 1. 4. Ηλιασμός

Βασικές Αρχές Παθητικού Κτηρίου

“Το παθητικό κτίριο είναι ένα κτίριο στο οποίο η εσωτερική θερμική άνεση (ISO 7730) εξασφαλίζεται αποκλειστικά από προθέρμανση ή πρόψυξη της ποσότητας του νωπού αέρα, η οποία απαιτείται (DIN 1946) για την σωστή εσωτερική ατμόσφαιρα, χωρίς τη χρήση επιπλέον ανακυκλοφορίας του αέρα.” (Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτηρίου, χ.χ.)

Το Παθητικό κτήριο στοχεύει στην εξοικονόμηση ενέργειας και μπορεί να την επιτύχει έως και στο 90%. Εξωτερικά δεν διαφέρει από ένα συμβατικό κτήριο, αλλά εσωτερικά συνδυάζεται η αυξημένη θερμική άνεση με την χαμηλότερη δυνατή κατανάλωση ενέργειας. Το Παθητικό κτήριο σχεδιάζεται έχοντας ως κύριο άξονα πέντε βασικές αρχές (Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτηρίου, χ.χ.):

1. *Μόνωση*
Με την κατάλληλη μόνωση στο εξωτερικό του κτηρίου, κατά τη διάρκεια του χειμώνα διατηρείται η ζέστη μέσα στο κτήριο, ενώ κατά τη θερινή περίοδο, η ζέστη δεν εισέρχεται στον εσωτερικό χώρο.
2. *Ανοίγματα*
Ανοίγματα Νότια για μεγιστοποίηση θερμικής – ηλιακής ενέργειας τους χειμερινούς μήνες και περιορισμός ανοιγμάτων Βόρεια για την ελαχιστοποίηση της θερμικής απώλειας
3. *Αερισμός με ανάκτηση Ενέργειας*
Το σύστημα αερισμούς στα Παθητικά κτήρια, παρέχουν καθαρό φιλτραρισμένο αέρα διαρκώς μέσω της ανάκτησης θερμότητας (Τί είναι το Παθητικό Κτίριο, 2020)
4. *Αεροστεγανότητα*
Ο σχεδιασμός του κτηρίου μελετάται έτσι ώστε να μην προκύπτουν ισχυρά ρεύματα αέρα και οι φθορές λόγω υγρασίας (Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτηρίου, n.d.)
5. *Θερμογέφυρες*
Σε ένα κτήριο πρέπει να δημιουργούνται όσο το δυνατόν λιγότερες θερμογέφυρες και ασθενή σημεία, ώστε να διατηρείται η θερμική άνεση και να μειώνονται οι φθορές λόγω υγρασίας (Τί είναι το Παθητικό Κτίριο, 2020)

Ηλιοστάσιο στο Λασκαρίδειο Ίδρυμα

Ο προσανατολισμός του εν λόγω κτηρίου είναι Νότιος με μία ελαφριά κλίση προς τα Δυτικά. Τους χειμερινούς μήνες, ο ήλιος βρίσκεται πιο χαμηλά, και η ακτίνες του προς τη γη έχουν μικρότερη κλίση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι σκιές που δημιουργούνται να είναι μεγαλύτερες, σε αντίθεση με τους θερινούς μήνες, όπου οι ηλιακές ακτίνες είναι πιο κάθετες προς τη γη και οι σκιές που προκύπτουν πιο περιορισμένες. Κατά τη διάρκεια του θερινού ηλιοστασίου ο ήλιος ανεβαίνει πιο ψηλά και δημιουργεί γωνία $45^\circ - 75^\circ$ προς την επιφάνεια της γης, ενώ κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο το ύψος στο οποίο ανεβαίνει ο ήλιος είναι πιο περιορισμένο και οι μοίρες κυμαίνονται στις $28^\circ - 55^\circ$.

Εικόνα 49: Θερινό Ηλιοστάσιο, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 50: Χειμερινό Ηλιοστάσιο, Δημιουργία συγγραφέων

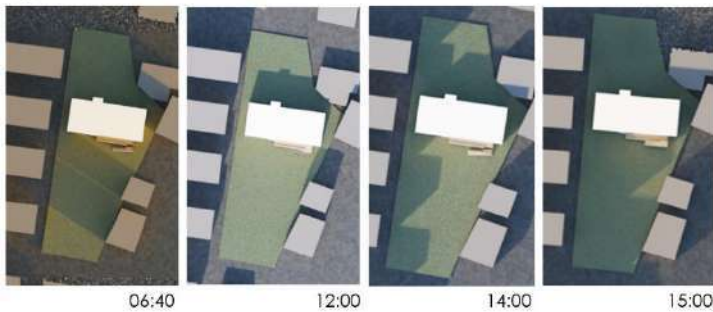
Μελέτη ηλιασμού στο Λασκαρίδειο Ίδρυμα

Πραγματοποιήθηκε μελέτη του ηλιασμού ως προς τη Λασκαρίδειο στέγη. Επιλέχθηκαν συγκεκριμένες ημερομηνίες για τη μελέτη:

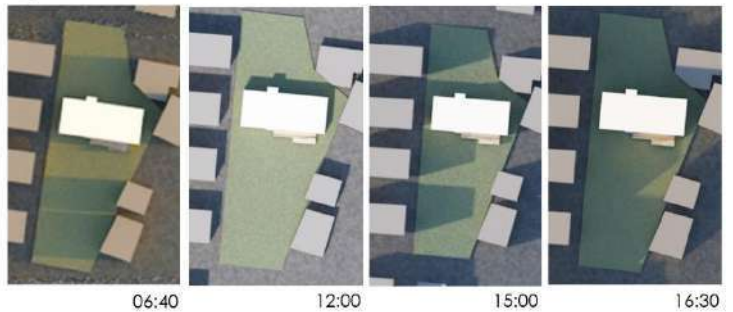
- 21 Μαρτίου, Ισημερινός
- 21 Ιουνίου, η μεγαλύτερη ημέρα του έτους
- 21 Σεπτεμβρίου, Ισημερινός
- 21 Δεκεμβρίου, η μικρότερη μέρα του έτους

Μελετήθηκαν ο ηλιασμός και η σκίαση που δέχεται το κτήριο καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας, από την ώρα της Ανατολής του ηλίου μέχρι τη Δύση αυτού, κατά τη διάρκεια του έτους.

↑ Χειμώνας | 21 Δεκεμβρίου

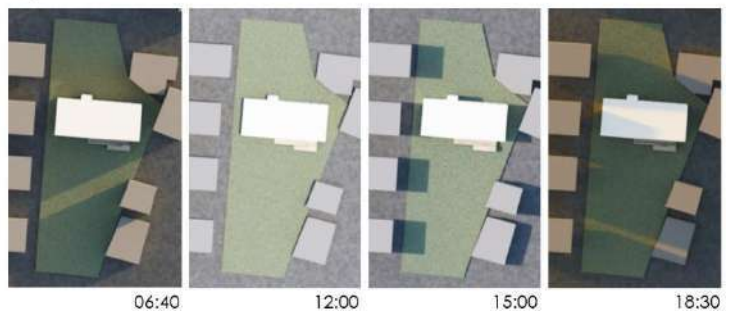
↑ Φθινόπωρο | 21 Σεπτεμβρίου

↑ Άνοιξη | 21 Μαρτίου

↑ Καλοκαίρι | 21 Ιουνίου

Εικόνα 51: Ηλιασμός Κτηρίου, Δημιουργία συγγραφέων

Από τη μελέτη προέκυψαν οι εξής παρατηρήσεις:

1. Η βορινή αυλή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους παραμένει σκιερή, με περιορισμένο ηλιακό φως τις μεσημβρινές ώρες.
2. Οι ώρες όπου δέχεται φως το οικόπεδο είναι περίπου 12:00-14:00 το Χειμώνα και 11:00-16:00 το Καλοκαίρι.
3. Η Νότια αυλή κατά τη διάρκεια της ημέρας δέχεται το φως του ηλίου διαρκώς μέσα στο έτος καθώς σκιάζεται περιορισμένα κατά τη διάρκεια του χειμερινού ηλιοστασίου.
4. Ο ήλιος πέφτει στο κτήριο από τη νότια πλευρά, γεγονός που συναντάται στις απαιτήσεις ενός παθητικού κτηρίου.

Θετικές παρατηρήσεις

Η Νότια όψη του Ιδρύματος δέχεται την περισσότερη ηλιακή ενέργεια, με αποτέλεσμα το χειμώνα το κτήριο να πραγματοποιεί τη μέγιστη θερμική εκμετάλλευση.

Τους χειμερινούς μήνες, ο ήλιος βρίσκεται πιο χαμηλά, οπότε οι ηλιακές ακτίνες έχουν μεγαλύτερη κλίση και εισέρχονται μέσα στο χώρο σε μεγάλο βάθος κατά τις μεσημβρινές ώρες (βάση των σκιών που δημιουργούν τα γειτονικά κτήρια).

Η κεντρική είσοδος στο κτήριο είναι προσανατολισμένη στο Νότο και το κλιμακοστάσιο στο Βορρά, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις παθητικού κτηρίου.

Αρνητικές παρατηρήσεις

Κατά τους θερινούς μήνες, ο ήλιος εισέρχεται στο χώρο τις θερμότερες ώρες της ημέρας, από τη Νότια όψη, καθώς δεν υπάρχει κάποιο μέσω σκίασης. Επομένως, πραγματοποιείται υπερθέρμανση των εσωτερικών χώρων.

Η Βορινή πλευρά δέχεται διαρκή σκίαση, με συνέπεια την μείωση της θερμοκρασίας στο εσωτερικό του κτηρίου κατά τους χειμερινούς μήνες.

Συμπεράσματα

Βορινή αυλή

Η βορινή αυλή δέχεται συνεχή σκίαση. Βάσει των αρχών του Αειφορικού σχεδιασμού, αυτό την καθιστά κατάλληλη για τα ακόλουθα:

- Κατάλληλη για χώρο προβολών, θερινού κινηματογράφου και πραγματοποίηση εορτών και εκδηλώσεων κατά τους θερινούς μήνες
- Καθίσταται χώρος με ιδανική θερμική άνεση, για χρήση χώρου χαλάρωσης με τις κατάλληλες συνθήκες κατά τους θερινούς μήνες.
- Κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου οι ψυχροί άνεμοι πλήττουν τη βόρεια πλευρά του κτηρίου. Προτεινόμενη αντιμετώπιση είναι η φύτευση αειθαλών δέντρων

Νότια αυλή

Στη νότια αυλή παρέχεται διαρκής ηλιασμός. Βάσει των αρχών του Αειφορικού σχεδιασμού, αυτό την καθιστά κατάλληλη για τα ακόλουθα:

- Κατά τους χειμερινούς μήνες είναι θερμότερη από τη βόρεια αυλή, οπότε προτείνεται για χρήση ως καθιστικός χώρος χαλάρωσης κατά τους χειμερινούς μήνες.

- Προτιμότερη για καλλιέργειες (απαιτούν ηλιακό φως).
- Απαιτούνται υδάτινες επιφάνειες για φυσικό δροσισμό.
- Φύτευση φυλλοβόλων δέντρων: δροσιά και σκίαση το καλοκαίρι , επιτρεπόμενη διέλευση ηλιακού φωτός το χειμώνα.

3. 1. 1. 5. Ηχοτοπίο

Με τον όρο ηχοτοπίο εννοείται ο συνδυασμός των ήχων που ακούγονται σε οποιαδήποτε τοποθεσία (Αναστασίου & Μπαφίτη, 2013). Οι ήχοι αυτοί είναι είτε ανθρωπογενείς (ομιλίες, γέλια, βιάδισμα), είτε φυσικοί (από τα δένδρα, τα ζώα, τον αέρα), είτε τεχνητοί (ηλεκτρικές συσκευές, οχήματα).

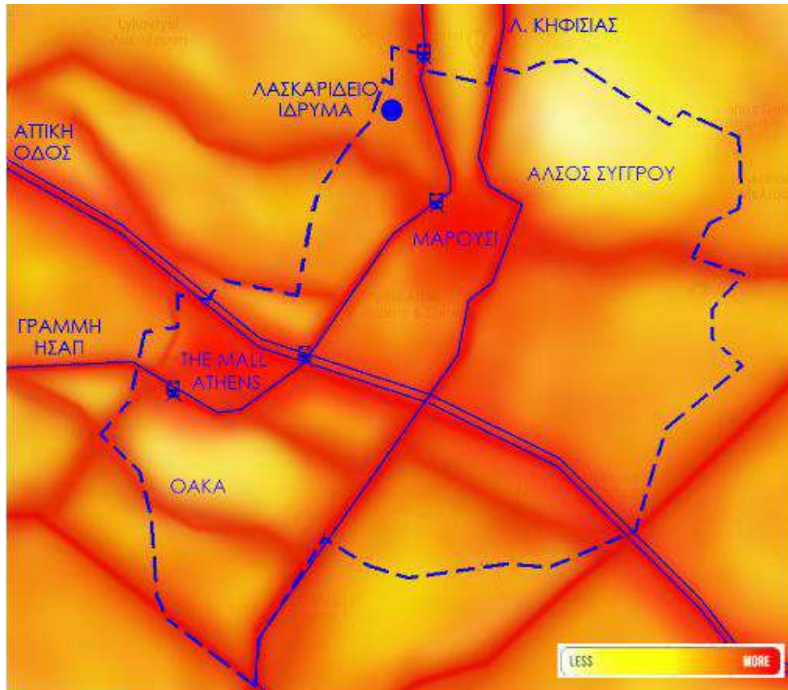
Κατά τη μελέτη της περιοχής του Αμαρουσίου πραγματοποιήθηκε ηχοπερίπατος στην πόλη του Αμαρουσίου. Η διαδρομή του περιπάτου περιλάμβανε το κέντρο του Αμαρουσίου, κεντρικούς δρόμους και λεωφόρους, δρόμους ήπιας κυκλοφορίας, ήσυχες γειτονιές, το σταθμό του ΗΣΑΠ, εμπορικές ζώνες και τη γειτονιά στην οποία βρίσκεται το κτήριο. Κατά τη διάρκεια της μελέτης, καταγράφηκαν οι ήχοι μέσω ηχογραφήσεων και μετρήθηκαν τα ντεσιμπέλ (dB) σε διάφορα σημεία της περιοχής. Σκοπός ήταν η κατανόηση των ειδών, εντάσεων και επιπέδων ήχου, τόσο στην περιοχή του κτηρίου, όσο και στην ευρύτερη περιοχή του Αμαρουσίου. Για τη διεξαγωγή συμπερασμάτων, δημιουργήθηκε ένας χάρτης, βασισμένος στη μελέτη, ο οποίος αποδίδει το ηχοτοπίο της περιοχής.

Συμπεράσματα

Το Μαρούσι λόγω της γεωγραφικής τοποθεσίας του, είναι περιοχή με μεγάλη έκταση και τη διασχίζουν κεντρικοί οδικοί άξονες. Θεωρείται από τις πιο θορυβώδεις περιοχές των βορείων προαστίων της Αττικής (Κάππας, 2020). Στην οπτικοποίηση του ηχοτοπίου στο χάρτη, με έντονο κόκκινο είναι τα σημεία όπου τα dB είναι αυξημένα και ο θόρυβος της περιοχής πολύ υψηλός.

Για την κατανόηση των παρακάτω μετρήσεων, αξίζει να αναφερθεί ότι κατά τη διάρκεια μια ήσυχης στιγμής, τα ντεσιμπέλ(dB) κυμαίνονται στα 30-35.

Κάποιες βασικές μετρήσεις που συνέβαλλαν στη δημιουργία του χάρτη ηχοτοπίου είναι οι ακόλουθες:

Εικόνα 52: Ηχοτοπίο Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων

Στους κεντρικούς άξονες κυκλοφορίας	80-90 dB
Στους δρόμους ήπιας κυκλοφορίας	50-60 dB
Στην κεντρική αγορά του Αμαρουσίου	70-90 dB
Στο εμπορικό κέντρο The Mall Athens	75-95 dB
Στον Σταθμό ΗΣΑΠ του Αμαρουσίου	80-92 dB
Στο άλσος Συγγρού	35-105 dB

Στους κυκλοφοριακούς άξονες (γραμμή ΗΣΑΠ, λεωφόροι, Αττική οδός), η αύξηση της έντασης του ήχου είναι αισθητή και εξασθενεί σταδιακά κατά την απομάκρυνση από αυτούς. Στις τοποθεσίες όπου παρατηρείται ανεπτυγμένη εμπορική δραστηριότητα, επίσης αυξάνεται το πλήθος των επισκεπτών, οι ομιλίες, η μουσική και η κίνηση, οπότε παρατηρείται επίσης αυξημένη η ένταση του ήχου.

Στις γειτονιές πέρα από το αστικό κέντρο και στους δρόμους ήπιας κυκλοφορίας, επικρατεί ησυχία, τα επίπεδα ήχου είναι χαμηλά. Οι μεγαλύτερες αυξομειώσεις ήχου παρατηρήθηκαν στο άλσος Συγγρού, το οποίο συνορεύει με τη λεωφόρο Κηφισίας. Επομένως, στα όρια μεταξύ τους το ηχητικό περιβάλλον είναι θορυβώδες. Μέσα στο άλσος επικρατεί έντονη ηρεμία, παρόλο που υπάρχουν πλούσια φυσικά ηχητικά ερεθίσματα, όπως το τιτίβισμα των πουλιών, το θρόισμα φύλλων και ο άνεμος, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ξαφνικές αυξομειώσεις της έντασης του ηχητικού περιβάλλοντος.

Η γειτονιά στην οποία βρίσκεται το κτήριο είναι σχετικά ήσυχη. Οι ήχοι που ακούγονται στους δρόμους που περιτριγυρίζουν το κτήριο ποικίλουν χωρίς να έχουν πολύ αυξημένη ένταση. Η

οδός Ηροδότου, εφαιπτόμενη του οικοδομικού τετραγώνου που βρίσκεται το Λασκαρίδειο Ίδρυμα, είναι πεζόδρομος, με μέτρια διέλευση πεζών. Ωστόσο, υφίσταται πληθώρα ανθρωπογενών ήχων από τους πεζούς, αλλά και από τις τριγύρω κατοικίες. Το κτήριο βρίσκεται κοντά στο κέντρο του Αμαρουσίου, επομένως παρατηρείται μία σταθερή, σε μέτριο βαθμό κίνηση οχημάτων. Χαρακτηριστικός είναι ο ήχος του τραίνου, καθώς οι γραμμές ανάμεσα στους σταθμούς ΜΑΡΟΥΣΙ – ΚΑΤ, διασχίζουν τη περιοχή. Επίσης, διαρκής είναι η εμφάνιση φυσικών ήχων, όπως το τιτίβισμα των πουλιών και ο άνεμος.

Εντός της έκτασης του κτηρίου το ηχητικό περιβάλλον είναι πιο απλό. Οι δύο πλευρές του οικοπέδου ανατολικά και δυτικά περιστοιχίζονται απο πολυκατοικίες, ενώ στις άλλες δύο πλευρές εκτείνεται ο υπαίθριος χώρος της αυλής, στην βορινή και νότια πλευρά, που καταλήγουν σε δύο οδούς αντίστοιχα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι ήχοι του δρόμου, όπως τα οχήματα και οι περαστικοί, να φτάνουν εξασθενημένοι μέχρι το κτήριο και να κυριαρχούν στο ηχοτοπίο οι φυσικοί ήχοι της υπαίθριας αυλής.

Εικόνα 53 Δορυφορική εικόνα οικοπέδου, Αρχείο συγγραφέων

3. 1. 2. Μελέτη Επιλογής Χρήσης

Κατά τη διαδικασία μελέτης της περιοχής, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των κατοίκων. Πραγματοποιήθηκε έρευνα μέσω ενός ερωτηματολογίου, το οποίο απευθυνόταν σε κατοίκους της περιοχής του Αμαρουσίου, με κύρια θεματολογία το Λασκαρίδειο Ίδρυμα. Οι ερωτήσεις αφορούσαν την επανάχρηση και επαναλειτουργία του Ιδρύματος, τη γνώμη των κατοίκων αναφορικά με το θέμα, καθώς επίσης διερωτήθηκαν για τις ανάγκες της περιοχής και την επιθυμητή λειτουργία για το εγκαταλελειμμένο πλέον κτήριο.

Οι απαντήσεις του ερωτηματολογίου ανέρχονται στις πενήντα πέντε (55) και οι ερωτήσεις αφορούσαν τις ανάγκες της περιοχής και τις ανάγκες των κατοίκων. Όσοι απάντησαν, κλήθηκαν να επιλέξουν ανάμεσα σε κάποιες προτεινόμενες χρήσεις, αλλά και να παραθέσουν τις δικές τους επιλογές και προτάσεις σχετικά με την αξιοποίηση και επανάχρηση του πρώην Λασκαρίδειου Ιδρύματος.

Ακολουθεί το ερωτηματολόγιο και οι απαντήσεις των κατοίκων της περιοχής:

1. Είστε κάτοικος Αμαρουσίου;

2. Γνωρίζετε την ύπαρξη του κτίσματος που στεγαζόταν το Λασκαρίδειο ίδρυμα;

3. Είστε σύμφωνος/η με τον ανασχεδιασμό και επανάχρηση του συγκεκριμένου κτηρίου, με

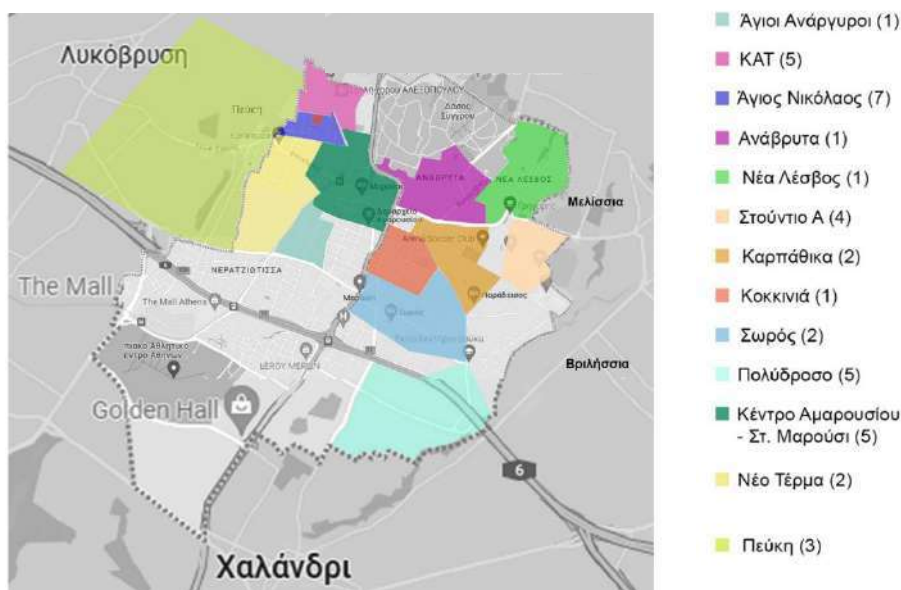

στόχο την ικανοποίηση των αναγκών της περιοχής;

4. Στη προσπάθεια ανασχεδιασμού, είστε σύμφωνος/η με την ένταξη του κτηρίου στη κοινότητα; Δηλ. ένας δημόσιος χώρος ανοιχτός για δραστηριότητες, ελεύθερος για όλους.

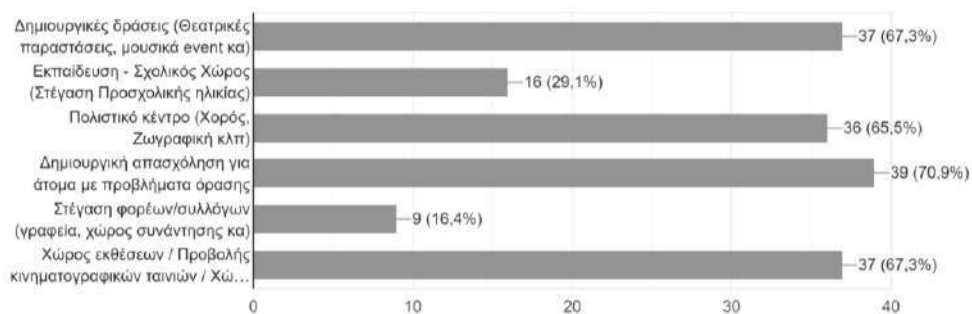

5. Σε ποια περιοχή του Αμαρουσίου κατοικείτε;

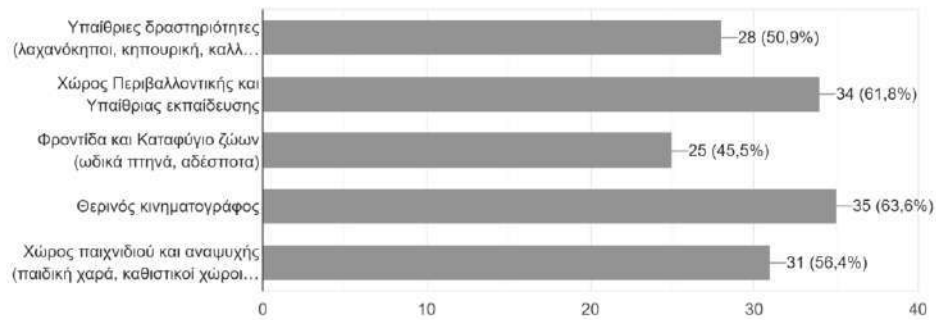

Εικόνα 54 Χάρτης κατάταξης περιοχών των συμμετεχόντων - Δημιουργία συγγραφέων

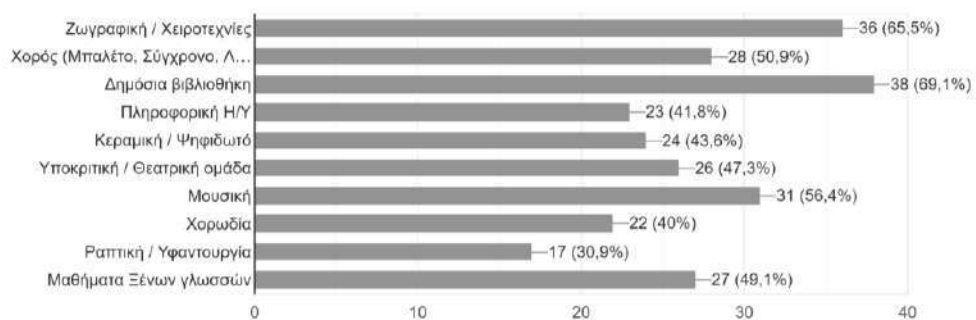
6. Ποιες από τις παρακάτω χρήσεις θεωρείτε ότι είναι χρήσιμες για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής σας; (Επιλέγεται όσες κατηγορίες επιθυμείτε)

7. Όσον αφορά τις χρήσεις του περιβάλλοντα υπαίθριου χώρου, ποιες θεωρείται χρήσιμες; (Επιλέγετε όσες κατηγορίες επιθυμείτε)

8. Σε περίπτωση χρήσης του κτηρίου ως Πολυχώρο, Πολιτιστικό κέντρο, ποιες από τις παρακάτω δράσεις θεωρείται επιθυμητές; (Επιλέγετε όσες κατηγορίες επιθυμείτε)

9. Εκτός από τις παραπάνω προτεινόμενες κατηγορίες και χρήσεις, έχετε να προτείνετε κάποια χρήση που θεωρείτε απαραίτητη για την περιοχή;

- Δημιουργία αναγνωστηρίου, δεν υπάρχει κανένα στην ευρύτερη περιοχή.
- Παιδικός σταθμός
- Χώροι που συνδέονται με τον αθλητισμό
- Καμία άλλη
- Συσσίτιο
- Παροχή υπηρεσιών ψυχολογικής υποστήριξης και βοήθειας από ψυχολόγους και ειδικούς για όλες τις ηλικίες.
- Αφού η αρχική του χρήση ήταν για άτομα με προβλήματα όρασης, καλό θα ήταν να μην χάσει αυτή την ταυτότητα και μια από τις χρήσεις του, να είναι για την βοήθεια αυτών των ατόμων
- Πολυχώρος Τέχνης. Θα μπορούσε να στεγάσει εργαστήρια καλλιτεχνών, ένα δωμάτιο ο καθένας δημιουργός, ζωγράφος, γλύπτης, χαράκτης καθώς και χώρο διεξαγωγής εκθέσεων, καφετέρια και χώρο συναυλιακό εξωτερικό για δρώμενα. Ένας χώρος που θα συναντιούνται οι δημιουργοί και το κοινό στα βόρεια προάστια όπου υπάρχει τεράστια ανάγκη λόγω της έλλειψης οποιαδήποτε πολιτιστικής δραστηριότητας και η αναγκαία μετακίνηση στα νότια για τέτοια δρώμενα. Επιθυμούμε τη στήριξη του πολιτισμού και την ανάδειξη του στα βόρεια προάστια και ευχόμαστε αυτό το κέντρο να αποτελέσει μια γνήσια και δυνατή πηγή σε ένα μέρος στεγνό όπου οι κάτοικοι διψάνε για πολιτισμό και καλλιέργεια.
- Βιβλιοθήκη.

- Μια προσθήκη που θα πρότεινα είναι η ύπαρξη προσωπικού για ψυχολογική υποστήριξη των κατοίκων με κατάρτιση και σε εργοθεραπευτικές μεθόδους για την ανάπτυξη της πνευματικής αφύπνισης και κατ' επέκταση πνευματικής υγείας του μεγαλύτερου δυνατού ποσοστού ατόμων της περιοχής και όχι μόνο.
- Αθλητισμός

3. 2. Προτεινόμενη Χρήση - «Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, ανοιχτό για όλους»

3. 2. 1. Επιλογή Χρήσης

Το κτήριο επί των οδών Αριστοφάνους 7 και Βασιλέως Αλεξάνδρου 14, βρίσκεται σε κατοικημένη γειτονιά και πλαισιώνεται από πολυκατοικίες, ενώ παράλληλα η τοποθεσία του είναι εύκολα προσβάσιμη με τόσο με το αυτοκίνητο όσο και με τα ΜΜΜ. Το Λασκαρίδειο Ίδρυμα, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας και της εξέλιξης της περιοχής. Στα πλαίσια, λοιπόν, της έρευνας, ακολουθήθηκε μεθοδικό πλάνο για την καταλληλότερη επιλογή χρήσης του κτηρίου.

Το Μαρούσι αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο δήμο στην Αττική. Έχει καθημερινά μεγάλη προσέλευση, αφού φιλοξενεί εμπορικά και αθλητικά κέντρα, πληθώρα εταιρειών και οι κάτοικοι ξεπερνούν τους 70.000. Επομένως, είναι αυξημένη η ανάγκη για εγκαταστάσεις οι οποίες να εξυπηρετούν τους πολίτες και να αναβαθμίζουν το βιοτικό τους επίπεδο. Παράλληλα αξίζει να σημειωθεί, πως στη γειτονιά του Αγ. Νικολάου όπου βρίσκεται το εν λόγω κτήριο, παρατηρείται έλλειψη χώρων πρασίνου, καθώς και έλλειψη εγκαταστάσεων πολιτιστικού χαρακτήρα.

Κατά την έκβαση της έρευνας, πραγματοποιήθηκε η προαναφερθείσα δημόσια δημοσκόπηση, όπου διερωτήθηκαν ορισμένοι κάτοικοι της γειτονιάς και περαστικοί για το εν λόγω κτήριο. Τους δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους για την επιθυμητή -για εκείνους- επιλογή χρήσης του συγκεκριμένου κτηρίου. Η συγκεκριμένη διαδικασία εφαρμόστηκε με κατ' ιδίαν συζήτηση και μέσω του ερωτηματολογίου που συντάχθηκε στα πλαίσια της έρευνας και διαφαίνεται στο υποκεφάλαιο 3.1.2. Έπειτα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη περιοχή, οι κάτοικοι και περαστικοί εξέφρασαν παράπονα για την εγκατάλειψη του κτηρίου, αλλά και έντονη επιθυμία για τη δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου, ανοιχτό στο κοινό.

Επομένως, η επιλογή για την νέα χρήση του κτηρίου αποφασίστηκε σε συνέχεια της επικοινωνίας με τους κατοίκους της περιοχής, τη συλλογή των απαντήσεων του ερωτηματολογίου και συζήτηση που προηγήθηκε με τους αρμόδιους από το Δήμο Αμαρουσίου. Η πρόταση επανάχρησης του ιδρύματος αφορά το σχεδιασμό ενός Πολυχώρου, Πολιτιστικού κέντρου. Παράλληλα, σκοπός του σχεδιασμού είναι η αξιοποίηση του εξωτερικού χώρου, δημιουργώντας μια υπαίθρια πράσινη αυλή που να ικανοποιεί τις αρχές του αειφορικού σχεδιασμού και να είναι ανοικτή στους επισκέπτες της καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας.

Η Ειρήνη Λασκαρίδου θέλοντας να συνεχίσει το έργο της, ξεκίνησε το εγχείρημα του συγκεκριμένου ιδρύματος, με στόχο την ευημερία, τη φιλοξενία, την πνευματική καλλιέργεια με επιμορφωτικό χαρακτήρα, έννοιες που θα ακολουθήσουν και το νέο σχεδιασμό του κτηρίου. Η συμβολή της Ειρήνης Λασκαρίδου στην ειδικά αγωγή των ατόμων με προβλήματα όρασης ήταν πρωτοποριακή, δημιουργώντας θετικό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των τυφλών, μέχρι και σήμερα. Προς τιμήν της «Μανούλας των Τυφλών», διατηρείται το όνομά της ευεργέτιδας του Ιδρύματος στον τίτλο του έργου. Ο νέος Πολυχώρος πολιτισμού που θα σχεδιαστεί, λοιπόν, ονομάζεται «ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ».

3. 2. 2. Στόχος Επανάχρησης Κτηρίου

Στη σύγχρονη εποχή, ανά περιοχή υπάρχει πλήθος ανενεργών, αχρησιμοποίητων και ανεκμετάλλεωτων κτηρίων. Αυτά τα οικοδομήματα, μέσω της επανάχρησης, μπορούν να ανασχεδιαστούν και να αποτελέσουν πρακτικές και λειτουργικές εγκαταστάσεις για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής στην οποία βρίσκονται. Αυτό είναι γεγονός, που αποτελεί εφιαλτήριο για την επανάχρηση του Λασκαρίδειου Ιδρύματος, το οποίο αποτελεί πρότυπο ανεκμετάλλεωτου και ανενεργού κτηρίου. Αξίζει να αναφερθεί, πως κατά τη διεξαγωγή της δημοσκόπησης που πραγματοποιήθηκε για τη παρούσα εργασία, οι κάτοικοι της περιοχής εξέφρασαν έντονη δυσαρέσκεια για την ερειπωμένη κατάσταση που βρίσκεται το κτήριο σήμερα.

Στόχο, επίσης, αποτελεί ο σχεδιασμός ενός φιλόξενου, εξωστρεφή χώρου, που να ικανοποιεί τις ανάγκες της περιοχής, αλλά και των κατοίκων της κοινότητας. Στον Πολυχώρο - πολιτιστικό κέντρο, θα στεγάζονται ψυχαγωγικές, επιμορφωτικές και δημιουργικές δραστηριότητες. Μέσω του σχεδιασμού, επιζητείται η εξασφάλιση διαφορετικών λειτουργιών στο πολιτιστικό κέντρο, για την μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση και κάλυψη των αναγκών των πολιτών. Λήφθηκαν υπόψιν οι επιζητούμενες λειτουργίες από τους κατοίκους της περιοχής. Έτσι, προβλέπεται να αυξηθεί και η επισκεψιμότητα στο νέο πολιτιστικό κέντρο.

Η αύξηση της επισκεψιμότητας του κτηρίου, σημαίνει επίσκεψη και χρήση του Πολυχώρου από τους πολίτες της γειτονιάς αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Στόχος, λοιπόν, είναι οι πολίτες να ανακαλύψουν νέες δεξιότητες και να δραστηριοποιηθούν ερχόμενοι σε επαφή με διαφορετικές δράσεις και με τη φύση. Έτσι, το νέο πολιτιστικό κέντρο θα αποτελέσει κομμάτι της καθημερινότητας των ανθρώπων, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των επισκεπτών του και αναβαθμίζοντας την περιοχή, καθώς θα αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών.

Επίσης, αποτελεί στόχο για το σχεδιασμό, η δημιουργία ενός ασφαλούς δημόσιου χώρου για τους κατοίκους και τους περαστικούς. Όσο ένα κτήριο ή μία τοποθεσία βρίσκεται σε λειτουργία και χρησιμοποιείται από τους πολίτες καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας, με την κατάλληλη ύπαρξη φωτισμού και άλλων παραμέτρων, τόσο μειώνονται οι πιθανότητες εγκληματικότητας σε αυτήν.

Παράλληλα, όπως προαναφέρθηκε, στο σχεδιασμό θα συμπεριληφθεί υπαίθρια πράσινη αυλή, ανοιχτή στο κοινό, με στόχο την περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής. Εκτός από την στοχοθέτηση που αφορά την εξυπηρέτηση των κατοίκων, ο σχεδιασμός αποσκοπεί και στην ολική αναβάθμιση της περιοχής. Η σχεδίαση υπαίθριας πράσινης αυλής στο πλαίσιο της επανάχρησης, συμβάλει σημαντικά στην αύξηση των χώρων πρασίνου της κοινότητας, όπου προαναφέρθηκε ότι υπάρχει έλλειψη αυτών. Αξίζει να αναφερθεί, η συμβολή της πράσινης αυλής στην βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής.

Τέλος, για το νέο σχεδιασμό, αποτελεί στόχο η δημιουργία ενός χώρου πολιτισμού και αναψυχής, που θα αποτελέσει πολιτιστικό σημείο αναφοράς της περιοχής και σημείο εστίας της κοινότητας. Για τους πολίτες, το «Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, ανοιχτό για όλους», θα αποτελέσει χώρο για να αναπτύξουν νέα ενδιαφέροντα, να ψυχαγωγηθούν, να αυξήσουν τις γνωστικές και τεχνικές τους δεξιότητες, να διευρύνουν τις κοινωνικές επαφές και αντιλήψεις τους, να απολαύσουν πολιτιστικές και παιδαγωγικές εμπειρίες, να γνωρίσουν τον πολιτιστικό πλούτο της πόλης και να εκτιμήσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά.

Σκοπός της μελέτης είναι να ενταχθεί σε ένα κτήριο ιστορικής σημασίας, ο αειφορικός σχεδιασμός και η οικολογία σε χώρους με εκπαιδευτικό ύφος. Αυτό επιτυγχάνεται δημιουργώντας σε ένα κτήριο ιστορικής σημασίας, έναν πολιτιστικό Πολυχώρο, στον οποίο

διενεργούνται δραστηριότητες με εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα τόσο στο εσωτερικό του κελύφους του, όσο και στον υπαίθριο χώρο του κτηρίου.

3. 2. 3. Δράσεις και Δραστηριότητες

Στο «Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, Ανοιχτό για όλους», θα φιλοξενοούνται ποικίλες λειτουργίες και δραστηριότητες. Έπειτα από μελέτη της ερευνητικής ομάδας, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της δημοσκοπήσης επιλέχθηκαν συγκεκριμένες ψυχαγωγικές δραστηριότητες, δημιουργώντας πολυλειτουργικούς χώρους.

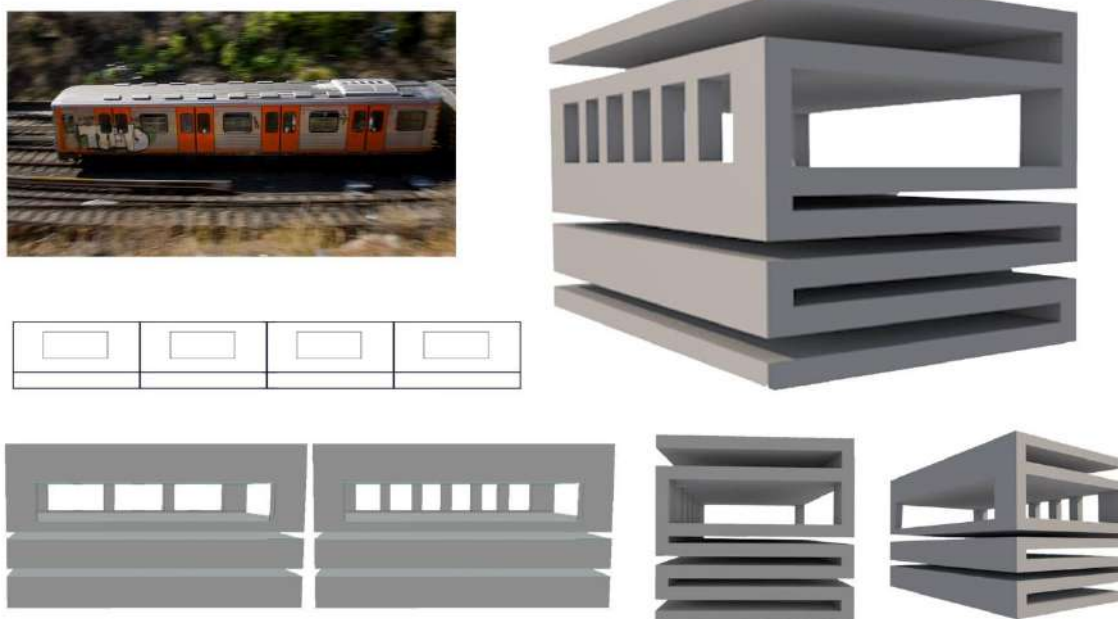
Στον εσωτερικό χώρο του πολιτιστικού, δημιουργείται ένας πολυλειτουργικός χώρος που θα εξυπηρετεί εκθέσεις και εκδηλώσεις, αλλά και χώρο προβολών, σχετικών είτε με τις εκθέσεις, είτε με προβολές μικρού μήκους ταινιών. Επίσης, δημιουργούνται χώροι για τις καλλιτεχνικές δραστηριότητες του κέντρου, την μουσική, την ζωγραφική, κεραμική, ραπτική και τον χορό. Εκτός από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες, εκπαιδευτικό χαρακτήρα θα έχουν και τα μαθήματα πληροφορικής και ξένων γλωσσών. Η ύπαρξη επιμορφωτικών δραστηριοτήτων με εκπαιδευτικό χαρακτήρα, στοχεύει στον εμπλουτισμό γνώσεων των χρηστών. Παράλληλα, θα στεγαστεί Δημόσια Βιβλιοθήκη με χώρο Αναγνωστηρίου, ενώ θα υπάρχει και γραφείο Ψυχολογικής Υποστήριξης, λειτουργίες τις οποίες οι κάτοικοι κατέστησαν απαραίτητες. Στο κτήριο θα στεγάζονται, επίσης, γραφεία φορέων και συλλόγων για τη διευκόλυνση αυτών. Επιπλέον στο κτήριο θα δημιουργηθεί και ένας μικρός χώρος εστίασης, ως αναψυκτήριο ο οποίος θα εξυπηρετεί τους χρήστες του πολιτιστικού και της αυλής. Τέλος, στο Λασκαρίδειο Πολιτιστικό κέντρο θα αφιερωθούν αίθουσες απασχόλησης και εκμάθησης ατόμων με προβλήματα όρασης, προς τιμήν της προηγούμενης χρήσης του κτηρίου.

Όσον αφορά τον εξωτερικό χώρο, θα φιλοξενοούνται διάφορες δραστηριότητες, κάποιες με εκπαιδευτικό και άλλες με ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Θα δημιουργηθεί χώρος υπαίθριας και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που απευθύνεται κυρίως σε άτομα μικρής ηλικίας, καθώς είναι σημαίνοντα τα οφέλη κατά την εκπαίδευση σε φυσικό περιβάλλον, όπου αφορούν την υγεία του παιδιού σε σωματικό, ψυχολογικό και συναισθηματικό επίπεδο. Στα πλαίσια της πράσινης αυλής, θα δημιουργηθούν, επίσης, λαχανόκηποι και καλλιέργειες, κήποι επικονιαστών και κήποι νερού, μονοπάτια για εξερεύνηση και αναψυχή. Παράλληλα, θα υπάρχει χώρος παιχνιδιού για παιδιά μικρής ηλικίας. Στον υπαίθριο χώρο του ιδρύματος θα εκτελούνται, επίσης, διάφορα θεατρικά δρώμενα και μουσικά events σε χώρο συναυλιών και τους καλοκαιρινούς μήνες θα λειτουργεί θερινός κινηματογράφος.

3. 3. Διαμόρφωση Ιδέας Σχεδιασμού - Concept

3. 3. 1. Κεντρική Ιδέα

Βασικό ερέθισμα για την κεντρική ιδέα του σχεδιασμού υπήρξε το τρέινο. Σε πρώιμο στάδιο μελέτης του concept το οποίο θα διέπει το σχεδιασμό, πραγματοποιήθηκε μία εικονική αποδόμηση των βαγονιών του τρέινου, δημιουργώντας τρισδιάστατο χώρο.

Εικόνα 55: Αποδόμηση τρέινου, Δημιουργία συγγραφέων

Στη συνέχεια θέλοντας να διατηρηθεί το στοιχείο του τρέινου αλλά και να υπάρξει συνδυασμός με την ιστορία του κτηρίου, αποδόθηκε έμφαση στις αισθήσεις. Το κτήριο ήταν αφιερωμένο σε μία ομάδα ατόμων με μειωμένη όραση. Τα άτομα με προβλήματα όρασης χρησιμοποιούν τον ήχο με μεγαλύτερη αμεσότητα από τους υπόλοιπους ανθρώπους, καθώς ενστικτωδώς βασίζονται για την επιβίωση τους στην καθημερινότητα, σε αυτή την πρωταρχική, μετά την όραση, αίσθηση (Δουδλήρης, 2019).

Η κεντρική ιδέα αποτελεί τον βασικό πυλώνα για τον σχεδιασμό. Έπειτα από τα ερεθίσματα του τρέινου και των αισθήσεων, σκεπτόμενοι έναν πολιτιστικό χώρο, τον ορισμό του πολιτισμού και ορμώμενοι από τις τέχνες, αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτισμού αποτελεί η μουσική. Η Μουσική είναι η τέχνη που οργανώνει ήχους και μελωδίες. Αποτελεί την τέχνη που στοχεύει στη σύνθεση, την εκτέλεση και ακρόαση ενός έργου.

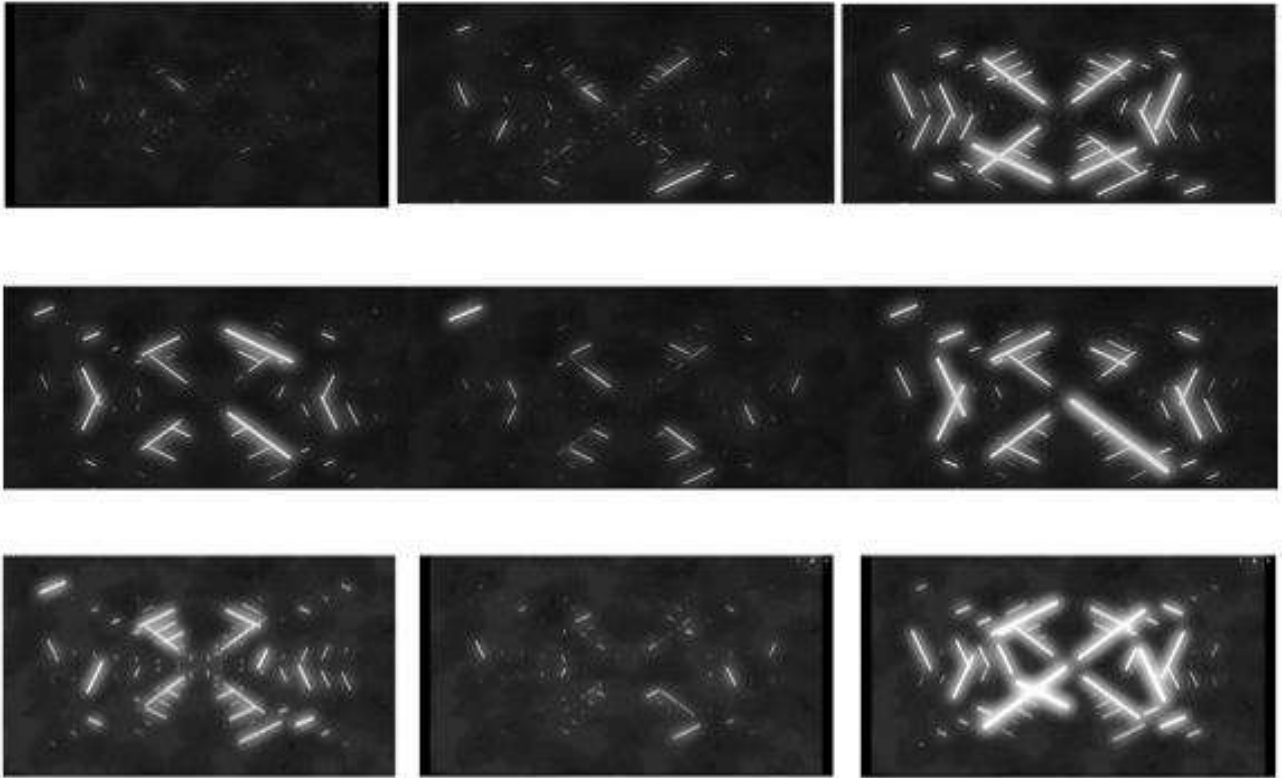
Η μουσική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από τα επίθετα «αυστηρό» και «ελεύθερο». Το «αυστηρό» χαρακτηρίζει τον ρυθμό, το μέτρο, το τέμπο, την επανάληψη, το πεντάγραμμα και την αυστηρότητα των χορδών και των πλήκτρων. Από την άλλη, το «ελεύθερο» αντιπροσωπεύει την μελωδία, τον ήχο που προκύπτει, την ελεύθερη σύνθεση και τη συνέχεια. Ο ήχος αποτελεί δομικό στοιχείο της μουσικής.

Εικόνα 56 Στιγμιότυπα του video- οπτικοποιημένος ήχος, Δημιουργία συγγραφέων

Θέλοντας να δοθεί έμφαση στον Ήχο και ερευνώντας την περιοχή μελέτης, πραγματοποιήθηκαν ηχοπερίπατοι στην περιοχή του Αμαρουσίου και περιμετρικά του οικοδομικού τετραγώνου του εν λόγω κτηρίου, καταγράφοντας τους διάφορους ήχους κατά τη διάρκεια της διαδρομής. Όπως έχει προαναφερθεί, το κτήριο βρίσκεται σε κατοικημένη περιοχή, σε ήσυχη γειτονιά, όπου επικρατούν οι ήχοι των περαστικών, ήχοι των κινούμενων οχημάτων, τα κελαηδίσματα των πουλιών. Ωστόσο, ο πιο χαρακτηριστικός ήχος καθ' όλη τη διάρκεια του περιπάτου, είναι αυτός του τρένου (ΗΣΑΠ). Το τρένο δημιουργεί έναν πολύ συγκεκριμένο και χαρακτηριστικό ήχο καθώς εκτελεί τις διαδρομές του πάνω στις ράγες. Δημιουργείται ένα συγκεκριμένο βούισμα, συνοδευόμενο από ένα σταθερό βρόντημα και παρατηρείται διαφορετική ένταση ήχου καθώς κινείται το τρένο.

Ο συγκεκριμένος ηχητικός ρυθμός του τρένου επιλέχθηκε για την οριστικοποίηση του concept σχεδιασμού, καθώς το τρένο αποτελεί χαρακτηριστικό αντικείμενο και μέσο στη περιοχή. Έπειτα, ακολούθησε ηχογράφηση του ήχου και δημιουργήθηκε η ανάγκη για οπτικοποίηση του συγκεκριμένου ήχου. Η οπτικοποίηση πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ψηφιακού εργαλείου sound visualizer. Το μοτίβο που επιλέχθηκε παραπέμπει στον «ιστό» της πόλης, θυμίζοντας έντονα τη γραμμικότητα των ραγών του τρένου. Η μορφοποίηση των σχημάτων προέκυψε από τη συχνότητα και την ένταση των ήχων του τρένου.

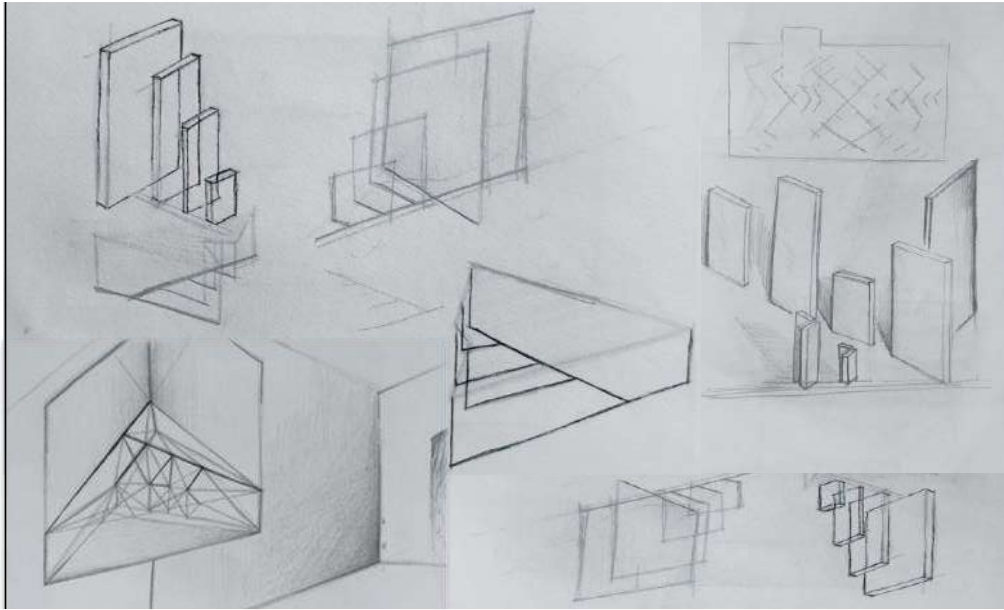
Εικόνα 57 Στιγμιότυπα του video- οπτικοποιημένος ήχος

Video: <https://photos.app.goo.gl/xrRdULhHkoN5MzMA7>

3. 3. 2. Ιδέα στο χώρο

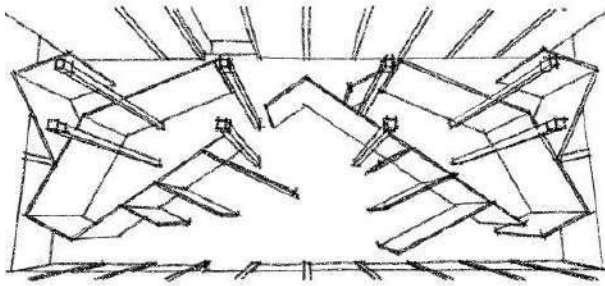
Έπειτα από τη διαμόρφωση της κεντρικής ιδέας, επιλέχθηκαν διαφορετικά στιγμιότυπα από το βίντεο οπτικοποίησης του ήχου του τραίνου, με σχηματισμούς ανάλογους με την στιγμιαία ένταση του ήχου. Τα στιγμιότυπα αποτυπώθηκαν ως χαράξεις και αποκτώντας όγκο μεταφράστηκαν σε σκίτσα μέσα στο χώρο. Οι χαράξεις ο οποίες δημιουργήθηκαν, αποτέλεσαν τη βάση για το σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των χώρων.

ΑΡΧΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

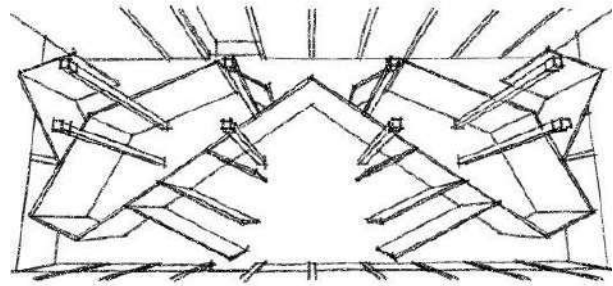

Εικόνα 58 Κολάζ αρχικών σκίτσων, Δημιουργία συγγραφέων

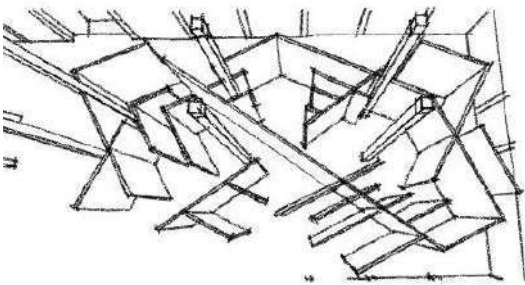
ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΜΙΣΗ

Εικόνα 59 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων

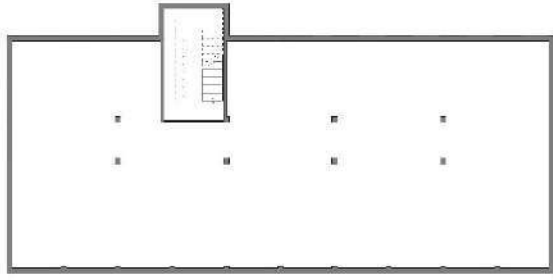
Εικόνα 60 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων

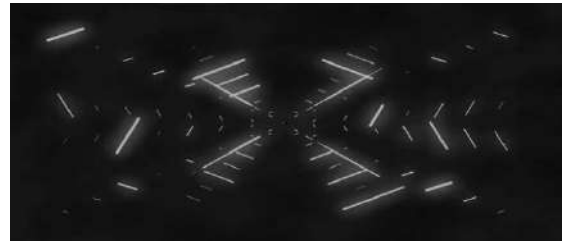
Εικόνα 61 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων

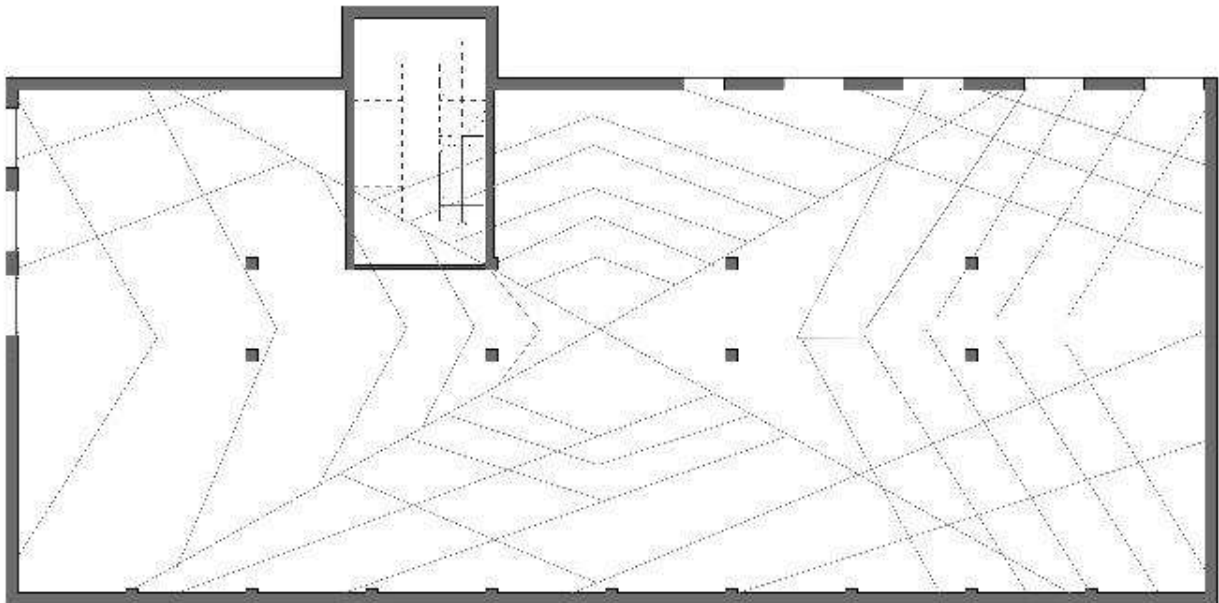
Εικόνα 62 2D Στιγμιότυπο Βίντεο, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 63 Κάτοψη ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 64 Στιγμιότυπο Βίντεο, Δημιουργία συγγραφέων

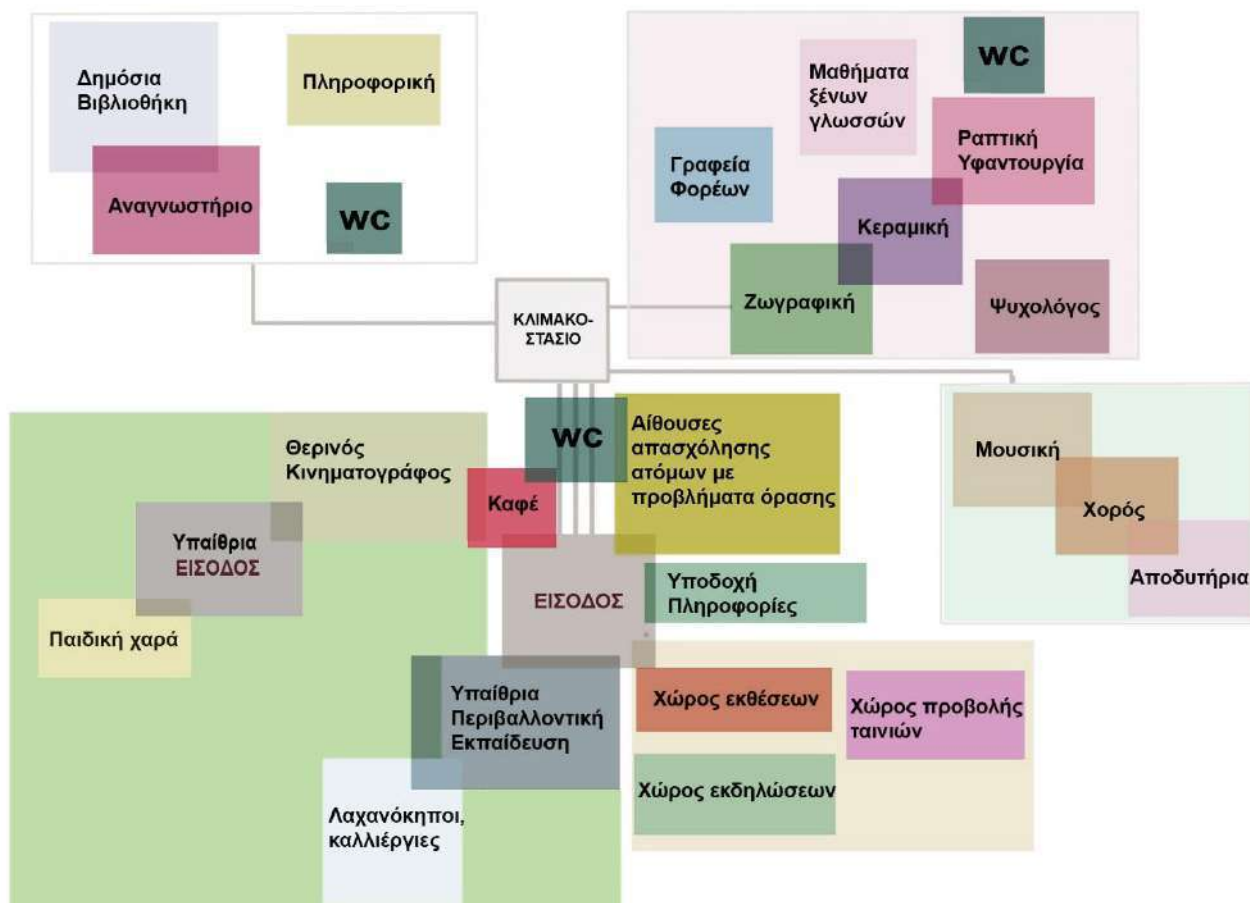
Εικόνα 65 Εφαρμογή εικόνας στιγμιότυπου στην Κάτοψη ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων

3. 3. 3. Οργάνωση Χώρων

Οργανόγραμμα

Στο παρακάτω οργανόγραμμα παρουσιάζονται οι χώροι και οι λειτουργίες που θα στεγάζονται στο Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού. Η Είσοδος έχει τοποθετηθεί κεντρικά στο οργανόγραμμα, καθώς αποτελεί το σημείο αναφοράς και συνδέει όλους τους υπόλοιπους χώρους. Κεντρικά έχει τοποθετηθεί και το Κλιμακοστάσιο το οποίο είναι μέσο σύνδεσης της Εισόδου με τα διαφορετικά επίπεδα στο κτήριο. Κάθε ένα από τα βασικά πλαίσια, αντιπροσωπεύουν τα διαφορετικά επίπεδα αντίστοιχα. Εντός των πλαισίων έχουν τοποθετηθεί οι χώροι, βάσει του πώς είναι επιθυμητό να καταναμηθούν οι χώροι στο κάθε επίπεδο, π.χ. Μουσική, Χορός, Αποδυτήρια είναι επιθυμητό να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο κ.ο.κ.. Επιπλέον, παρουσιάζεται το κατά πόσο άμεση ή

έμμεση σχέση υπάρχει μεταξύ των χώρων. Όπως φαίνεται στα σημεία που το ένα πλαίσιο μπαίνει μέσα στο άλλο, η σχέση είναι άμεση. Ένα διαφορετικό σημείο που αποτυπώνεται η σχέση μεταξύ των χώρων είναι στα γραμμικά στοιχεία του διαγράμματος (γραμμές), οι οποίες ανάλογα την επιθυμητή σύνδεση των χώρων, αλλού είναι πυκνές και αλλού μεμονωμένες.

Εικόνα 66 Οργανόγραμμα, Δημιουργία συγγραφέων

Κτιριολογικό πρόγραμμα

Στο κτιριολογικό πρόγραμμα παρουσιάζονται οι χώροι και οι λειτουργίες που θα στεγάζονται στο Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, κατανεμημένοι στα επίπεδα του κτηρίου.

Υπόγειο

- Μουσική
- Χορός
- Αποδυτήρια
- WC
- Αποθηκευτικοί χώροι

Ισόγειο

- Χώρος εκθέσεων
- Χώρος εκδηλώσεων
- Χώρος προβολών
- Αίθουσα απασχόλησης ατόμων με προβλήματα όρασης
- Καφέ
- WC

1^{ος} όροφος

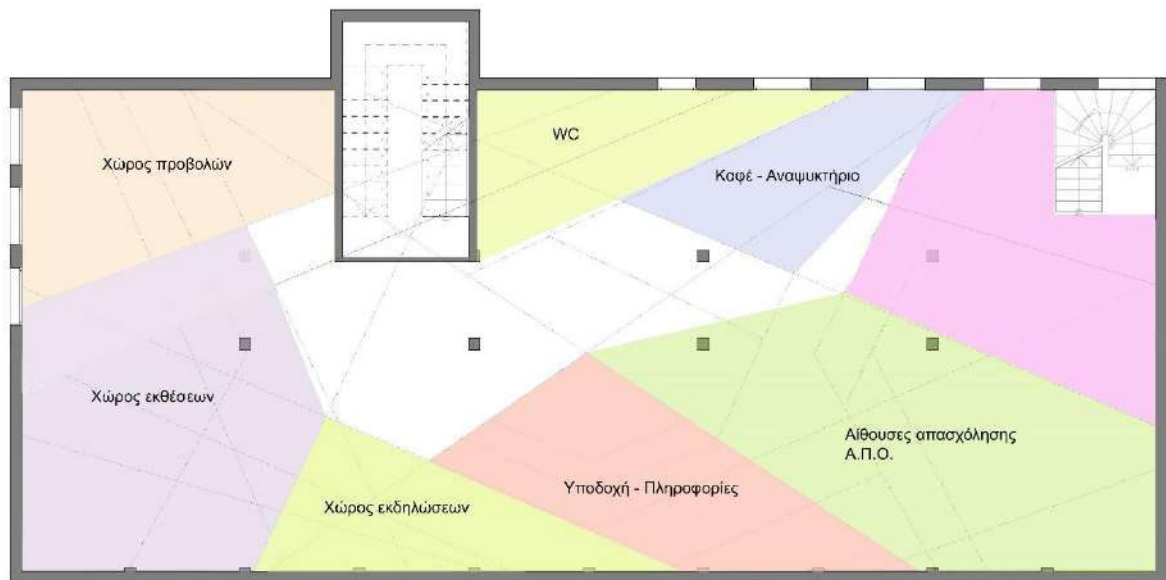
- Κεραμική
- Ζωγραφική
- Ραπτική
- Μαθήματα ξένων γλωσσών
- Γραφείο ψυχολόγου
- Γραφεία Διοίκησης
- WC

2^{ος} όροφος

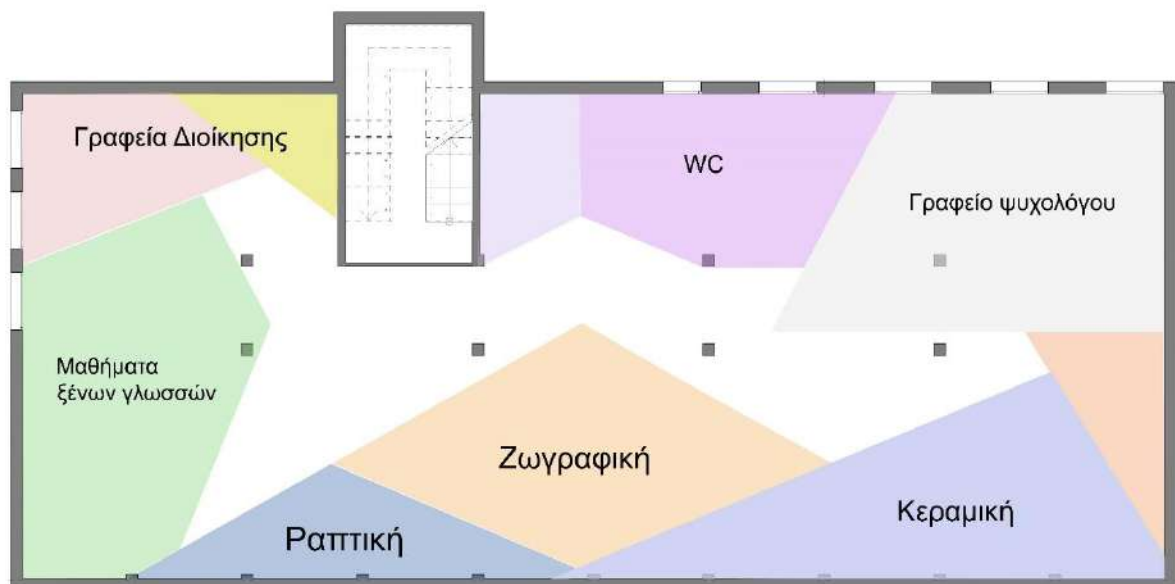
- Δημόσια βιβλιοθήκη
- Αναγνωστήριο
- Πληροφορική
- Γραφεία φορέων – συλλόγων
- WC

Έγχρωμες κατόψεις

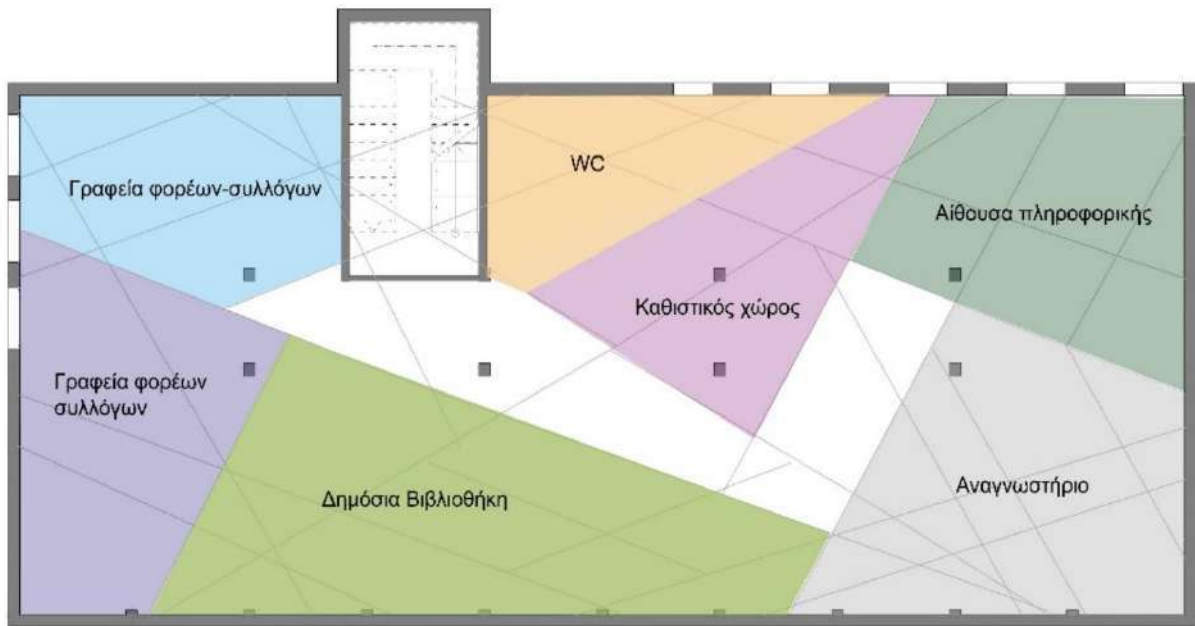
Παρακάτω παρουσιάζονται οι αρχικές έγχρωμες κατόψεις που δημιουργήθηκαν και αποτέλεσαν σημαντικά βοηθήματα κατά την εξέλιξη του σχεδιασμού. Σε αυτά τα σχέδια αποτυπώνεται η πρώιμη κατανομή των χώρων στην κάτοψη, βάση των χαράξεων. Στην πορεία του σχεδιασμού, δεν κρατήθηκαν όλες οι χαράξεις που δημιουργήθηκαν στις αρχικές έγχρωμες κατόψεις, για λειτουργικούς λόγους.

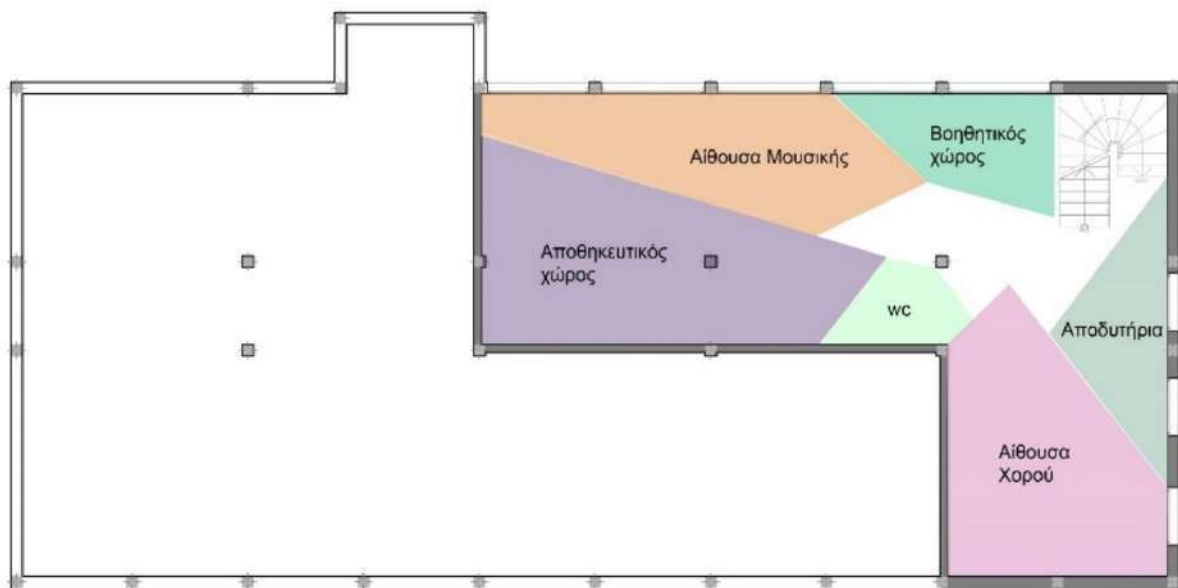
Εικόνα 67 Κάτοψη Ισογείου, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 68 Κάτοψη 1ου Ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 69 Κάτοψη 2ου Ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων

Εικόνα 70 Κάτοψη Υπογείου, Δημιουργία συγγραφέων

3. 4. Σχεδιαστική Πρόταση

Δυναμικός Σχεδιασμός

Το κέλυφος του Λασκαρίδειου Ιδρύματος χαρακτηρίζεται από αυστηρή ορθοκανονικότητα και συμμετρία. Πρόκειται για ένα ορθογώνιο κτήριο, το οποίο παρουσιάζει απόλυτη συμμετρία στις όψεις του αλλά και στο φέροντα οργανισμό, όπως οι κολώνες και τα δοκάρια του. Το ύψος του κτηρίου είναι εσωστρεφές, με απόλυτο διαχωρισμό του εσωτερικού από τον υπαίθριο χώρο. Η κεντρική είσοδος του κτηρίου είναι μία, τοποθετημένη στη Νότια όψη. Τα υφιστάμενα ανοίγματα είναι μεσαίου μεγέθους, τοποθετημένα κατά μήκος των ορόφων, με απόλυτη συμμετρία ως προς τον κεντρικό άξονα του κτηρίου.

Οι χαράξεις οι οποίες δημιουργήθηκαν κατά τη σχεδιαστική παρέμβαση, ενσωμάτωσαν στο σχεδιασμό και τον υπαίθριο χώρο με αποτέλεσμα να αντιμετωπιστεί όλο το οικόπεδο σαν μία ολότητα. Οι προκύπτουσες χαράξεις οδηγούν σε έναν δυναμικό σχεδιασμό, με πολυμορφικά σχήματα, τα οποία σχεδιαστικά έχουν συνέχεια μεταξύ τους, χωρίς να ακολουθείται κάποιο επαναλαμβανόμενο μοτίβο. Μέσω αυτών των χαράξεων ορίστηκαν νέοι λειτουργικοί χώροι.

Ο χαρακτήρας του κτηρίου μετατράπηκε σε εξωστρεφή, καθώς η επαφή με τον περιβάλλοντα χώρο κατέστη πιο άμεση. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού, δημιουργήθηκαν νέα ανοίγματα, μεγαλύτερα, και συνεχίζοντας το σχεδιασμό και εκτός του βασικού κελύφους, η όψη έχασε την αυστηρή συμμετρία της. Στόχος του εξωστρεφή σχεδιασμού είναι να προσελκύσει τον κόσμο να μπει μέσα στο χώρο.

Κατά το εγχείρημα επίτευξης μεγαλύτερης αμεσότητας μεταξύ του εσωτερικού του κτηρίου με τον εξωτερικό χώρο, ο αύλειος χώρος γίνεται πιο εύκολα προσβάσιμος, έπειτα από τη δημιουργία δεύτερης κεντρικής εισόδου στη Βόρεια πλευρά του κτηρίου.

Οι κεντρικοί διάδρομοι σε όλους τους ορόφους σχηματίστηκαν βάση του μοτίβου των χαράξεων και είναι ακανόνιστοι ως προς το σχήμα τους, ενώ στο τελειώμά τους, σε κάθε τους πλευρά, καταλήγουν σε ανοίγματα, τα οποία επιτρέπουν τη διέλευση φωτός και αέρα.

Ο εσωτερικός χώρος του κτηρίου με τον εξωτερικό συνδέονται μεταξύ τους, η εξωστρέφεια του κτηρίου εντείνεται καθώς οι χαράξεις προεκτείνονται έξω από το κτήριο και δημιουργώντας νέους σχηματισμούς, οριοθετούν λειτουργίες και διαμορφώνονται στον υπαίθριο χώρο ελεύθεροι χώροι πρασίνου. Μέσω των χαράξεων προέκυψαν ακανόνιστα σχήματα τα οποία μεταφράστηκαν σε λειτουργικές κατασκευές στον υπαίθριο χώρο, με ακανόνιστες επιφάνειες, όπως τα στέγαστρα, οι καθιστικοί χώροι και οι δεξαμενές νερού.

Η δυναμική προσθήκη μίας μεγάλης τραπεζοειδούς επιφάνειας στη Νότια όψη του κτηρίου, η οποία προκύπτει από τις αρχικές χαράξεις, αλλοιώνει την πρωτογενή του όψη και παραποιεί την αρχική συμμετρία του. Οι χαράξεις που έγιναν πάνω στην επιφάνεια ακολουθούν τις χαράξεις που έχουν εφαρμοστεί και στο εσωτερικό του κτηρίου.

Τέλος πραγματοποιήθηκε αξιοποίηση χώρων οι οποίοι κατά την προηγούμενη χρήση ήταν αδρανείς. Στο δώμα δημιουργήθηκε χώρος καθιστικού και βάση των σχεδιαστικών χαράξεων της κεντρικής ιδέας, σχεδιάστηκε ένα στέγαστρο το οποίο συνδέεται με τον αύλειο χώρο. Επίσης στην πράσινη αυλή αποδόθηκαν διάφορες λειτουργίες και εκμεταλλεύτηκε λειτουργικά ο χώρος δημιουργώντας ευκαιρίες για δραστηριότητες οι οποίες απευθύνονται στο ευρύ κοινό και καθιστούν τα χώρο ανοικτό προς όλους.

Κατά την τελική πρόταση του σχεδιασμού, η γεωμετρία του αρχικού κελύφους έχει αλλοιωθεί, καθώς οι χαράξεις έχουν συνεχιστεί έξω από το κτήριο, δημιουργώντας προσθήκες στην όψη με ακανόνιστους σχηματισμούς, αποδίδοντας ένα δυναμικό αποτέλεσμα στον αισθητικό χαρακτήρα του κτηρίου.

Σχεδιασμός στο Εσωτερικό του κτηρίου

Κατά την αρχική διαμόρφωση των χώρων, πραγματοποιήθηκε μελέτη της χωροταξίας που είχε το κτήριο ως ίδρυμα τυφλών γυναικών. Στον επανασχεδιασμό που εκτελέστηκε ο διαμοιρασμός των χώρων ανασχεδιάστηκε και οι λειτουργίες των χώρων τροποποιήθηκαν. Διατηρήθηκαν στην αρχική τους θέση το κλιμακοστάσιο, ο ανελκυστήρας και τα WC, καθώς βρίσκονται στη βόρεια πλευρά και εξυπηρετούν τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού. Η κύρια είσοδος στο κτήριο, διατηρήθηκε στη νότια πλευρά αλλά μεταφέρθηκε για να εξυπηρετήσει τις λειτουργικές ανάγκες του νέου σχεδιασμού. Επίσης διατηρήθηκαν οι βοηθητικές έξοδοι προς τη βόρεια αυλή και αυξήθηκαν, καθώς δημιουργήθηκε στην όψη του βορρά, άλλη μία κεντρική είσοδος. Τα υπάρχοντα ανοίγματα τροποποιήθηκαν, με στόχο την επίτευξη της κατάλληλης θερμικής άνεσης, τον επιθυμητό ηλιασμό και τον κατάλληλο αερισμό.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός στο εσωτερικό του κτηρίου έγινε με βάση το οργανόγραμμα και το κτιριολογικό πρόγραμμα του κτηρίου, τα οποία δημιουργήθηκαν έπειτα από τη μελέτη των προτεινόμενων χρήσεων και των αναγκών των χρηστών.

- ΥΠΟΓΕΙΟ

Στο υπόγειο τοποθετήθηκαν οι αίθουσες χορού και μουσικής. Είναι χώροι οι οποίοι χρήζουν μουσικής και δημιουργούν αυξημένης έντασης ήχους. Όντας στο υπόγειο περιορίζονται οι ήχοι και δεν επηρεάζουν τις υπόλοιπες λειτουργίες που τελούνται στο κτήριο. Οι αίθουσες δέχονται φυσικό φωτισμό από φεγγίτες.

- ΙΣΟΓΕΙΟ

Στο ισόγειο δημιουργήθηκαν χώροι πολλαπλών χρήσεων. Πρόκειται για τρεις αίθουσες, αίθουσα προβολών, εκθέσεων και εκδηλώσεων, οι οποίες διαχωρίζονται με κινητά ηχομονωτικά πάνελ μεταξύ τους, δίνοντάς τη δυνατότητα στο χώρο να διαμορφώνεται κάθε φορά ανάλογα με τις ανάγκες. Ο πολυλειτουργικός αυτός χώρος τοποθετήθηκε στο ισόγειο με σκοπό κάθε επισκέπτης να έχει άμεση πρόσβαση σε εκδηλώσεις και εκθέσεις που μπορεί να διαδραματίζονται στο χώρο. Επίσης στο χώρο του ισόγειου βρίσκεται και η αίθουσα απασχόλησης ατόμων με προβλήματα όρασης. Βάση προδιαγραφών, αυτή η αίθουσα είναι άμεσα προσβάσιμη κατά την είσοδο στο κτήριο. Είναι μία αίθουσα ευρύχωρη, ασφαλής χωρίς έντονες ακμές. Για την καθοδήγηση των ατόμων με οπτική αναπηρία, μέσα στην αίθουσα σχεδιάστηκε διαχωρισμός στο δάπεδο που ορίζει τη βασική διαδρομή τους, ενώ στο υπόλοιπο κτήριο θα υπάρχει ψηφιακή, ηχητική ενημέρωση καθώς και ενδείξεις γραμμένες σε σύστημα Braille. Τέλος στο ισόγειο σχεδιάστηκε ένας χώρος καφέ, με σκοπό να εξυπηρετεί τους χρήστες του κτηρίου και του υπαίθριου χώρου, οι οποίοι έχουν άμεση πρόσβαση σε αυτό, διότι βρίσκεται στην κεντρική Βόρεια είσοδο του κτηρίου.

- 1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ

Στον πρώτο όροφο τοποθετήθηκαν λειτουργίες εργαστηρίων και εκπαίδευσης όπως τα μαθήματα ξένων γλωσσών, η ζωγραφική, η κεραμική και η ραπτική. Η μία αίθουσα ξένων γλωσσών αποτελείται από δύο μέρη, την κύρια αίθουσα μαθημάτων και την αίθουσα εκμάθησης ξένων γλωσσών σε παιδιά. Οι δύο αυτές λειτουργίες διαχωρίζονται με κινητά

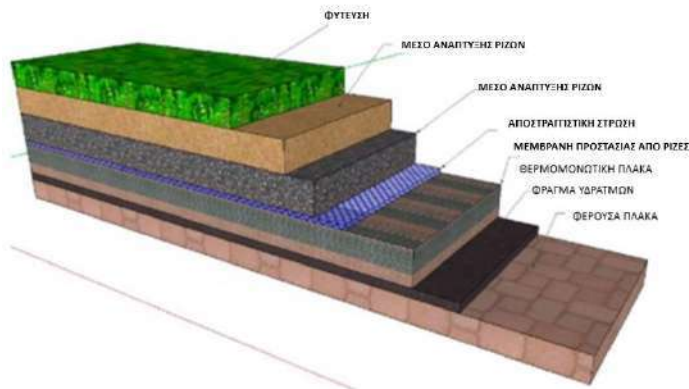
ηχομονωτικά πάνελ, τα οποία κάνουν πολυλειτουργικό το χώρο. Επίσης τα εργαστήρια κεραμικής-ραπτικής και ζωγραφικής, διαχωρίζονται με ηχομονωτικά πάνελ με αποτέλεσμα η αίθουσα να μπορεί να γίνει ενιαία και να διαμορφώνεται ο χώρος ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες. Ο πρώτος όροφος λόγω του εκπαιδευτικού του χαρακτήρα είναι σχετικά ήσυχος, οπότε σχεδιάστηκαν κι ένα γραφείο ψυχολόγου, σύμφωνα με τις ανάγκες των πολιτών καθώς και τα γραφεία διοίκησης.

- 2^{ος} ΟΡΟΦΟΣ
Ο δεύτερος όροφος χαρακτηρίζεται από ησυχία λόγω των λειτουργιών που πραγματοποιούνται. Σχεδιάστηκε μία βιβλιοθήκη η οποία διαχωρίζεται από το χώρο αναγνωστηρίου με ηχομονωτικά πάνελ. Ο χώρος δύναται να τροποποιηθεί όταν ανοίγουν τα πάνελ και να ενωθεί με τη βιβλιοθήκη. Επίσης στον 2^ο όροφο τοποθετήθηκαν γραφεία συλλόγων και αίθουσα με υπολογιστές.
- Δώμα
Το δώμα ήταν αδρανείς χώρος. Δημιουργήθηκε φύτευση έτσι ώστε το κτήριο να εκμεταλλευτεί τα οφέλη του φυτεμένου δώματος και σε ένα μέρος του σχεδιάστηκε στέγαστρο και αποδόθηκε στο χώρο η χρήση καθιστικού, αναψυχής και χαλάρωσης.

Αειφορικός Σχεδιασμός

Σκοπός του σχεδιασμού του κτηρίου είναι οι ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών και στην επίτευξη της θερμικής άνεσης κατά τη διάρκεια του έτους. Οι αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού επηρέασαν τη χωροταξία του κτηρίου.

- Όλοι οι μεγάλοι χώροι κύριας χρήσης (εκθεσιακός χώρος, αίθουσα εκδηλώσεων, βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, εργαστήρια) έχουν τοποθετηθεί στη Νότια πλευρά του κτηρίου, η οποία κατά τους χειμερινούς μήνες έχει πιο θερμή θερμοκρασία και ενδείκνυται για χώρους κύριας χρήσης.
- Βοηθητικοί χώροι όπως τα WC και το κλιμακοστάσιο με τον ανελκυστήρα, έχουν τοποθετηθεί στη βόρεια πλευρά του κτηρίου.
- Η κεντρική είσοδος του κτηρίου παραμένει στη Νότια πλευρά και προστέθηκε μία δεύτερη στη Βόρεια όψη
- Τα ανοίγματα στη Νότια όψη αυξήθηκαν ενώ στη Βόρεια όψη ελαχιστοποιήθηκαν, με σκοπό την επίτευξη της βέλτιστης θερμικής άνεσης
- Σχεδιάστηκαν στέγαστρα τα οποία τους θερινούς μήνες προστατεύουν το κτήριο από την υπερθέρμανση
- Κατασκευή πράσινου δώματος στο ανώτατο επίπεδο του κτηρίου. Το φυτεμένο δώμα προσφέρει περιβαλλοντικά οφέλη, καθώς απορροφάει το θόρυβο και την ηλιακή ακτινοβολία. Επίσης αποτελεί φυσικό παράγοντα θερμομόνωσης. Το χειμώνα συνεισφέρει στη διατήρηση της ζεστής θερμοκρασίας στο χώρο και το καλοκαίρι συμβάλει στη δροσιά.

Εικόνα 71: Τομή φυτεμένου δώματος

Πράσινη αυλή

Στα πλαίσια της Αειφόρου Σχεδίασης σχεδιάστηκε μία πράσινη αυλή, η οποία ακολουθεί τα πρότυπα της πράσινης σχολικής αυλής, καθώς ο χώρος έχει και εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Σκοπός της δημιουργίας της είναι να συμβάλλει στην ενίσχυση του τοπικού οικοσυστήματος, στη βελτίωση της θερμικής άνεσης και στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής συνείδησης των επισκεπτών της.

Κατά το σχεδιασμό της πράσινης αυλής προέκυψε οριοθέτηση των διαφορετικών δραστηριοτήτων που θα διενεργούνται, μέσω των χαράξεων που είχαν πραγματοποιηθεί βάση της κεντρικής ιδέας, με στόχο την ανάδειξη του υπαίθριου χώρου. Βάση των αρχών της πράσινης σχολικής αυλής και του αειφορικού σχεδιασμού, διαμορφώθηκε η κατάλληλη χωροθέτηση των δραστηριοτήτων, με βάση τις επικρατούσες μικροκλιματικές συνθήκες και διαμορφώθηκαν οι ακόλουθοι χώροι και κατασκευές.

- Η αυλή στη βόρεια πλευρά του κτηρίου επιτυγχάνει ιδανική θερμική άνεση τους θερινούς μήνες, οπότε σχεδιάστηκε ένας χώρος ο οποίος δύναται να χρησιμοποιηθεί ως συναυλιακός χώρος, χώρος εκδηλώσεων και θερινός κινηματογράφος την καλοκαιρινή περίοδο.
- Για την καταπολέμηση των δυνατών ανέμων που πλήττουν τη βόρεια πλευρά του κτηρίου, επιλέχθηκε η φύτευση αειθαλών δέντρων. Αντίστοιχα για την αντιμετώπιση του έντονου ηλιασμού τους θερινούς μήνες, προτείνεται η φύτευση φυλλοβόλων δέντρων, ώστε τους χειμερινούς μήνες να επιτυγχάνεται η θεμιτή διέλευση του φωτός.
- Κατά τους χειμερινούς μήνες η νότια πλευρά του υπαίθριου χώρου είναι θερμότερη, με αποτέλεσμα να προτιμάται ως χώρος παραμονής. Επομένως στη νότια πλευρά σχεδιάστηκαν οι περισσότερες υπαίθριες δραστηριότητες. Τοποθετήθηκε παιδική χαρά, καλλιέργειες οι οποίες απαιτούν ηλιακό φως, χώρος υπαίθριας εκπαίδευσης, ελεύθεροι χώροι πρασίνου και καθιστικά.
- Τοποθετήθηκαν στέγαστρα των οποίων η μορφή προσδιορίστηκε βάση των χαράξεων, σε σημεία που κρίθηκε απαραίτητο για την βέλτιστη επίτευξη της θερμικής άνεσης και την προστασία από τον ήλιο
- Ως προς τα στοιχεία τα οποία επηρεάζουν θετικά τη θερμική άνεση και κατ' επέκταση το μικροκλίμα της περιοχής:
 - Η φύτευση είναι απαραίτητη στην περίφραξη του κτηρίου, στη βορινή πλευρά λειτουργεί ως ανεμοφράκτης, στη νότια πλευρά ο φυτοφράχτης προσφέρει σκίαση.

- Δημιουργήθηκαν μονοπάτια τα οποία σχηματίζουν διαδρομές που διασχίζουν όλο τον υπαίθριο χώρο. Τα μονοπάτια έχουν σχεδιαστεί με πλακόστρωση η οποία δημιουργεί στο έδαφος μία κάλυψη διαπερατή στο νερό λόγω των κενών ανάμεσα στις πλάκες. Έτσι το νερό της βροχής βυθίζεται στο έδαφος και απορροφάται, για αποφυγή της πλημμύρας.
- Σε κάποια σημεία της πράσινης αυλής έχει τοποθετηθεί χαλίκι το οποίο επίσης είναι υδατοπερατό και το υπόστρωμά του είναι απορροφητικό. Με τον ίδιο τρόπο έχει επιλεγεί και το δάπεδο της παιδικής χαράς, είναι καουτσούκ με αρμούς, ώστε να το διαπερνάει το νερό. Στο υπόστρωμα υπάρχουν πέτρες και άμμος ώστε να επιτυγχάνεται απορροφητικότητα του νερού.
- Έχουν σχεδιαστεί υδάτινες επιφάνειες οι οποίες συνεισφέρουν στο φυσικό δροσισμό και ενισχύουν τους κήπους επικονιαστών
- Τα παρτέρια λειτουργούν ως κήποι βροχής καθώς, υπάρχει μία ελαφριά κλίση στο έδαφος, η οποία οδηγεί το βρόχινο νερό σε παρτέρια με υδρόφιλα φυτά
- Τα παρτέρια και η περιμετρική φύτευση αποτελούνται από κήπους επικονιαστών, ώστε να αναπτυχθεί η τοπική πανίδα.

Φύτευση που επιλέχθηκε

Η φύτευση είναι από τα βασικότερα στοιχεία του αύλειου χώρου, αφού μέσω της διαδικασίας της φωτοσύνθεσης επιτυγχάνεται η παραγωγή οξυγόνου και απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα. Επίσης, προσφέρει σκιασμό στις επιθυμητές περιοχές του υπαίθριου χώρου αλλά και στις κτηριακές εγκαταστάσεις, μειώνοντας τις θερμικές προσόδους του κελύφους (Βλαχοπούλου & Γαζέτα, 2011). Επιπροσθέτως, τα φυτά μπορούν να προσφέρουν τα άμεσα πλεονεκτήματα τους, όπως (Βλαχοπούλου & Γαζέτα, 2011):

- Παροχή Οξυγόνου και απορρόφηση μονοξειδίου.
- Συγκράτηση των σωματιδίων σκόνης της σχολικής ατμόσφαιρας.
- Παροχή σκίασης και μείωσης θερμοκρασίας, περιορίζοντας την ανάκλαση από το αδιάσταλο σχολικό δάπεδο.
- Διευκόλυνση απορρόφησης ύδατος από το έδαφος.
- Προστασία-ασφάλεια χώρου(περίφραξη).

Στον υπαίθριο χώρο επιλέχθηκαν για τη βόρεια περίφραξη αειθαλή φυτά και για τη νότια περίφραξη φυλλοβόλα φυτά. Επίσης στη νότια πλευρά της αυλής, τοποθετούνται και κάποια αειθαλή δέντρα σε διάφορα σημεία της, ώστε να είναι πάντα ανθισμένα. Στα παρτέρια και στην περίφραξη, επίσης θα υπάρχουν λουλούδια και θάμνοι, πολυετή, με αντοχή στην ατμοσφαιρική ρύπανση.

Ορθόκλαδο κυπαρίσσι

Εικόνα 72: Ορθόκλαδο κυπαρίσσι

Αειθαλές δέντρο με το ύψος του κυμαίνεται στα 15-20 μέτρα ενώ η διάμετρός του 2-3 μέτρα. Είναι πολύ ανθεκτικό και στην ξηρασία και στον παγετό, ενώ το μεγάλο του ύψος προστατεύει το κτήριο από τους ανέμους.

Βραχυχίτων Πλατανόφυλλος

Εικόνα 73: Βραχυχίτωνας Πλατανόφυλλος

Αειθαλές ανθεκτικό δέντρο. Το ύψος του μπορεί να φτάσει τα 10-20 μέτρα και προτείνεται για περίφραξη σε δημόσιους χώρους πρασίνου.

Στη νότια πλευρά θα τοποθετηθούν στην περίφραξη φυλλοβόλα φυτά, και στον αίθριο χώρο αειθαλή και φυλλοβόλα τα οποία προσφέρουν σκίαση και δροσιά τους θερινούς μήνες και βελτίωση της αισθητικής οπτικής. Επίσης τοποθετούνται και αειθαλή δέντρα για να υπάρχει σταθερή φύτευση καθ' όλη τη διάρκεια τους έτους.

Βραχυχίτων σφενδαμόφυλλος

Εικόνα 74: Βραχυχίτων σφενδαμόφυλλος

Φυλλοβόλο δέντρο του οποίου το ύψος φτάνει μέχρι 30 μέτρα. Αναπτύσσεται καλύτερα σε θερμό κλίμα και το χειμώνα αντέχει σε θερμοκρασία έως -4° .

Μανόλια

Εικόνα 75: Μανόλια (θάμνος)

Εικόνα 76: Μανόλια (δέντρο)

Αειθαλές καλλωπιστικό φυτό. Επιλέχθηκαν ως θάμνοι για την περίφραξη που το ύψος τους κυμαίνεται στα 2-3 μέτρα και ως δέντρο για διάφορα σημεία της αυλής με ύψος 4–15 μέτρα.

Πλάτανος ανατολικός

Εικόνα 77: Πλάτανος Ανατολικός

Φυλλοβόλο δέντρο μεγάλο μεγέθους. Το ύψος του ανέρχεται στα 18-25 μέτρα και το φύλλωμά του έχει περίμετρο 15-20 μέτρα.

Στην περίφραξη και στα παρτέρια επιλέχθηκαν θάμνοι και αυτοφυή φυτά τα οποία δε χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα ώστε να παραταθεί η διάρκεια ζωής τους. Επίσης στα παρτέρια επιλέχθηκαν φυτά που προσελκύουν επικονιαστές καθώς και υδρόφιλα φυτά που ενισχύουν τους κήπους νερού.

Λιγούστρο

Εικόνα 78: Λιγούστρο (φύλλωμα και άνθος)

Εικόνα 79: Λιγούστρο (φράκτης)

Καλλωπιστικός θάμνος με ανθεκτικότητα στην ατμοσφαιρική ρύπανση, ανθεκτικό στον καύσωνα αλλά και στις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες. Κατάλληλος για περίφραξη αλλά και ως μεμονωμένος θάμνος.

Ευώνυμο

Εικόνα 80: Ευώνυμο

Αειθαλής θάμνος ο οποίος εγκλιματίζεται σε κάθε έδαφος και το ύψος του φτάνει το 1,50 μέτρο.

Κισσός

Εικόνα 81: Κισσός

Ανθεκτικό αναρριχόμενο φυτό, προτείνεται για περίφραξη. Προσαρμόζεται σε όλες τις καιρικές συνθήκες. Προσφέρει ηχομόνωση λόγω του πυκνού φυλλώματος που έχει και είναι ανθεκτικός στην ατμοσφαιρική ρύπανση.

Χιώτικο Γιασεμί

Εικόνα 82: Γιασεμί

Εικόνα 83: Χιώτικο Γιασεμί (άνθος)

Ημιαειθαλές, αναρριχώμενο θαμνοειδές φυτό, ανθεκτικό στη ζέστη. Πολύ ανθεκτικό στις υψηλές θερμοκρασίες και ευαίσθητο στις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες. Προσελκύει τους επικονιαστές.

Γεράνι

Εικόνα 84: Γεράνι (άνθος)

Εικόνα 85: Γεράνι

Αειθαλές και πολυετές καλλωπιστικό φυτό. Αναπτύσσονται σε ηλιόλουστες ή ελαφρά σκιασμένες θέσεις.

Πολυετής Μαργαρίτα

Εικόνα 86: Μαργαρίτες σε διάφορα χρώματα

Εικόνα 87: Μαργαρίτα λευκή

Πολυετής θάμνος, ανθεκτικοί στα ακραία καιρικά φαινόμενα, εύκολα στην καλλιέργεια και ανθούνε σε διάφορες αποχρώσεις.

Λεβάντα

Εικόνα 88: Λεβάντα

Αναπτύσσεται σε ηλιόλουστες τοποθεσίες και είναι ανθεκτική στις χειμερινές θερμοκρασίες. Προσελκύει επικονιαστές και απωθεί τα κουνούπια και τις σκνίπες.

Υλικά που χρησιμοποιήθηκαν

Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατά βάση οικολογικά υλικά τα οποία συνεισφέρουν στο βιοκλιματικό σχεδιασμό και στη βελτίωση της θερμικής άνεση της περιοχής. Τα πράσινα υλικά χαρακτηρίζονται από μεγάλη βιωσιμότητα και από την αλληλεπίδρασή τους με το περιβάλλον.

Ξύλο

Εικόνα 89: Κορμός Δρυς

Εικόνα 90: Δρυς ανοικτόχρωμη (δάπεδο)

Είναι ανανεώσιμο υλικό που προέρχεται από ζωντανή πρώτη ύλη και εξακολουθεί να ζει ακόμη και όταν έχει ενσωματωθεί σε μία κατασκευή. Απαιτεί πολύ μικρή επεξεργασία για να φτάσει στην τελικό στάδιο για χρήση. Τα οικολογικά κριτήρια για την χρήση-επιλογή του ξύλου, είναι η προέλευση, η διαδικασία παραγωγής, ο τύπος επεξεργασίας και η ενέργεια που απαιτείται για τη μεταφορά του (Γκούμα, 2017). Στη σύγχρονη εποχή τα ξύλινα δάπεδα προέρχονται από φυσικές ανακυκλωμένες πηγές.

Εσωτερικά του κτηρίου χρησιμοποιείται ξύλινο δάπεδο. Επίσης τα παιχνίδια στις παιδικές χαρές είναι κατασκευασμένα από ξύλο με σκοπό να εντάσσονται αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον. Το ξύλο που επιλέχθηκε, στο μεγαλύτερο ποσοστό είναι Δρυς ανοικτόχρωμη, με σκληρότητα 3,89. Επομένως είναι κατάλληλο για χώρους με αυξημένη προσέλευση κόσμου.

Μάρμαρο Διονύσου

Εικόνα 91: Μάρμαρο Διονύσου

Εικόνα 92: Μάρμαρο Διονύσου σε κλιμακοστάσιο

Οι λίθοι (γρανίτες, ασβεστόλιθοι, μάρμαρο) έχουν πολλές και διαφορετικές εφαρμογές στην κατασκευή. Χρησιμοποιούνται σαν φέροντες οργανισμοί, δάπεδα ή διακοσμητικά στοιχεία και έχουν άμεση σύνδεση με την έννοια της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Λόγω της μεγάλης θερμικής τους μάζας, συμπεριφέρονται σαν θερμική αποθήκη (Γκούμα, 2017).

Στα κλιμακοστάσια επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί μάρμαρο Διονύσου στο πάτημα των σκαλοπατιών, λευκό με γκρι νερά. Θα υποστεί την κατάλληλη επεξεργασία ώστε να είναι αντιολισθητικό.

Πέτρα Ευπαλίου

Εικόνα 93: Πέτρα Ευπαλίου

Εικόνα 94: Πέτρα Ευπαλίου (ακανόνιστο σχήμα)

Τα μονοπάτια στον υπαίθριο χώρο έχουν δημιουργηθεί με λιθόστρωση η οποία αποτελείται από πέτρες Ευπαλίου. Οι πέτρες αυτές είναι φυσικό υλικό και χρησιμοποιούνται είτε για κανονική πλακόστρωση είτε για ακανόνιστη. Το χρώμα το οποίο παράγονται είναι είτε γκρι είτε εκρού. Στις διαδρομές του υπαίθριου χώρου, επιλέχθηκαν λίθοι σε ακανόνιστο σχήμα και εκρού απόχρωση.

Αλουμίνιο

Εικόνα 95: Το μέταλλο ως δομικό υλικό

Εικόνα 96: Αλουμίνιο

Η παραγωγή και η διεργασία του είναι ενεργοβόρα αλλά το υλικό θεωρείται «πράσινο», επειδή είναι πλήρως ανακυκλώσιμο (Γκούμα, 2017). Ένας μεταλλικός φέρων οργανισμός είναι πιο εύκαμπτος από ένα συμπαγές δομικό υλικό με αποτέλεσμα την καλύτερη στατικότητα του και εξασφαλίζει ανθεκτικές κατασκευές.

Χρησιμοποιείται στις μεταλλικές κατασκευές, στο κιγκλίδωμα της σκάλας, στις χειρολαβές της ράμπας και στο σκελετό και την στήριξη των στεγάστρων στο κτήριο και στον υπαίθριο χώρο.

Υδατοπερατό hydromedia σκυρόδεμα

Εικόνα 97: Hydromedia Σκυρόδεμα

Είναι ένα αειφορικό υλικό με μεγάλη ανθεκτικότητα. Είναι υλικό με υψηλή διαπερατότητα, με αποτέλεσμα να το διαπερνά το βρόχινο νερό και είτε να απορροφάται από το υπέδαφος είτε να συλλέγεται για μελλοντική χρήση.

Το υλικό αυτό προτείνεται να χρησιμοποιηθεί στις εξωτερικές σκάλες καθώς και στις ράμπες που συνδέουν τον εξωτερικό χώρο με το κτήριο.

Πολυκαρβονικά φύλλα

Εικόνα 98: Πολυκαρβονικά φύλλα

Στα στεγάστρα του κτηρίου και της αυλής επιλέχθηκε να τοποθετηθούν πολυκαρβονικά φύλλα, ένα πλήρως ανακυκλώσιμο υλικό. Προστατεύουν από τον την ακτινοβολία επιτρέποντας όμως το

ηλιακό φως να περάσει και είναι ανθεκτικά στις κρούσεις. Επίσης είναι θερμομονωτικό υλικό, ηχομονωτικό και με μικρό βάρος. Η σατινέ όψη του υλικού, συνεισφέρει στη διάχυση του φωτός και στην βελτίωση της οπτικής άνεσης, προσφέροντας σκίαση.

Λινόλεουμ

Εικόνα 99: Δάπεδο από Linoleum

Είναι ένα οικολογικά σχεδιασμένο δάπεδο από φυσικά υλικά, ανθεκτικό, αντιολισθητικό, ηχομονωτικό και προτείνεται για χώρους αυξημένης προσέλευσης.

Χρώματα-Βερνίκια

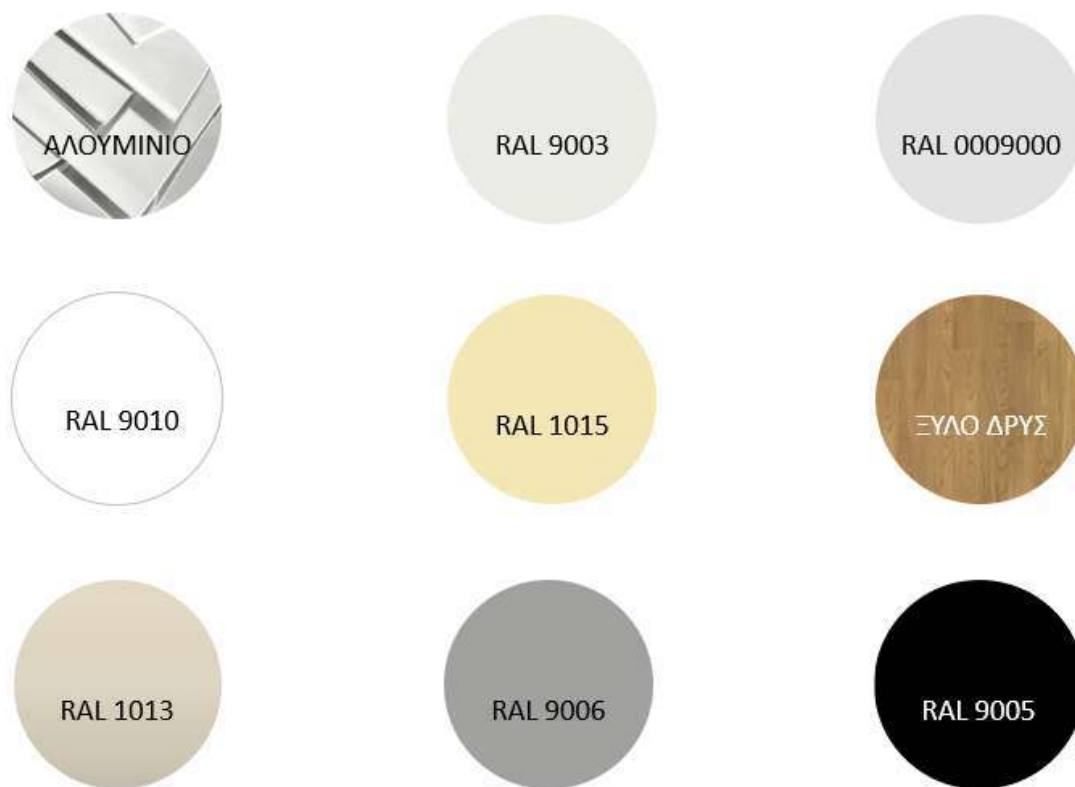
Τα χρώματα από φυσικά συστατικά, με πρώτες ύλες φυτικές ρητίνες, έλαια, κεριά, ορυκτά υλικά, όπως κιμωλία, ώχρα, είναι οικολογική και ασφαλής επιλογή για τον άνθρωπο, φιλικά προς το περιβάλλον, πλήρως ανακυκλώσιμα, με ισάξια αποτελέσματα των χημικών βαφών.

Οι Νέες Βαφές χρησιμοποιούνται στα εξωτερικά κελύφη των κτηρίων, καθώς απορροφούν τα καυσαέρια και περιορίζουν ανάπτυξη νέφους και ρύπανσης της ατμόσφαιρας. (Γκούμα, 2017)

Χρωματική Παλέτα

Η αισθητική του κτηρίου ακολουθεί τη σύγχρονη αρχιτεκτονική αισθητική. Κυριαρχούν οι αποχρώσεις του υπόλευκου με γήινα, απαλών τόνων στοιχεία. Εσωτερικά του κτηρίου επιλέχθηκαν αποχρώσεις λευκές, απαλό γκρι, εκρού και λεπτομέρειες μαύρες και σκούρο γκρι. Επιλεγμένα δάπεδα του εσωτερικού χώρου, είναι ξύλινα. Η απόχρωση του ξύλο αποδίδει μία αίσθηση ζεστασιάς στο χώρο αλλά και μία εναρμόνιση με τον εξωτερικό περιβάλλοντα χώρο. Η χρωματική παλέτα που επιλέχθηκε αποδίδει μία φυσικότητα στο χώρο, ξεκουράζει την οπτική του επισκέπτη και κατ' επέκταση αποδίδει μία αίσθηση χαλάρωσης και οικειότητας στον χρήση.

Τα χρώματα που χρησιμοποιούνται αντλούνται από τη φύση ώστε να δημιουργούν ένα αισθητικά φιλικό και ήσυχο περιβάλλον. Στην εξωτερική όψη του κτηρίου επικρατούν αντίστοιχοι τόνοι, υπόλευκοι, διότι το τελείως λευκό, ασυνείδητα δημιουργεί ένταση στο χρήστη. Οι λευκοί και γκρι τόνοι της όψης διακόπτονται από σκουρόχρωμα στοιχεία και από γήινες επιφάνειες. Μέσω της χρωματικής λιτότητας που διακατέχει το κτήριο, εναρμονίζεται με την ποικιλομορφία του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκεται.

Εικόνα 100: Χρωματική Παλέτα (Δημιουργία συγγραφέων)

Φωτισμός

Εσωτερικά του κτηρίου τοποθετούνται ευθύγραμμα φωτιστικά LED, τα οποία ακολουθούν τις χαράξεις του κτηρίου. Πρόκειται για απλούς ευθύγραμμους σωλήνες εναρμονισμένους με το περιβάλλον. Εφαρμόζονται στον τοίχο και την οροφή, δημιουργώντας ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα χωρίς να φлуαρούν στο χώρο.

Εικόνα 101: Led (Εντοιχιζόμενος Φωτισμός)

Εικόνα 102: Led (εντοιχιζόμενος Φωτισμός)

Στον περιβάλλοντα χώρο του κτηρίου τοποθετούνται κατά μήκος των μονοπατιών ευθύγραμμα φωτιστικά τα οποία τονίζουν την γραμμικότητα της διαδρομής. Επίσης ευθύγραμμα ενδοδαπέδια LED εξωτερικού χώρου, τοποθετούνται για να φωτίζουν αλλά και να αναδεικνύουν και άλλα σημεία όπως οι φυτεύσεις και οι κήποι βροχής, τονίζοντας τις χαράξεις και τους σχηματισμούς που έχουν δημιουργηθεί. Τα φωτιστικά αυτά θα τροφοδοτούνται με μικρά φωτοβολταϊκά πάνελ, ώστε να ελαχιστοποιείται η απαίτηση ηλεκτρικής ενέργειας για την λειτουργία τους.

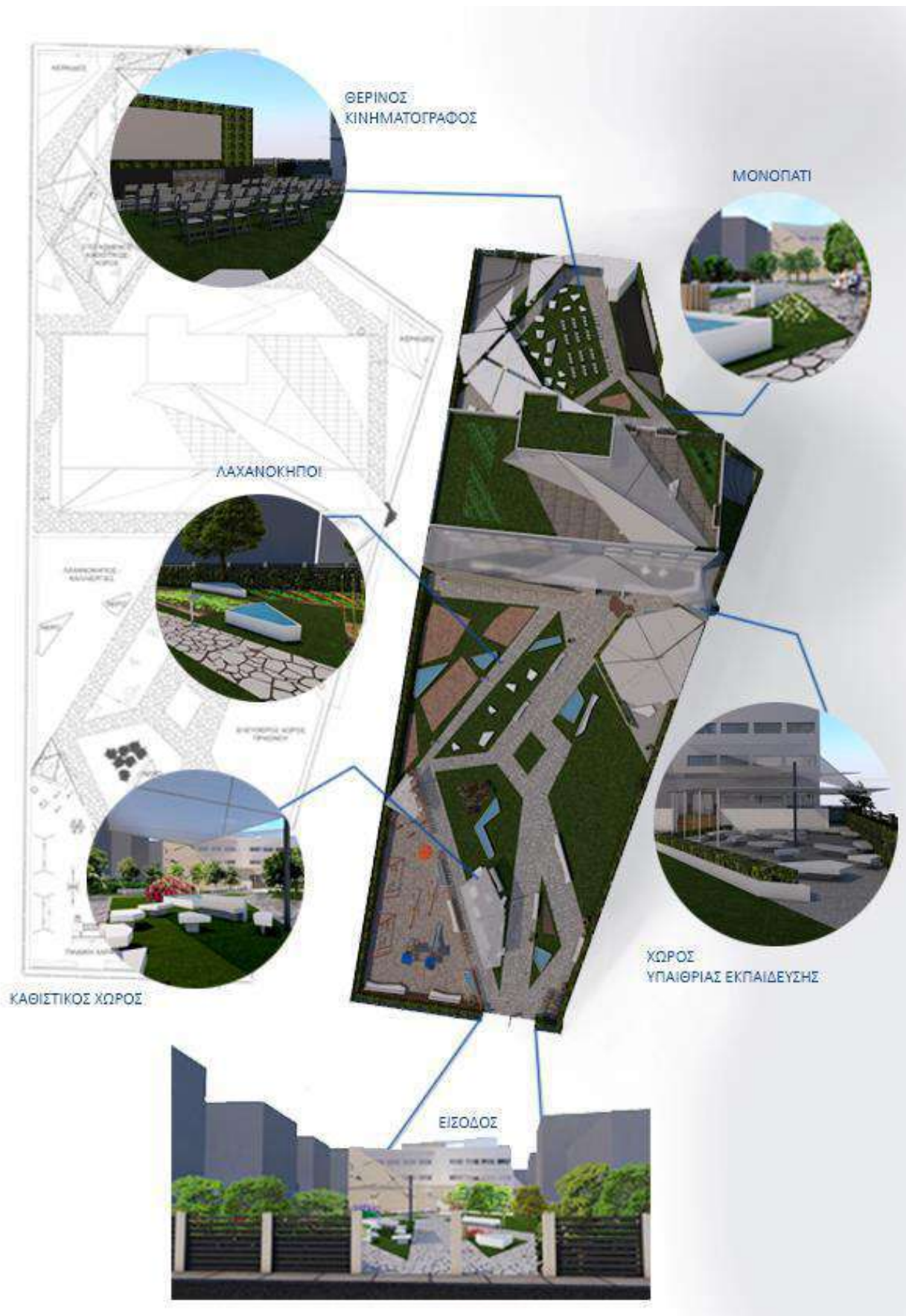
Εικόνα 103: Ενδοδαπέδιος φωτισμός εξωτερικού χώρου

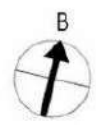
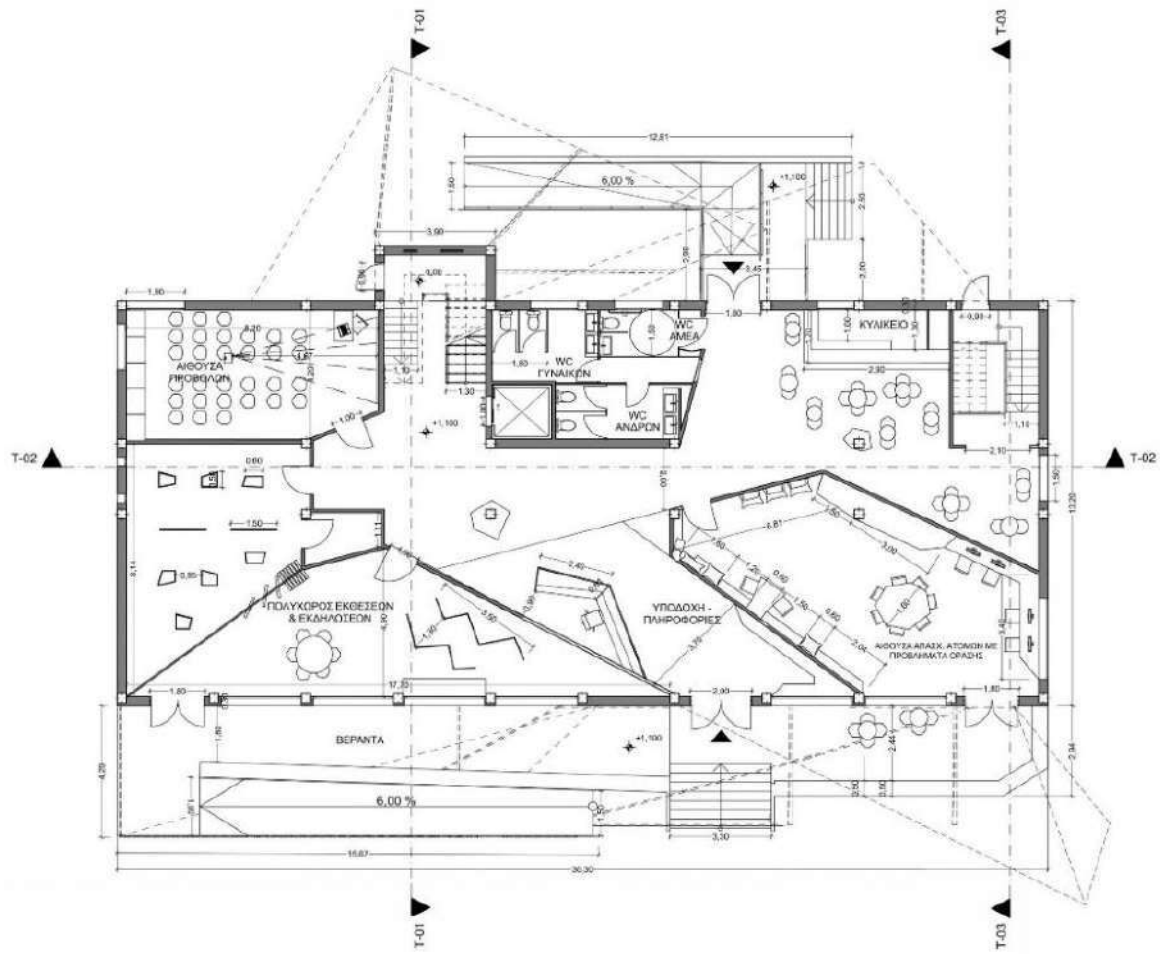

Εικόνα 104: Ηλιακό σύστημα φωτισμού εξωτερικού χώρου

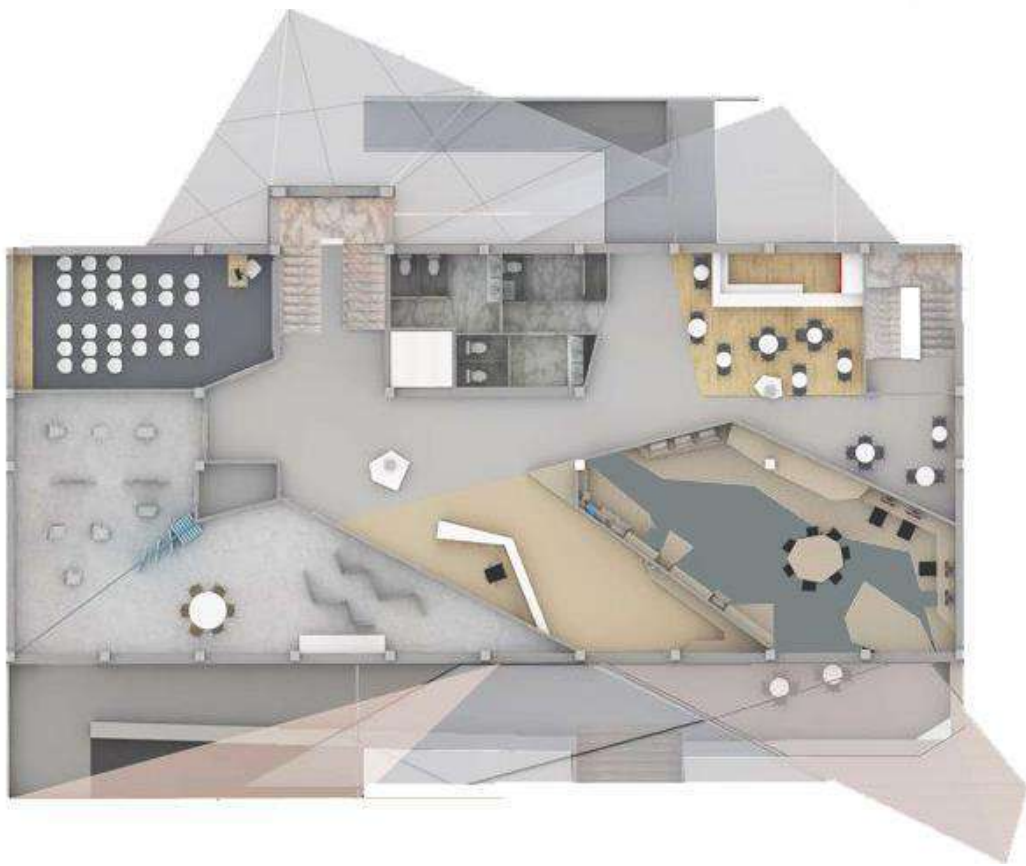
Για επιπλέον φωτισμό του πάρκου τοποθετούνται προβολείς περιμετρικά του κτηρίου, οι οποίοι φωτίζουν την πράσινη αυλή και την καθιστούν πιο φιλική προς τον επισκέπτη μετά τη δύση του ηλίου.

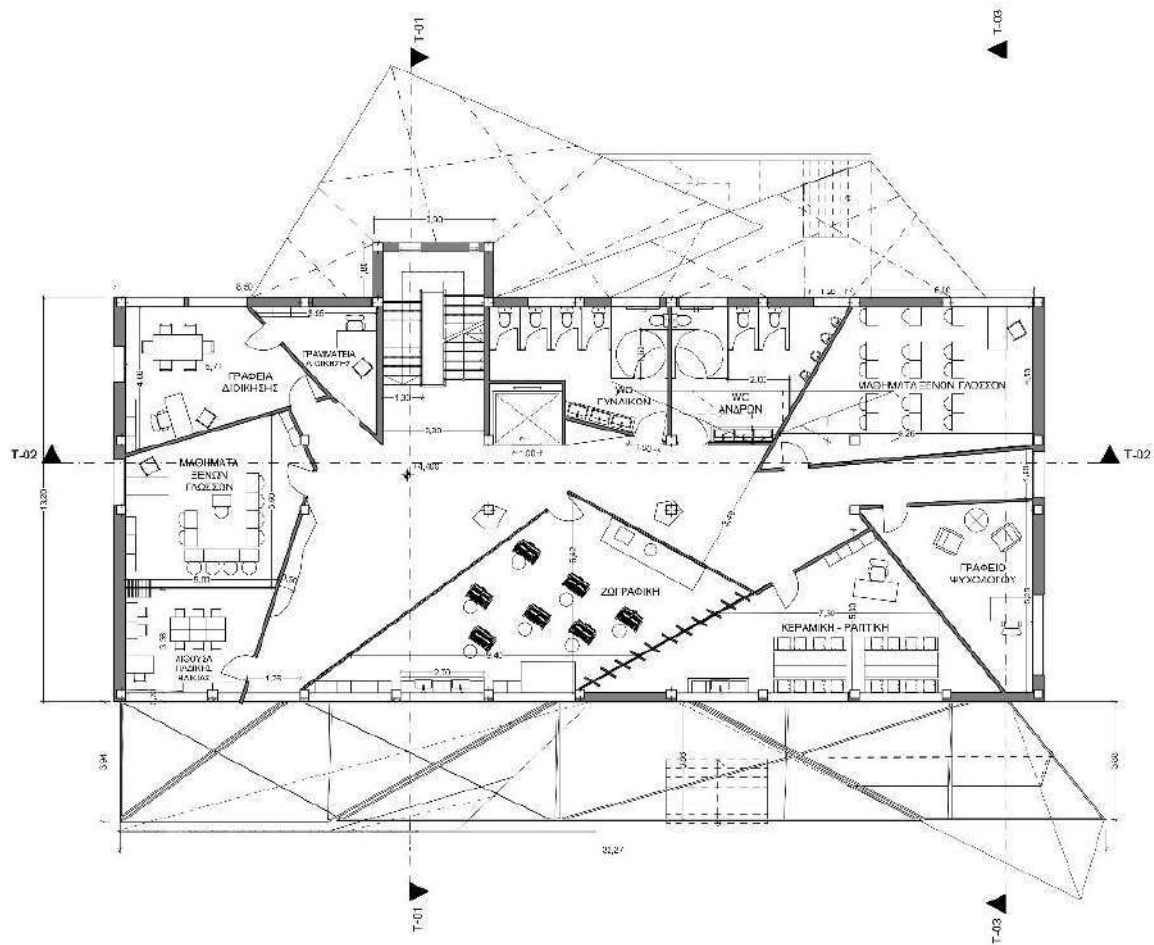
Λειτουργική οργάνωση υπαίθριου χώρου

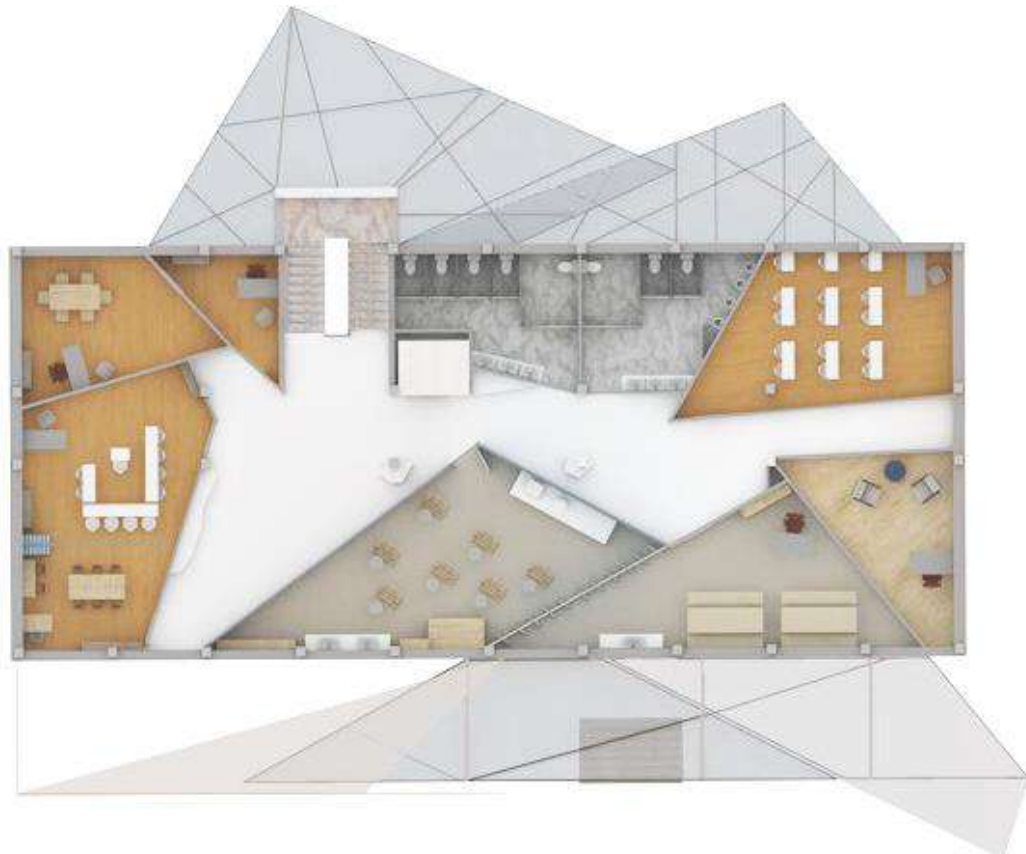
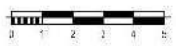

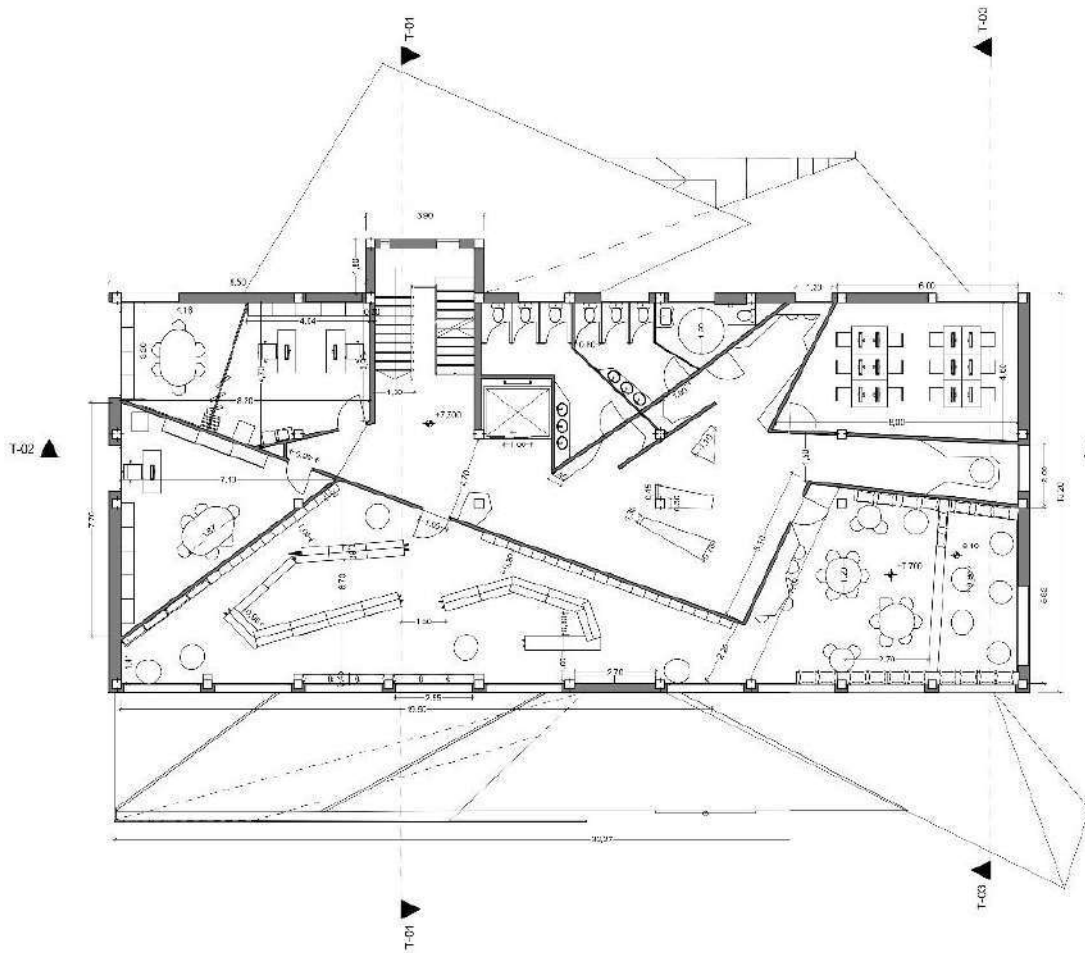
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

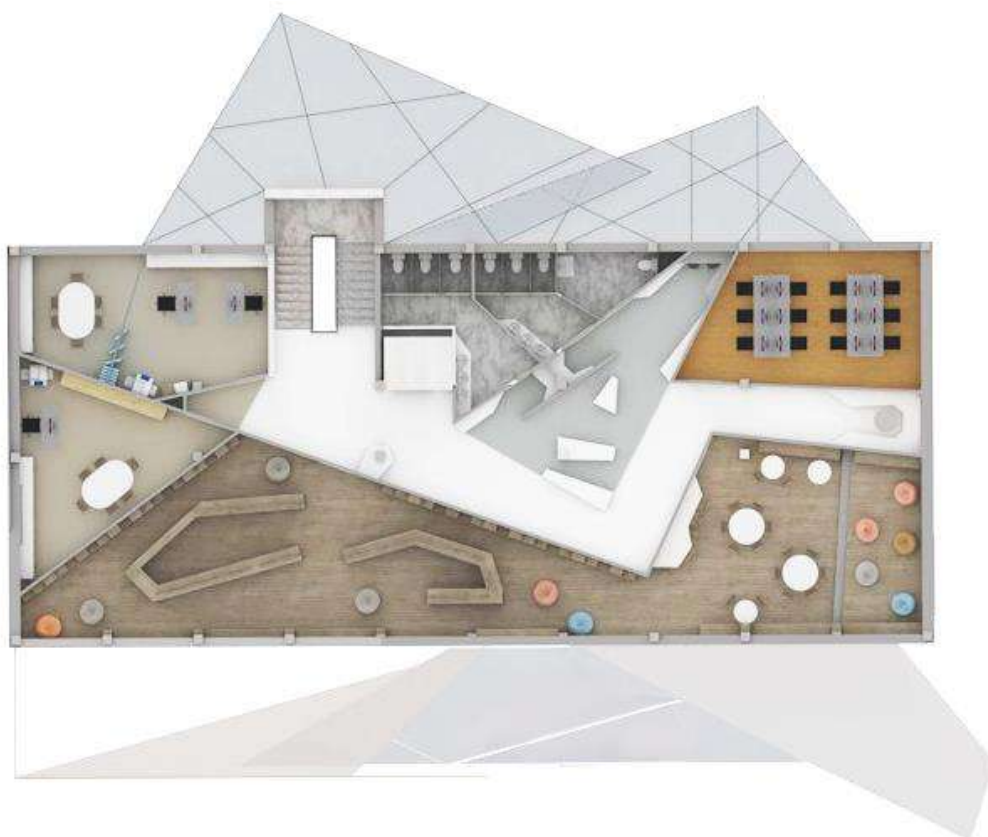

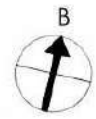
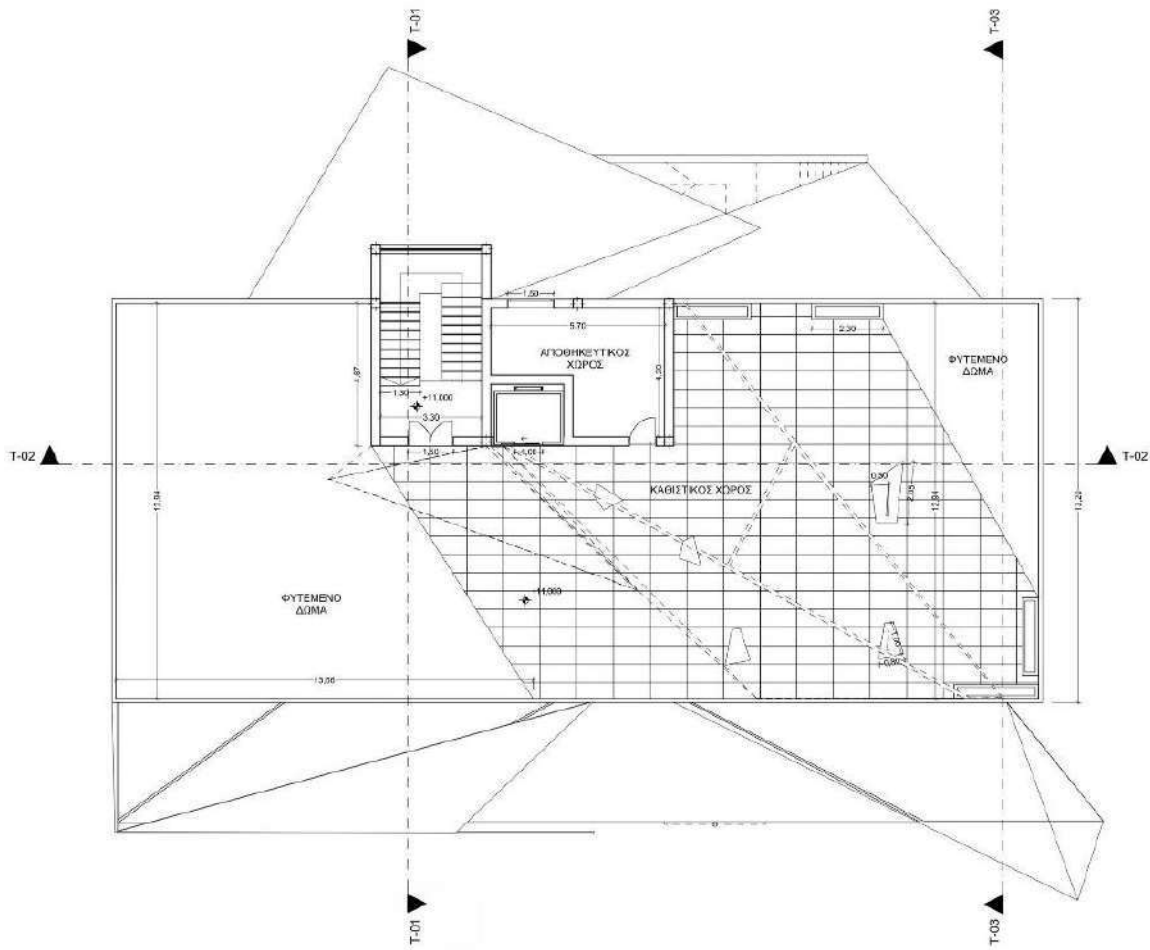
ΚΑΤΟΨΗ 1^{ΟΥ} ΟΡΟΦΟΥ

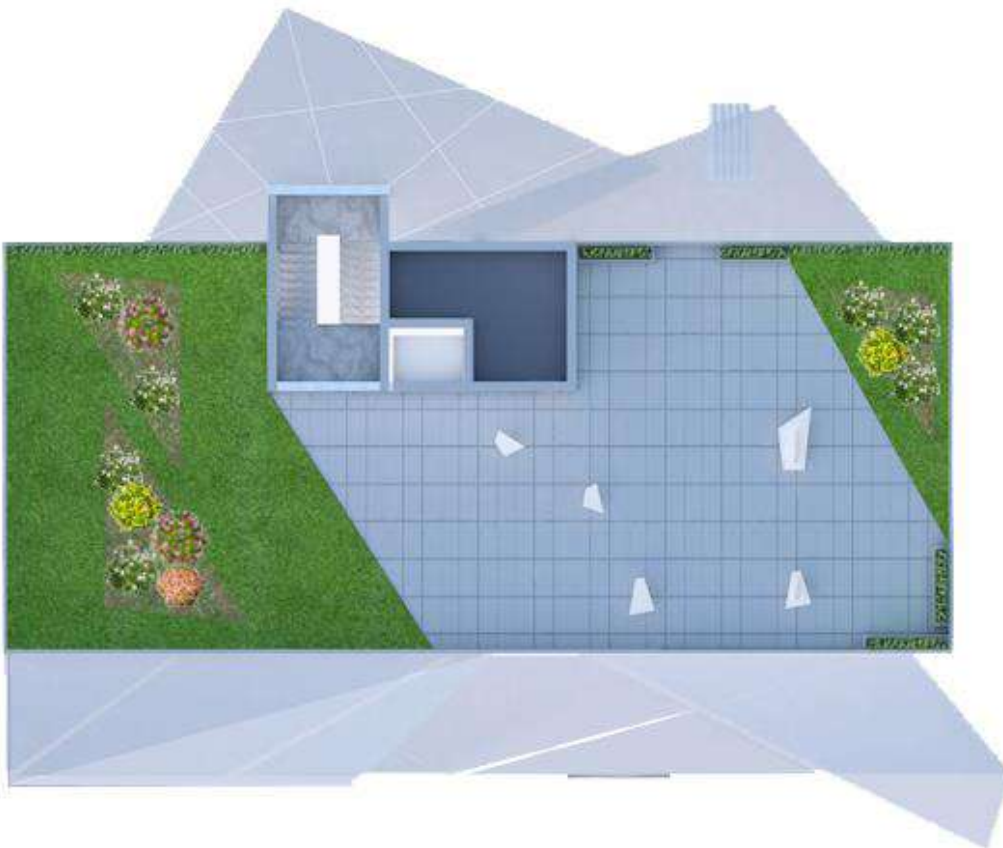

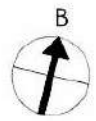
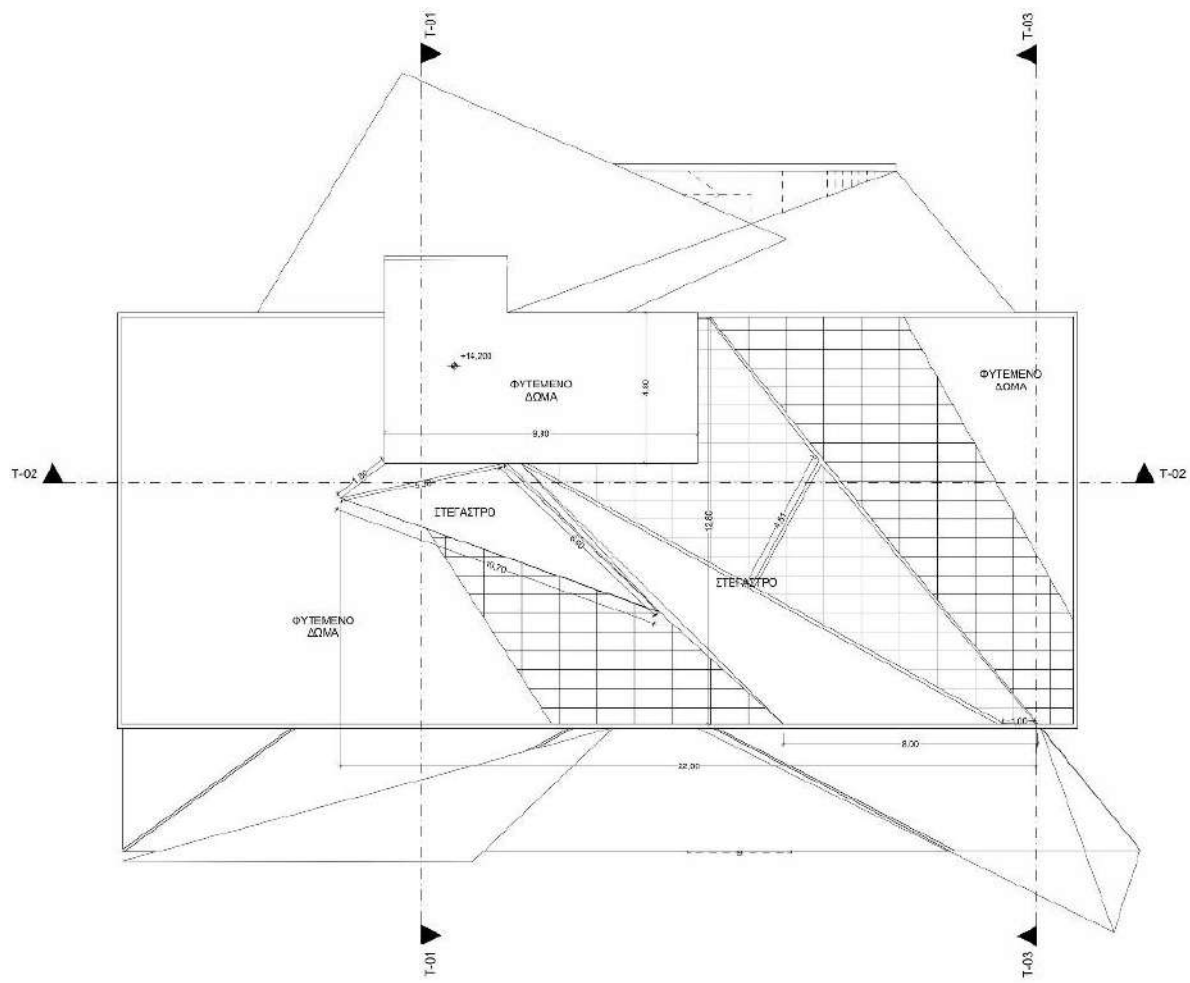
ΚΑΤΟΨΗ 2^{ΟΥ} ΟΡΟΦΟΥ

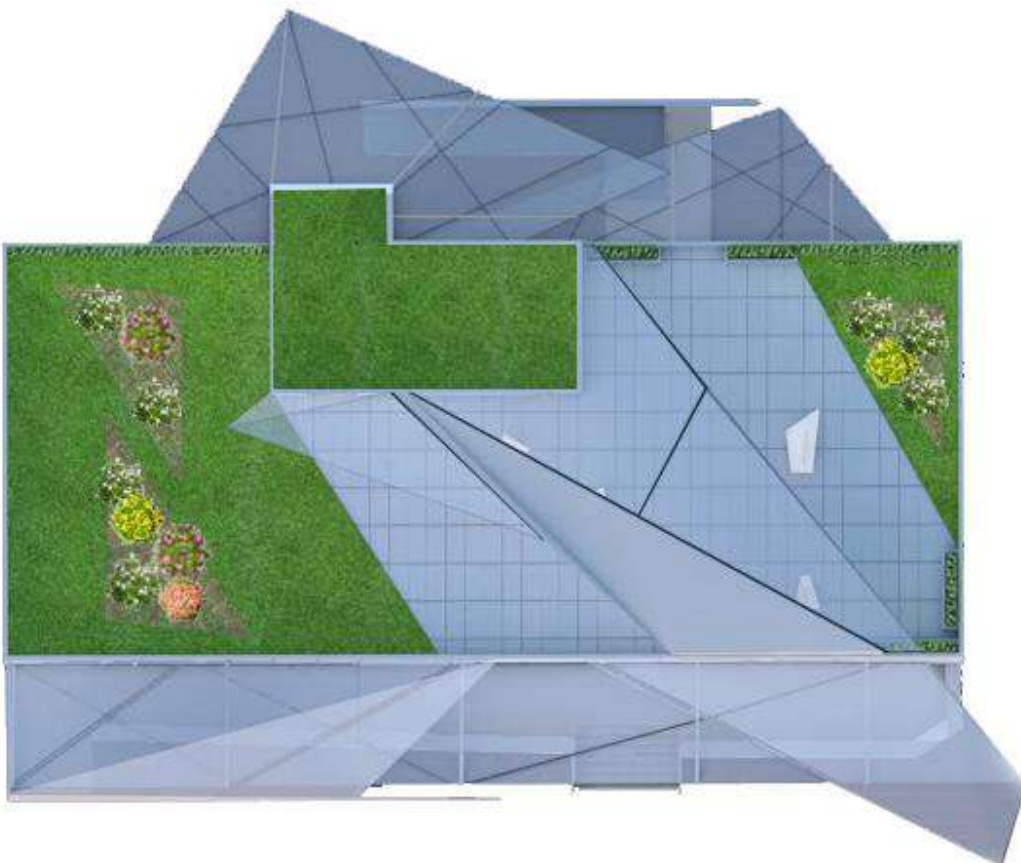

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

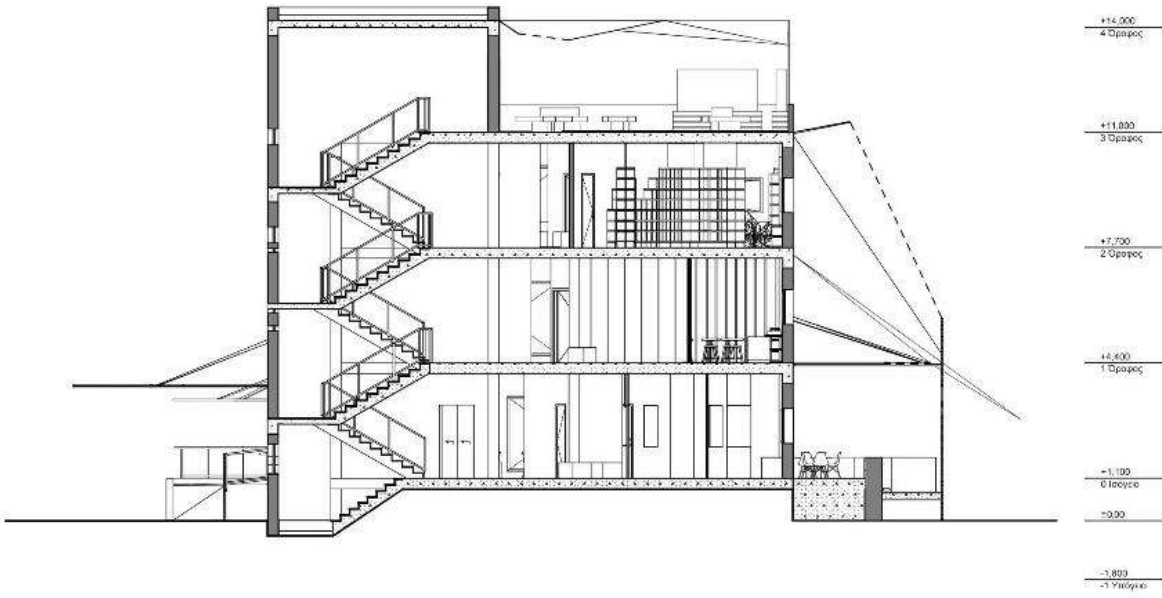

ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΗΡΙΟΥ

Τομή Τ01

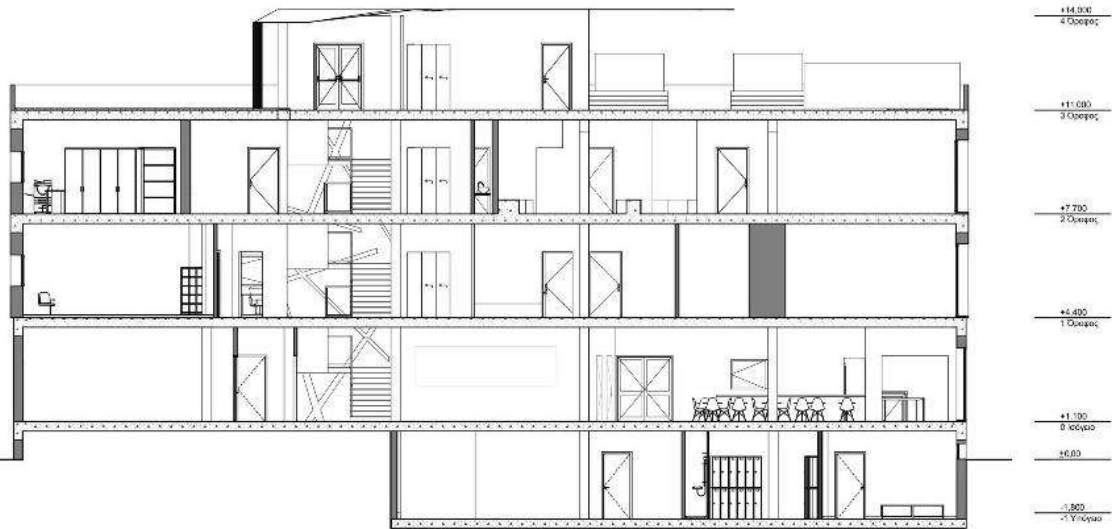
ΤΟΜΗ Τ01

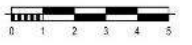
12

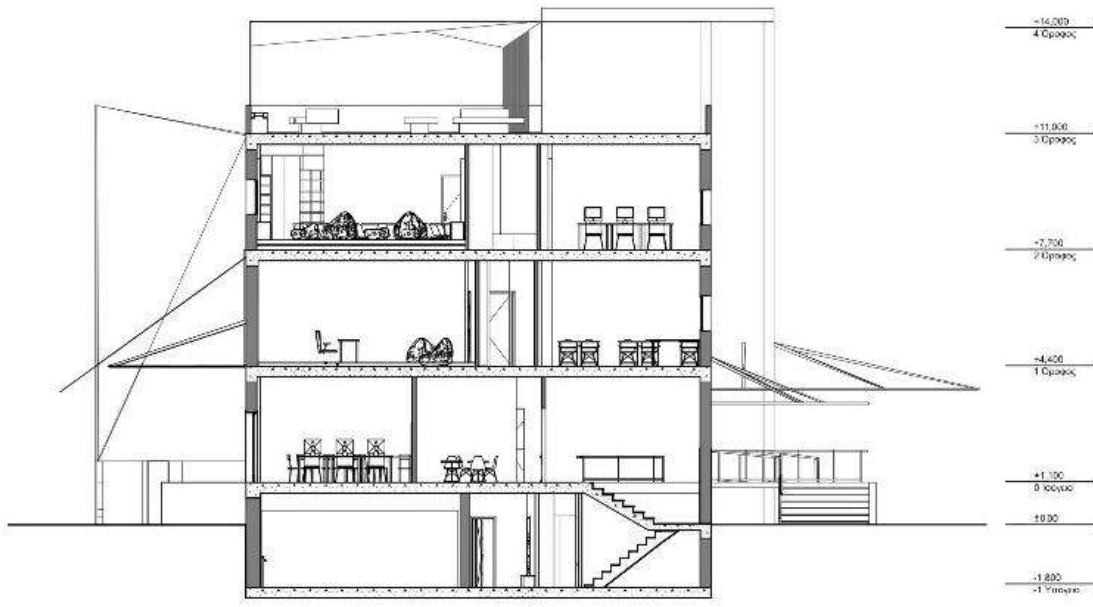
Τομή T02

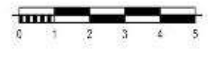
ΤΟΜΗ T02

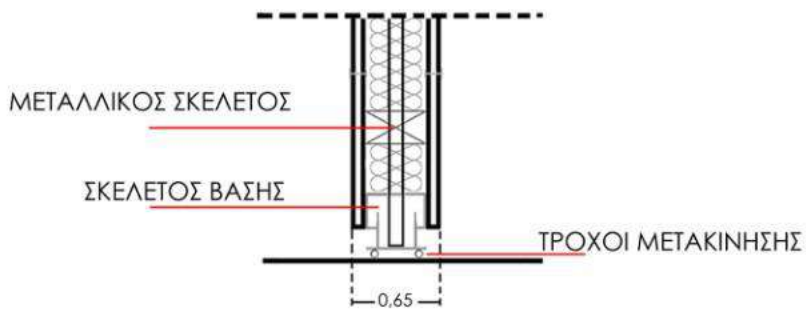
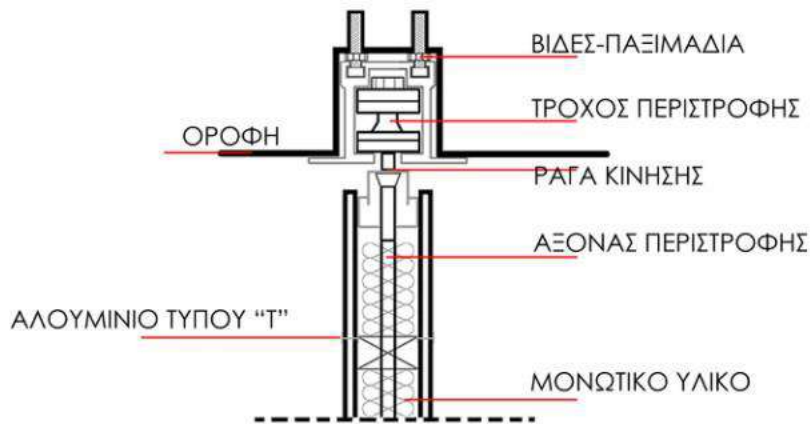

Τομή T03

ΤΟΜΗ T03

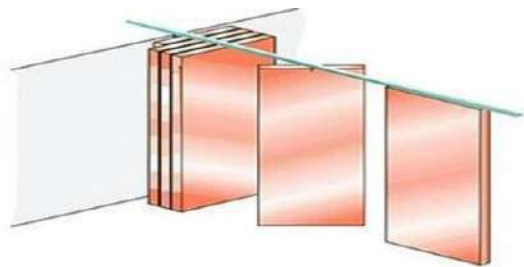

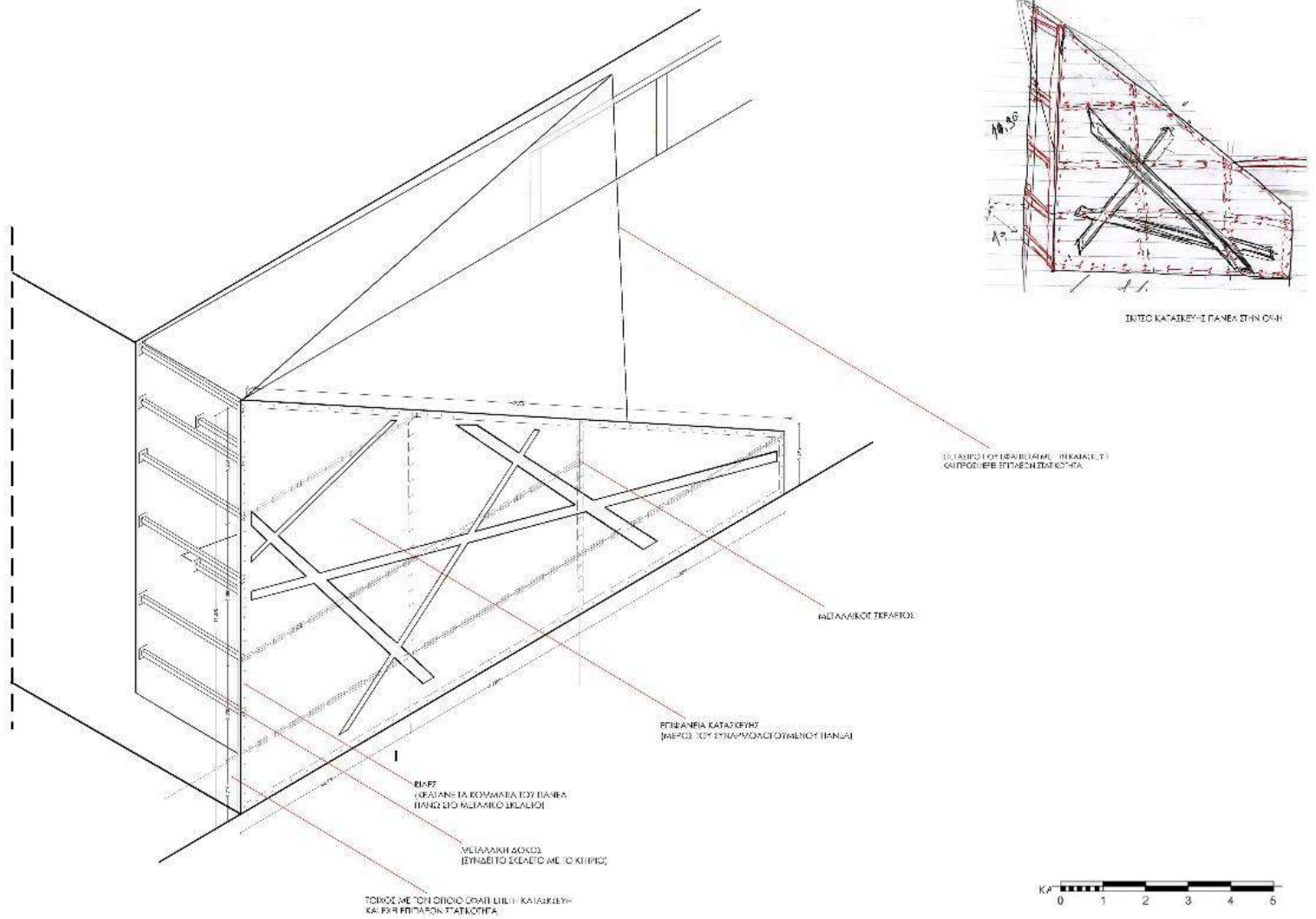
ΚΙΝΗΤΟΣ ΗΧΟΜΟΝΩΤΙΚΟΣ ΤΟΙΧΟΣ

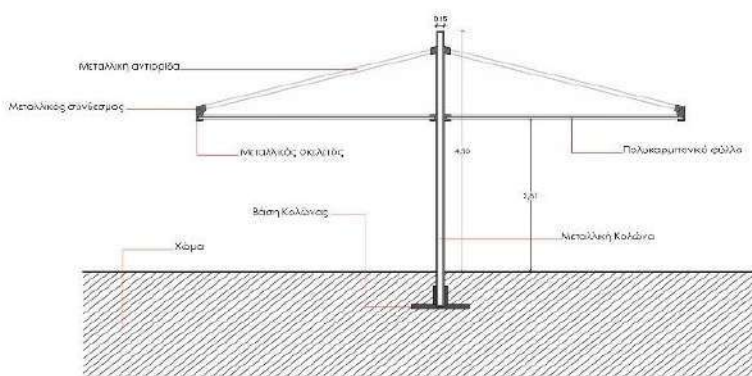
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

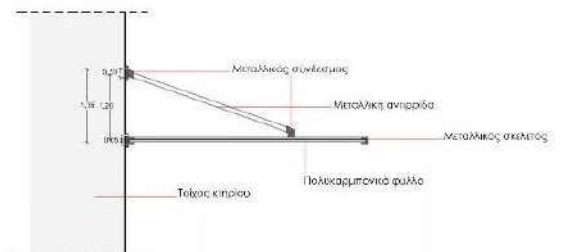
Κατασκευαστική λεπτομέρεια όψης

Κατασκευαστική Λεπτομέρεια Στεγαστρω

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ ΑΥΛΗΣ

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ ΚΤΗΡΙΟΥ

3. 4. 2. Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Εικόνα 105 Κεντρικό εσωτερικό κλιμακοστάσιο

Εικόνα 106 Υποδοχή, Πληροφορίες – Ισόγειο

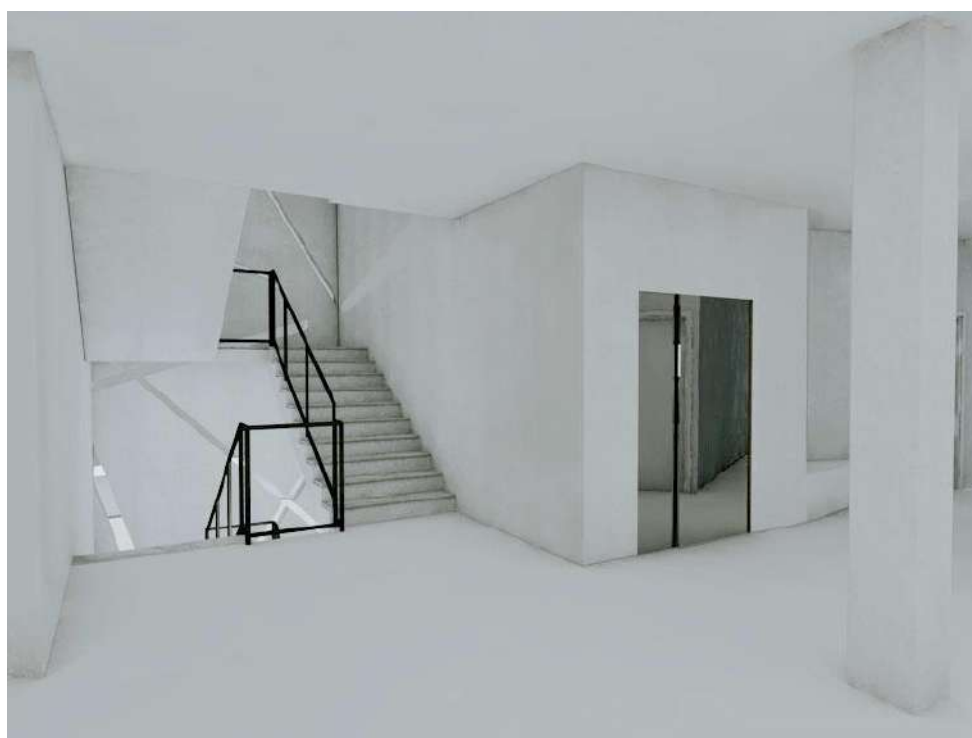
Εικόνα 107 Χώρος εκθέσεων και εκδηλώσεων – Ισόγειο

Εικόνα 108 Κυλικείο – Ισόγειο

Εικόνα 109 Αίθουσα απασχόλησης ατόμων με προβλήματα όρασης – Ισόγειο

Εικόνα 110 Χώρος κλιμακοστασίου - 1ος Όροφος

Εικόνα 111 Αίθουσα Ζωγραφικής - 1ος Όροφος

Εικόνα 112 Τουαλέτες - 1ος Όροφος

Εικόνα 113 Αναγνωστήριο - 2ος Όροφος

Εικόνα 114 Βιβλιοθήκη - 2ος Όροφος

Εικόνα 115 Βιβλιοθήκη - 2ος Όροφος

Εικόνα 116 Αίθουσα χορού - Υπόγειο

Εικόνα 117 Δώμα

Εικόνα 118 Νότια Είσοδος κτηρίου – Ισόγειο

Εικόνα 119: Πρόσβαση Νότιας εισόδου - Ισόγειο

Εικόνα 120: Κεντρική είσοδος - Νότια αυλή

Εικόνα 121: Μονοπάτι – Νότια αυλή

Εικόνα 122: Καθιστικός χώρος - Νότια αυλή

Εικόνα 123: Χώρος Υπαίθριας Εκπαίδευσης – Νότια αυλή

Εικόνα 124: Παιδική Χαρά – Νότια αυλή

Εικόνα 125: Λαχανόκηποι – Νότια αυλή

Εικόνα 126: Χώρος πρασίνου - Νότια αυλή

Εικόνα 127: Θερινός Κινηματογράφος - Νότια αυλή

Εικόνα 128: Βόρεια αυλή

Συμπεράσματα

Ο πολιτισμός και κατ' επέκταση η πολιτιστική κληρονομιά, είναι δύο έννοιες πολύ σημαντικές για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Βοηθούν στην καλλιέργεια του πνεύματος, στην κοινωνικοποίηση των ατόμων, στην συγκρότηση των κοινωνιών και στην διατήρηση της συλλογικής μνήμης.

Η έννοια που συνδυάζει την διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς και την αισθητική αναζωογόνηση ενός χώρου, είναι η επανάχρηση. Μέσω της επανάχρησης, μπορούν να δοθούν διάφορες νέες χρήσεις στα ανενεργά κτίρια, λόγου χάριν κατοικίες, εμπορικά καταστήματα, χώροι εστίασης ή χώροι με δημόσια χρήση. Ωστόσο, μελέτες έχουν δείξει στατιστικά πως για να επανεκταχθεί ένα κτήριο ενεργά στην κοινωνία, η βέλτιστη επιλογή για νέα χρήση φαίνεται να είναι η δημιουργία δημόσιου χώρου, που απευθύνεται στο ευρύ κοινό. Σε αυτή την περίπτωση εκτός από τα περιβαλλοντικά οφέλη, εξυπηρετούνται οι ανάγκες των πολιτών και ικανοποιούνται σε υψηλό βαθμό οι ανάγκες της περιοχής.

Ανάμεσα στους δημόσιους χώρους, που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, χώροι με μεγάλη επισκεψιμότητα και ανοικτοί προς όλους, είναι οι χώροι πολιτισμού. Από τους χώρους πολιτισμού τα πολιτιστικά κέντρα, μέσω των δράσεων τους, αποτελούν χώρους διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς. Σε αυτά, τελούνται εκδηλώσεις οι οποίες εμπεριέχουν πνευματικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δράσεις, δημιουργούνται μουσειακοί χώροι κλπ, ενισχύοντας την συμμετοχή του πολιτιστικού στοιχείου στην καθημερινότητα των κατοίκων, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους και συνεισφέροντας στην πολιτιστική, εκπαιδευτική και κοινωνική αναβάθμιση.

Η ανακατασκευή και ανακαίνιση ενός αδρανούς κτιρίου πρέπει να γίνεται με κριτήριο τις αρχές της αειφόρου αναπτύξεως ώστε κατά την επανάχρηση του κτηριακού χώρου, αφενός να πραγματοποιείται λειτουργική και κοινωνική επανασύνδεση του κτηρίου με την περιοχή και αφετέρου η επανάχρηση του, να συνεργεί στην άνοδο της αστικής αειφόρου αναπτύξεως. Εις την περίπτωση αυτή, διά ένα κτήριο πολιτισμού, αναπόφευκτα δημιουργείται ένας κατευθυντήριο άξονας προς ένα οικολογικό αποτέλεσμα με ποικίλα κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Ένας τέτοιας μορφής σχεδιασμός γίνεται και στην παρούσα μελέτη και στοχεύει στη δημιουργία ευκαιριών αναπτύξεως για την κοινωνία, τους πολίτες, την τοπική κοινότητα και στην ανάπτυξη του αστικού μικροκλίματος και βιοκλίματος.

Η περιοχή του Αμαρουσίου έχει αυξημένο αριθμό κατοίκων, επομένως και αυξημένες πολιτιστικές και περιβαλλοντικές ανάγκες. Ο δήμος Αμαρουσίου έχει μακράιωνα ιστορία η οποία είναι ξεχασμένη και για τον λόγο αυτόν αναζητά χώρους οι οποίοι δύναται να καταστούν χώροι πολιτισμού, ώστε να ενισχυθεί η πολιτιστική ταυτότητα της πόλεως και να παρέχεται εποικοδομητικός τρόπος ψυχαγωγίας στους πολίτες.

Η γειτονιά του Αγίου Νικολάου, όπου βρίσκεται το Λασκαρίδειο Ίδρυμα, λόγω της εγκατάλειψης που υπέστη το κτήριο αυτό και της αδράνειας στην οποία βρίσκεται, υποβαθμίζεται ως περιοχή. Κατά την επανάχρηση του το κτήριο, θα αποτελέσει πόλο έλξεως επισκεπτών και τουριστών. Θα αναβαθμιστεί το κοινωνικό, το οικονομικό και το πολιτιστικό της επίπεδο της γειτονιάς αυτής και θα συνδράμει στον στρατηγικό σχεδιασμό της πολιτιστικής αναβαθμίσεως του δήμου. Πέραν τούτου, λειτουργώντας ξανά το Λασκαρίδειο Ίδρυμα και αποδίδοντάς του εκπαιδευτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό χαρακτήρα, συνεχίζεται το έργο που ξεκίνησε η ευεργέτιδα Ειρήνη Λασκαρίδου και υπηρετείται η βούληση της.

Με αυτές τις προϋποθέσεις συντάχθηκε η παρούσα μελέτη. Ο σχεδιασμός που προέκυψε πληροί τις προδιαγραφές, καθώς δημιουργήθηκε ένας χώρος στον οποίο καλύπτεται ένα σύνολο αναγκών της περιοχής. Συνδυάζονται οι περιβαλλοντικές και επιμορφωτικές δραστηριότητες, με την αναψυχή, την ψυχαγωγία και την εκπαίδευση.

Το Λασκαρίδειο ίδρυμα αποτελεί δείγμα πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι ένα κτήριο ιστορικής σημασίας, το οποίο οι κάτοικοι της γειτονιάς αλλά και της ευρύτερης περιοχής του Αμαρουσίου το γνωρίζουν. Εάν υλοποιηθεί η μελέτη, θα δημιουργηθεί ένας χώρος ο οποίος θα προσφέρει υλικά και άυλα οφέλη, θα ενισχύει τον πολιτισμό, την κοινότητα και τις σχέσεις των ανθρώπων και θα στοχεύσει στην μελλοντική βελτίωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνθηκών. Σήμερα, το ίδρυμα ως εγκαταλελειμμένος χώρος, αποτελεί τοπόσημο στην περιοχή. Αύριο, ως επαναχρησιμοποιούμενος εις μνήμην της ιδρύτριας του, Ειρήνη Λασκαρίδου, χώρος, θα γίνει σήμα κατατεθέν του Αμαρουσίου, κέντρο εστίας και συνάντησης.

Η μελέτη προβλέπει την δημιουργία πράσινης αυλής. Η έννοια της πράσινης αυλής, αφορά ένα σύγχρονο "πράσινο" σχεδιασμό, διαμέσου της σωστής αξιοποίησης των φυσικών πόρων και απευθύνεται στους πολίτες δημιουργώντας οφέλη δια τους ίδιους και για τη φύση. Η προσφορά της πράσινης αυλής σε έναν πολιτιστικό χώρο:

- συνδράμει στη λειτουργία του πολιτιστικού κέντρου στα πλαίσια της κοινωνικοποίησης των πολιτών, της ανάπτυξης της ατομικής υπευθυνότητας και της περιβαλλοντικής ενσυναίσθησης,
- συμβάλλει στη βιωσιμότητα και υγεία των ανθρώπων
- αποσκοπεί στην βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων, στην εμπειρική εκμάθηση των χρηστών αναφορικά με περιβαλλοντικά θέματα και στην ανάπτυξη του τοπικού βιοτόπου και
- επηρεάζει θετικά τις περιβαλλοντικές συνθήκες της περιοχής συνεισφέροντας στην καταπολέμηση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας

Λόγω της αυξημένης κίνησης των βορείων προαστίων και ειδικά του Αμαρουσίου, η ανάγκη δημιουργίας πολλαπλών χώρων πρασίνου καθίσταται επιτακτική. Η πράσινη αυλή που σχεδιάστηκε στο Λασκαρίδειο Κέντρο Πολιτισμού, περιλαμβάνει μελετημένη φύτευση, με φυτά τα οποία είναι ανθεκτικά στην ατμοσφαιρική ρύπανση, προσφέρουν σκίαση, προσελκύουν επικονιαστές και συμβάλλουν στη διαχείριση των όμβριων.

Ο δυναμικός σχεδιασμός που εφαρμόστηκε στο κτήριο, ενισχύει την δημοτικότητά του και το καθιστά ξεχωριστό μέσα σε ένα αστικό περιβάλλον, το οποίον αποτελείται από επαναλαμβανόμενες πολυκατοικίες. Είναι δεδομένο ότι το συγκεκριμένο κτήριο, με την σωστή αρχιτεκτονική παρέμβαση, θα αποτελέσει κλασικό δείγμα της αρχιτεκτονικής του 2^{ου} ημίσεος του 20^{ου} αιώνα στην Αθήνα. Ο συνδυασμός όμως της σχετικά παλιάς αυτής αρχιτεκτονικής του κτηρίου, με τη σύγχρονη παρέμβαση της αειφόρου αναπτύξεως, γίνεται ένα υπόδειγμα δια το πως θα μπορούσε να αναμορφωθεί η αστική ζώνη. Βεβαίως η δημιουργία πράσινης αυλής στις πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές, είναι συχνά αδύνατος, και η ανακαίνιση πολυκατοικιών με κατακερματισμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς, προσκρούει σε πολλά εμπόδια, αυτό όμως δεν εμποδίζει, το συγκεκριμένο κτήριο, εφ' όσον ανακαινισθεί, να αποτελέσει δείγμα της επιζητούμενης ομορφιάς.

Στο νέο Λασκαρίδειο Πολιτιστικό Κέντρο (εφ' όσον υλοποιηθεί η ανακαίνιση), η δημιουργία πολλαπλών διαδρομών και η επέκταση του συνεχόμενου σχεδιασμού από το εσωτερικό του κτηρίου προς τον υπαίθριο χώρο, προσδίδουν μία ευχάριστη αίσθηση απορίας στον περαστικό, τον προσελκύουν να ανακαλύψει το χώρο και τον ωθούν προσέλθει στην πράσινη αυλή. Το ευχάριστο περιβάλλον, τα ηχομονωτικά και θερμομονωτικά υλικά, οι ιδιότητες της επιλεγμένης φύτευσης και η ήσυχη χρωματική παλέτα μέσα σε έναν πράσινο, υπαίθριο περιβάλλοντα χώρο, δημιουργούν την επιθυμία παραμονής στο χώρο για αναψυχή και χαλάρωση και αποφυγή των γρήγορων και έντονων ρυθμών της αστικής κοινότητας.

Εν κατακλείδι, μέσω αυτής της μελέτης, καθίσταται φανερό

- ότι
 - ο μέσω της επανάχρησης αξιοποιούνται υπάρχουσες κτηριακές δομές, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της πυκνής δομήσεως,
 - ο μέσω των εκδηλωμένων δράσεων ενός πολιτιστικού χώρου, αναπτύσσεται η περιβαλλοντική ευαισθησία των κατοίκων της περιοχής και των επισκεπτών αυτού, και
 - ο μέσω του Αειφορικού σχεδιασμού, εκμεταλλευόμενοι το φυσικό περιβάλλον, πραγματοποιείται η βέλτιστη αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας ανάλογα την εποχή.
- και ότι η βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, συμβάλει
 - ο στην βελτίωση της ποιότητας ζωής
 - ο και στην διαρκή εξέλιξη του ανθρώπου.

Βιβλιογραφία

Ξένη Βιβλιογραφία

- 3 *Benefits of Having a Cultural Center*. (2016). Ανάκτηση από Golden Lotus Foundation: <https://www.goldenlotusfoundation.org/3-benefits-cultural-center/>
- A + R ARCHITEKTEN KULTURBAHNHOF AALEN. (2021, 04 20). *DIVISARE*. Ανάκτηση από https://divisare-com.translate.google/projects/440919-a-r-architekten-brigida-gonzalez-stuttgart-kulturbahnhof-aalen?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=el&_x_tr_hl=el&_x_tr_pto=sc
- A4GS. (2022). *What is a green schoolyard?* Ανάκτηση από Angelenos for Green Schoolyards: <https://www.angelenosforgreenschools.com/what-is-a-green-schoolyard>
- aalen.kultur&event*. (χ.χ.). Ανάκτηση από aalen.: <https://www.event-aalen.de/>
- ArchDaily. (2020). *Kulturbahnhof Aalen Cultural Center / a+r Architekten*.
- Ashoka. (2017). *Sharon Gamson Danks – Green schoolyards*. Ανάκτηση από <https://www.ashoka.org/en-us/fellow/sharon-gamson-danks>
- BASE4WORK. (2021). *BASE*. Ανάκτηση από Jurkovič Heating Plant – a legacy of the past, a symbol of the present: <https://www.base4work.com/jurkovic-heating-plant-a-legacy-of-the-past-a-symbol-of-the-present/>
- Children & Nature Network. (χ.χ.). *Green schoolyards for healthy communities*. Ανάκτηση από <https://www.childrenandnature.org/schools/greening-schoolyards/>
- Fitzgerald, J., & Laufer, J. (2016). Governing green stormwater infrastructure: the Philadelphia experience. Στο *Local Environment*. Routledge.
- GEHRY, F. (2021). What Is Adaptive Reuse Architecture and Why It's Important. *MasterClass*. Ανάκτηση από <https://www.masterclass.com/articles/adaptive-reuse-architecture-guide#mc-main>
- GHP. (2022). What Is Adaptive Reuse? Ανάκτηση από <https://www.ghp1.com/blog/adaptive-reuse>
- Green Schoolyards America. (χ.χ.). *Living School Grounds*. Ανάκτηση από <https://www.greenschoolyards.org/living-school-grounds>
- Happy, S. (2023). *What are Cultural Centers? Exploring the Benefits, History, and Impact of Cultural Centers*. Ανάκτηση από The Enlightened Mindset: <https://www.lihpao.com/what-are-cultural-centers/>
- Hien Wong N., κ.α. (2003). Investigation of thermal benefits of rooftop garden in the tropical environment. *Building and Environment*.
- Loder, A. (2018). *The green schoolyards movement*. Ανάκτηση από Well: <https://resources.wellcertified.com/articles/the-green-schoolyards-movement/>
- Neufert, E. (2009). Οικοδομική και Αρχιτεκτονική Σύνοψη.
- Peters K. (2010). Social interactions in urban parks: Stimulating social cohesion? Στο *Urban Forestry & Urban Greening* (σσ. 93-100). Elsevier.

- Pintos, P. (2020). Kulturbahnhof Aalen Cultural Center / a+r Architekten. *ArchDaily*. Ανάκτηση από https://www-archdaily-com.translate.goog/998448/kulturbahnhof-aalen-cultural-center-a-plus-r-architekten?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=el&_x_tr_hl=el&_x_tr_pto=sc
- Pintos, P. (2021). *ArchDaily*. Ανάκτηση από Conversion of Jurkovič Heating Plant National Cultural Monument / df creative group: <https://www.archdaily.com/992661/conversion-of-jurkovic-heating-plant-national-cultural-monument-df-creative-group>
- SkyPark. (2023). *SkyPark*. Ανάκτηση από Jurkovic Heating Plant: <https://skypark.sk/en/offices/jurkovic-heating-plant>
- Stevenson, K., Moore, R., Cosco, N., Floyd, M., & Sullivan, W. (2020, March 4). A national research agenda supporting green schoolyard development and equitable access to nature. *Elementa: Science of the Anthropocene*.
- Sweco Group. (χ.χ.). *Building in biodiversity for Climate for Health*. Ανάκτηση από <https://www.swecogroup.com/urban-insight/climate-action/report-building-in-biodiversity-for-climate-for-health/>
- Wikipedia. (χ.χ.). *Wikipedia*. Ανάκτηση από https://en.wikipedia.org/wiki/Jurkovi%C4%8D_Heating_Plant
- Williams, D. R., & Vaske, J. (2003). The Measurement of Place Attachment: Validity and Generalizability of a Psychometric Approach. *Forest Science* 49.
- Wolfe, M., & Mennis, J. (2012). Does vegetation encourage or suppress urban crime? Evidence from Philadelphia, PA. *Landscape and Urban Planning*.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- ΑΘΜΟΝΕΩΝ, Π. (2013). Αξιότιμε Δήμαρχε, έκλεισε & η «Λασκαρίδειος στέγη τυφλών γυναικών Αμαρουσίου»! *Παρατηρητήριο Αμαρουσίου*. Ανάκτηση από http://paratiritirio-amarousiou.blogspot.com/2013/10/blog-post_9535.html
- Αναστασίου, Α., & Μπαφίτη, Μ. (2013). *"Ηχοτοπία"*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Ανδιώτη, Μ. (2009). Κάνουν τέχνη με Σιφναίικο χώμα. *Ελεύθερος Τύπος*. Ανάκτηση από <https://mysifnos.gr/%ce%b1%ce%b3%ce%b3%ce%b5%ce%b9%ce%bf%cf%80%ce%bb%ce%b1%cf%83%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%ce%bc%ce%ad%cf%81%ce%bf%cf%82-%ce%b2/>
- Βασιλειάδης, Π. (2015). *Αειφόρα αστικά τοπία*. Θεσσαλονίκη: Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών - Γεωπονική Σχολή .
- Βλαχοπούλου, & Γαζέτα. (2011). Ανάπλαση αύλαιων σχολικών συγκροτημάτων. *Διπλωματική εργασία, ΑΤΕΙ Καβάλας*.
- Γκούμα, Ε. (2017). ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ. *Διπλωματική εργασία, ΑΤΕΙΘ*.
- Δελγιάννη, Λ. (2022). Παθητικό Κτίριο: Σχεδιάζοντας σήμερα τα κτίρια του μέλλοντος. *Architect*. Ανάκτηση από <https://architectmag.gr/materiality-design/pathitiko-ktirio-schediazontas-simera-ta-ktiria-tou-mellontos/>

- Διχογνωμία και δύο προτάσεις για το ιδιοκτησιακό του «Οίκου Τυφλών» στο Μαρούσι. (2022). *Αμαρυσία*. Ανάκτηση από <https://amarysia.gr/marousi/%CE%B4%CE%B9%CF%87%CE%BF%CE%B3%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B4%CF%8D%CE%BF-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%B9%CE%B4>
- Ειρήνη Λασκαρίδου (1898-1958). (2013). *Μελένικο*. Ανάκτηση από <https://meleniko.gr/%ce%bf%ce%b9-%cf%87%cf%81%ce%b7%cf%83%cf%84%ce%bf%ce%bc%ce%ac%ce%bd%ce%bf%ce%b9/%cf%87%cf%81%ce%ae%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%82-%ce%bc%ce%ac%ce%bd%ce%bf%cf%82-1737/%ce%b1%ce%b9%ce%ba%ce%b1%cf%84%ce%b5%cf%81%ce%af%ce%bd%ce%b7-%ce%bb%ce%b1%cf>
- Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτηρίου. (χ.χ.). Ανάκτηση από <https://eipak.org/pathitiko-ktirio-passive-house>.
- Η "Ενότητα Ανατροπή" για τη ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΣΤΕΓΗ ΤΥΦΛΩΝ που είναι σε εγκατάλειψη. (2022). *Thessi.gr*. Ανάκτηση από <https://www.thessi.gr/article?id=338781>
- Ιστορία της Πόλης. (χ.χ.). Ανάκτηση από Δήμος Αμαρουσίου: <https://maroussi.gr/episkeptes/istoria-tis-polis/>
- Κάμπας, Ε. (2020). Ακουστικό μονοπάτι στις βόρειες περιοχές της Αθήνας. *Ακουστικός Σχεδιασμός και Ψηφιακός Ήχος*.
- ΚΕΑΤ. (2015). Ίδρυση (07 Μαΐου 1907) και ιστορία του Οίκου τυφλών – Κ.Ε.Α.Τ. στην Καλλιθέα των Αθηνών. *ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΡΕΙΑ*. Ανάκτηση από <https://www.orp.gr/wordpress/?p=10500>
- Κίττα, Ε. (2020). Η σχολική αυλή: επίδραση του πράσινου στη χρήση της από παιδιά του δημοτικού σχολείου. *Διπλωματική Εργασία, Πα.Θεσσαλίας*.
- Κοντογιάννη, Μ. (2003). Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ. *ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ*. Ανάκτηση από http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/12250/SDO_DMYP_00200_Medium.pdf?sequence=1
- Κορκοιτζίλα, Α. (2020). «ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΗΣΥΧΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ». *ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ*. Ανάκτηση από <https://hellanicus.lib.aegean.gr/bitstream/handle/11610/24414/%CF%80%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Λογοθέτη, Φ. (2008). *Η Ειρήνη Λασκαρίδου και η συμβολή της στην ειδική αγωγή κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα: "Ο οίκος Τυφλών" (1906-1936"*. Θεσσαλονίκη. Ανάκτηση από <http://ikee.lib.auth.gr/record/107385/files/gri-2008-1674.pdf>
- ΜΑΪΣΤΡΟΥ, Ε. (Επιμ.). (2011). *ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΤΗΡΙΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΞΙΑ*. Ανάκτηση από ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: https://www.eetaa.gr/kdvm_eetaa/enimeroseis/22-09-11/22092011_eisigisi.ppt

- Μαρούσι. (χ.χ.). *ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ*. Ανάκτηση από <https://digimarousi.weebly.com/nuepsilon972tauepsilonrhoeta-alpha-rho-chi-iota-tau-epsilon-kappa-tau-omicron-nu-iota-kappa-942.html>
- Μπακάλης, Β. (2022). *Οίκος Τυφλών: Ανησυχία για την κατάσταση που επικρατεί από τους κάτοικους του Αγίου Νικολάου*. Μαρούσι: Μαρούσι24.
- Μποβολή, Μ. (2023). Ψηλαφίζοντας τον κόσμο.... *Institution.gr*. Ανάκτηση από <https://institution.innovatebiz.eu/2023/03/07/braille-and-the-world/>
- Πέτροβιτς, Ν. (χ.χ.). *ΕΙΡΗΝΗ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ*. Σέρρες. Ανάκτηση από <http://apothesis.teicm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2879/Fysiognomiai%20Las-karidou%20sel%20321-326.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Σάλας Σουάρεζ Α. (2022, Δεκέμβριος 30). *10 φυτά εδαφοκάλυψης για να αντικαταστήσετε το γκαζόν*. Ανάκτηση από Με υγεία: <https://meygeia.gr/fyta-edafokalypsis-antikatastisoun-gkazon/>
- Σκλατινιώτη, Μ. (2013). *Η έννοια του πολιτισμού*.
- Σκορδήλης, Σ. (2016). Η ιστορία τού Οίκου Τυφλών της Ελλάδος. *mail-archive*. Ανάκτηση από <https://www.mail-archive.com/orasi@hostvis.net/msg67029.html>
- Στο σφυρί για 26.000€ το «σπίτι» των τυφλών. (2018). *Εφημερίδα «Φιλελεύθερος»*.
- Ταμουραντζή, Α. (2018). Περιβαλλοντικός σχεδιασμός υπαίθριων χώρων: Η περίπτωση σχεδιασμού του ανοικτού χώρου των σχολικών κτιρίων στο Γαύριο της Άνδρου. *Διπλωματική εργασία Ε.Α.Π.*
- Τί είναι το Παθητικό Κτίριο. (2020). Ανάκτηση από The House Project: <https://www.passivistas.com/t%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF%CF%85/%CF%84%CE%AF-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%B8%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BA%CF%84%C>
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής. (2014). Εθνική Στρατηγική & Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα. Αθήνα, Ελλάδα: Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής.
- ΧΑΛΑΖΑ, Β. (2021). *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1908-1996). Ο ΑΙΩΝΑΣ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ: ΙΔΕΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΦΛΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ 20ο ΑΙΩΝΑ*. Ανάκτηση από ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ.

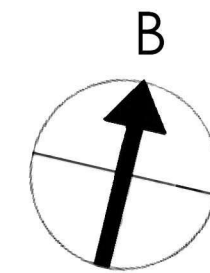
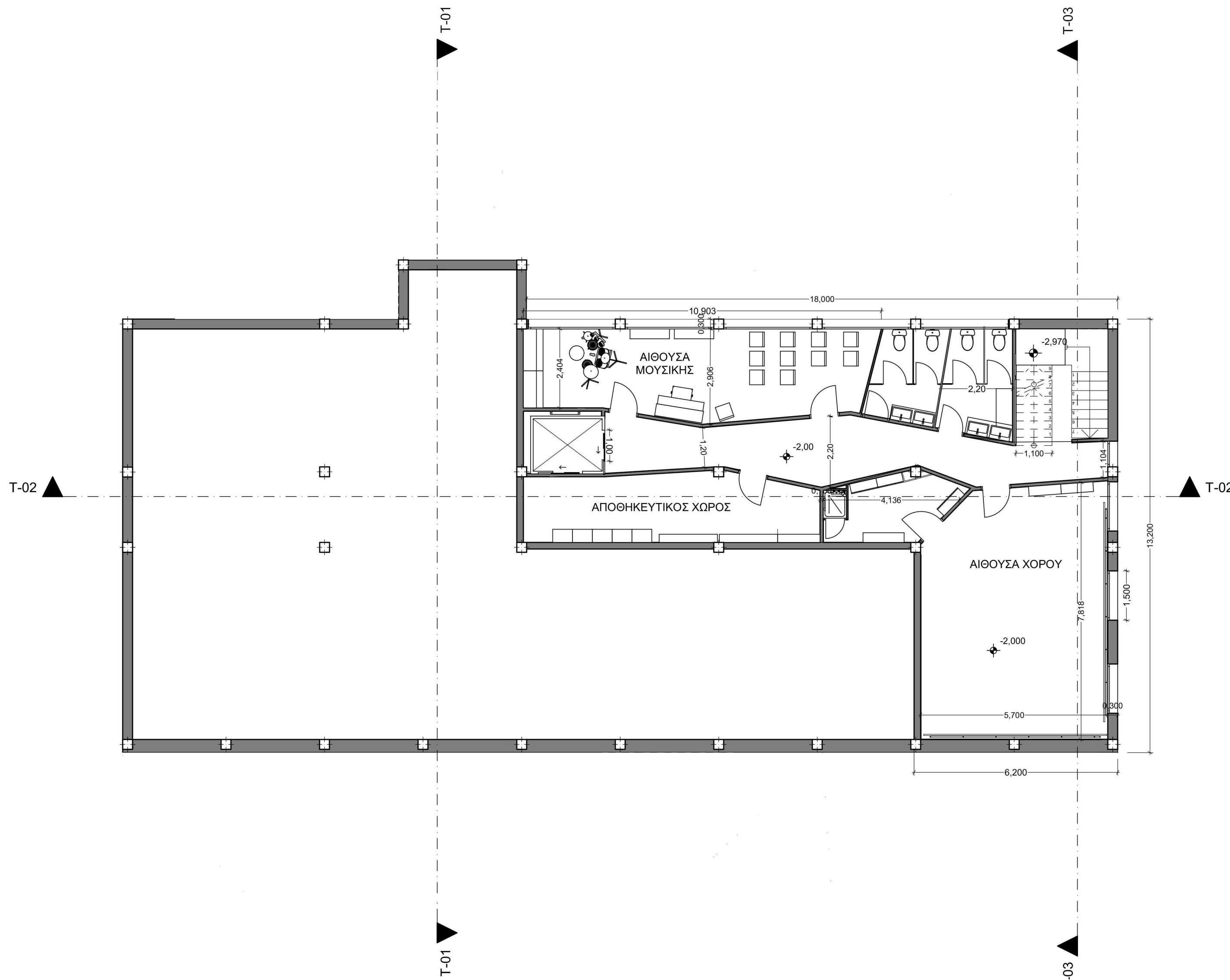
Πίνακας εικόνων

Εικόνα 1 Ίδρυμα Ωνάση, Ελεύθερος Ανοιχτός Χώρος - Φωτογραφία: Σ. Τζετζιας	12
Εικόνα 2 Χώρος Πολιτισμού, πρώην Δημόσιο Καπνεργοστάσιο στη Λένορμαν, Αθήνα - Προσωπικό αρχείο	14
Εικόνα 3: 16 Ιουνίου 1944, Βομβαρδισμοί στο διυλιστήριο Apollo	17
Εικόνα 4: Αρχιτέκτονας Dušan Samo Jurkonič.....	17
Εικόνα 5 Ανακαινισμένο εργοστάσιο στο	18
Εικόνα 6 Jurkonič Heating Plant National Cultural Monument	18
Εικόνα 7 Jurkonič Heating Plant National Cultural Monument	19
Εικόνα 8 Κάτοψη Ισογείου.....	19
Εικόνα 9 Κάτοψη Ορόφου	19
Εικόνα 10 Τομή A-A	20
Εικόνα 11 Έγχρωμη Τομή.....	20
Εικόνα 12: Το παλιό εργοστάσιο δομικού χάλυβα	21
Εικόνα 13: Το παλιό εργοστάσιο δομικού χάλυβα	21
Εικόνα 14: Πολιτιστικό κέντρο KUBAA, (φωτογραφία από: BRIGIDA GONZALEZ)	21
Εικόνα 15: Εργασίες ανακατασκευής του κτηρίου	22
Εικόνα 16: Κάτοψη Ισογείου.....	23
Εικόνα 17: Κάτοψη 1ου ορόφου.....	24
Εικόνα 18: Κάτοψη 2ου ορόφου (Εργαστήρια δραστηριοτήτων).....	24
Εικόνα 19: "Kulturbahnhof", Αίθουσα Κινηματογράφου και εκδηλώσεων	25
Εικόνα 20: Αίθουσα πολιτιστικού "Kulturbahnhof"	25
Εικόνα 21: Αίθουσα Εκδηλώσεων "Kulturbahnhof"	25
Εικόνα 22: "Kulturbahnhof", Αίθουσα παραστάσεων	25
Εικόνα 23: Χώρος εστίασης	25
Εικόνα 24: Κήπος νερού σε πράσινη αυλή	26
Εικόνα 25: Βαρέλι νερού.....	27
Εικόνα 26: Κήποι βροχής	27
Εικόνα 27: Πράσινη σχολική αυλή στην Ολλανδία	28
Εικόνα 28: Χάρτης Αττικής (Επεξεργασία εικόνας από συγγραφείς.....	29
Εικόνα 29 Χρονολόγιο Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων	29
Εικόνα 30 Αδριάνειο Υδραγωγείο, Μαρούσι.....	30
Εικόνα 31: Αγγεία στη Σίφνο.....	31
Εικόνα 32: Ατμοκίνητος Σιδηρόδρομος, Μαρούσι, 1930 Αρχείο: Μαρία Τόσκα	32
Εικόνα 33: Ειρήνη Λασκαρίδου, 1882-1958, Αθήνα	33
Εικόνα 34 Χρονολόγιο Ειρήνης Λασκαρίδου, Δημιουργία συγγραφέων	33
Εικόνα 35: Αμπέτειον Μέλαθρον.....	34
Εικόνα 36 Χρονολόγιο Οίκου Τυφλών Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων	35
Εικόνα 37: Τοπογραφικό Σχέδιο, Προσωπικό Αρχείο συγγραφέων.....	35
Εικόνα 38: Λασκαρίδεις Στέγη, Προσωπικό αρχείο συγγραφέων.....	36
Εικόνα 39 Υφιστάμενη κατάσταση- Εσωτερικός Διάδρομος, Προσωπικό αρχείο	37
Εικόνα 40 Υφιστάμενη κατάσταση – Χώρος Εισόδου, Προσωπικό αρχείο	37
Εικόνα 41 Υφιστάμενη κατάσταση - Αίθουσα 2ου ορόφου, Προσωπικό αρχείο.....	38
Εικόνα 42 Υφιστάμενη κατάσταση -Βόρεια όψη, Προσωπικό αρχείο	38
Εικόνα 43 Υφιστάμενη κατάσταση - Νότια Είσοδος, Προσωπικό αρχείο	38
Εικόνα 44: Πανό διαμαρτυρίας.....	39
Εικόνα 45: Κάτοψη Ισογείου Λασκαρίδεις Στέγης (Προσωπικό αρχείο συγγραφέων)	40

Εικόνα 46: Κάτοψη Β' Ορόφου Λασκαρίδεις Στέγης (Προσωπικό αρχείο συγγραφέων).....	40
Εικόνα 47: Χώροι πρασίνου, Δημιουργία συγγραφέων.....	42
Εικόνα 48: Χώροι Πολιτισμού, Δημιουργία από συγγραφείς.....	43
Εικόνα 49: Θερινό Ηλιοστάσιο, Δημιουργία συγγραφέων.....	45
Εικόνα 50: Χειμερινό Ηλιοστάσιο, Δημιουργία συγγραφέων.....	45
Εικόνα 51: Ηλιασμός Κτηρίου, Δημιουργία συγγραφέων.....	45
Εικόνα 52: Ηχοτοπίο Αμαρουσίου, Δημιουργία συγγραφέων.....	48
Εικόνα 53 Δορυφορική εικόνα οικοπέδου, Αρχείο συγγραφέων.....	49
Εικόνα 54 Χάρτης κατάταξης περιοχών των συμμετεχόντων - Δημιουργία συγγραφέων.....	51
Εικόνα 55: Αποδόμηση τραίνου, Δημιουργία συγγραφέων.....	57
Εικόνα 56 Στιγμιότυπα του video- οπτικοποιημένος ήχος, Δημιουργία συγγραφέων.....	58
Εικόνα 57 Στιγμιότυπα του video- οπτικοποιημένος ήχος.....	59
Εικόνα 58 Κολάζ αρχικών σκίτσων, Δημιουργία συγγραφέων.....	60
Εικόνα 59 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων.....	60
Εικόνα 60 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων.....	60
Εικόνα 61 3D Σκίτσο, Δημιουργία συγγραφέων.....	60
Εικόνα 62 2D Στιγμιότυπο Βίντεο, Δημιουργία συγγραφέων.....	60
Εικόνα 63 Κάτοψη ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων.....	61
Εικόνα 64 Στιγμιότυπο Βίντεο, Δημιουργία συγγραφέων.....	61
Εικόνα 65 Εφαρμογή εικόνας στιγμιότυπου στην Κάτοψη ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων.....	61
Εικόνα 66 Οργανόγραμμα, Δημιουργία συγγραφέων.....	62
Εικόνα 67 Κάτοψη Ισογείου, Δημιουργία συγγραφέων.....	64
Εικόνα 68 Κάτοψη 1ου Ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων.....	64
Εικόνα 69 Κάτοψη 2ου Ορόφου, Δημιουργία συγγραφέων.....	65
Εικόνα 70 Κάτοψη Υπογείου, Δημιουργία συγγραφέων.....	65
Εικόνα 71: Τομή φυτεμένου δώματος.....	69
Εικόνα 72: Ορθόκλαδο κυπαρίσσι.....	70
Εικόνα 73: Βραχυχίτονας Πλατανόφυλλος.....	71
Εικόνα 74: Βραχυχίτων σφενδαμόφυλλος.....	71
Εικόνα 75: Μανόλια (θάμνος).....	72
Εικόνα 76: Μανόλια (δέντρο).....	72
Εικόνα 77: Πλάτανος Ανατολικός.....	72
Εικόνα 78: Λιγούστρο (φύλλωμα και άνθος).....	73
Εικόνα 79: Λιγούστρο (φράκτης).....	73
Εικόνα 80: Ευώνυμο.....	73
Εικόνα 81: Κισσός.....	73
Εικόνα 82: Γιασεμί.....	74
Εικόνα 83: Χιώτικο Γιασεμί (άνθος).....	74
Εικόνα 84: Γεράνι (άνθος).....	74
Εικόνα 85: Γεράνι.....	74
Εικόνα 86: Μαργαρίτες σε διάφορα χρώματα.....	74
Εικόνα 87: Μαργαρίτα λευκή.....	74
Εικόνα 88: Λεβάντα.....	75
Εικόνα 89: Κορμός Δρυς.....	75
Εικόνα 90: Δρυς ανοικτόχρωμη (δάπεδο).....	75
Εικόνα 91: Μάρμαρο Διονύσου.....	76
Εικόνα 92: Μάρμαρο Διονύσου σε κλιμακοστάσιο.....	76
Εικόνα 93: Πέτρα Ευπαλίου.....	76

Εικόνα 94: Πέτρα Ευπαλίου (ακανόνιστο σχήμα).....	76
Εικόνα 95: Το μέταλλο ως δομικό υλικό.....	77
Εικόνα 96: Αλουμίνιο.....	77
Εικόνα 97: Hydromedia Σκυρόδεμα.....	77
Εικόνα 98: Πολυκαρβονικά φύλλα.....	77
Εικόνα 99: Δάπεδο απο Linoleum.....	78
Εικόνα 100: Χρωματική Παλέτα (Δημιουργία συγγραφέων).....	79
Εικόνα 101: Led (εντοιχιζόμενος Φωτισμός).....	79
Εικόνα 102: Led (εντοιχιζόμενος Φωτισμός).....	79
Εικόνα 103: Ενδοδαπέδιος φωτισμός εξωτερικού χώρου.....	80
Εικόνα 104: Ηλιακό σύστημα φωτισμού εξωτερικού χώρου.....	80
Εικόνα 105 Κεντρικό εσωτερικό κλιμακοστάσιο.....	94
Εικόνα 106 Υποδοχή, Πληροφορίες – Ισόγειο.....	94
Εικόνα 107 Χώρος εκθέσεων και εκδηλώσεων – Ισόγειο.....	95
Εικόνα 108 Κυλικείο – Ισόγειο.....	95
Εικόνα 109 Αίθουσα απασχόλησης ατόμων με προβλήματα όρασης – Ισόγειο.....	96
Εικόνα 110 Χώρος κλιμακοστασίου - 1ος Όροφος.....	96
Εικόνα 111 Αίθουσα Ζωγραφικής - 1ος Όροφος.....	97
Εικόνα 112 Τουαλέτες - 1ος Όροφος.....	97
Εικόνα 113 Αναγνώστηριο - 2ος Όροφος.....	98
Εικόνα 114 Βιβλιοθήκη - 2ος Όροφος.....	98
Εικόνα 115 Βιβλιοθήκη - 2ος Όροφος.....	99
Εικόνα 116 Αίθουσα χορού - Υπόγειο.....	99
Εικόνα 117 Δώμα.....	100
Εικόνα 118 Νότια Είσοδος κτηρίου – Ισόγειο.....	100
Εικόνα 119: Πρόσβαση Νότιας εισόδου - Ισόγειο.....	101
Εικόνα 120: Κεντρική είσοδος - Νότια αυλή.....	101
Εικόνα 121: Μονοπάτι – Νότια αυλή.....	102
Εικόνα 122: Καθιστικός χώρος - Νότια αυλή.....	102
Εικόνα 123: Χώρος Υπαίθριας Εκπαίδευσης – Νότια αυλή.....	103
Εικόνα 124: Παιδική Χαρά – Νότια αυλή.....	103
Εικόνα 125: Λαχανόκηποι – Νότια αυλή.....	104
Εικόνα 126: Χώρος πρασίνου - Νότια αυλή.....	104
Εικόνα 127: Θερινός Κινηματογράφος - Νότια αυλή.....	105
Εικόνα 128: Βόρεια αυλή.....	105

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

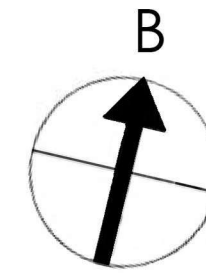
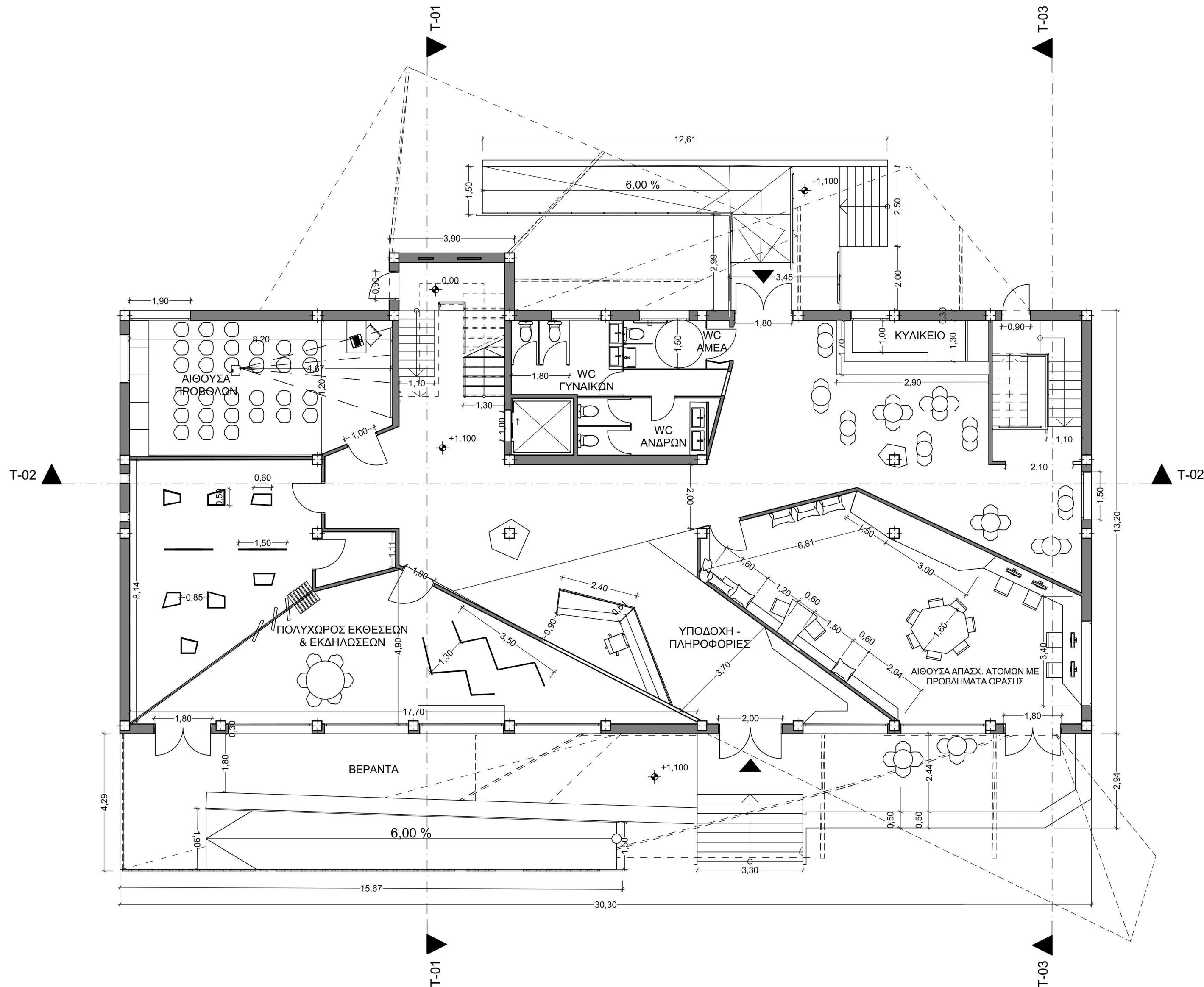

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

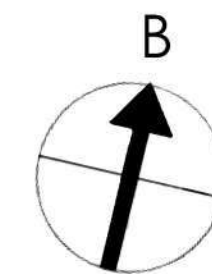
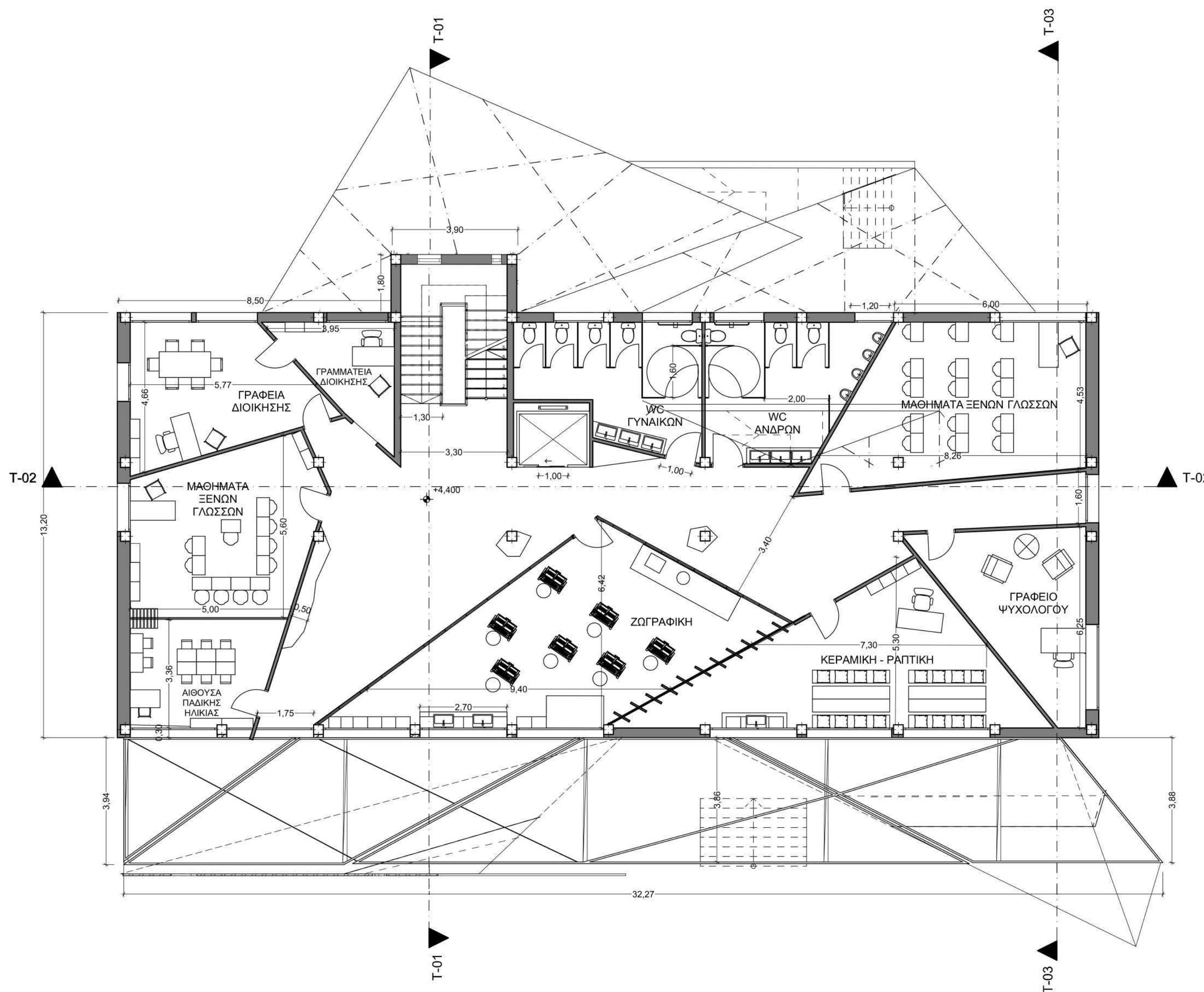

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

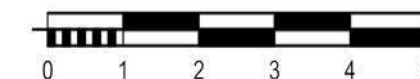

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

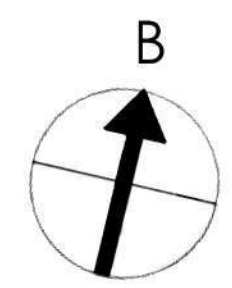
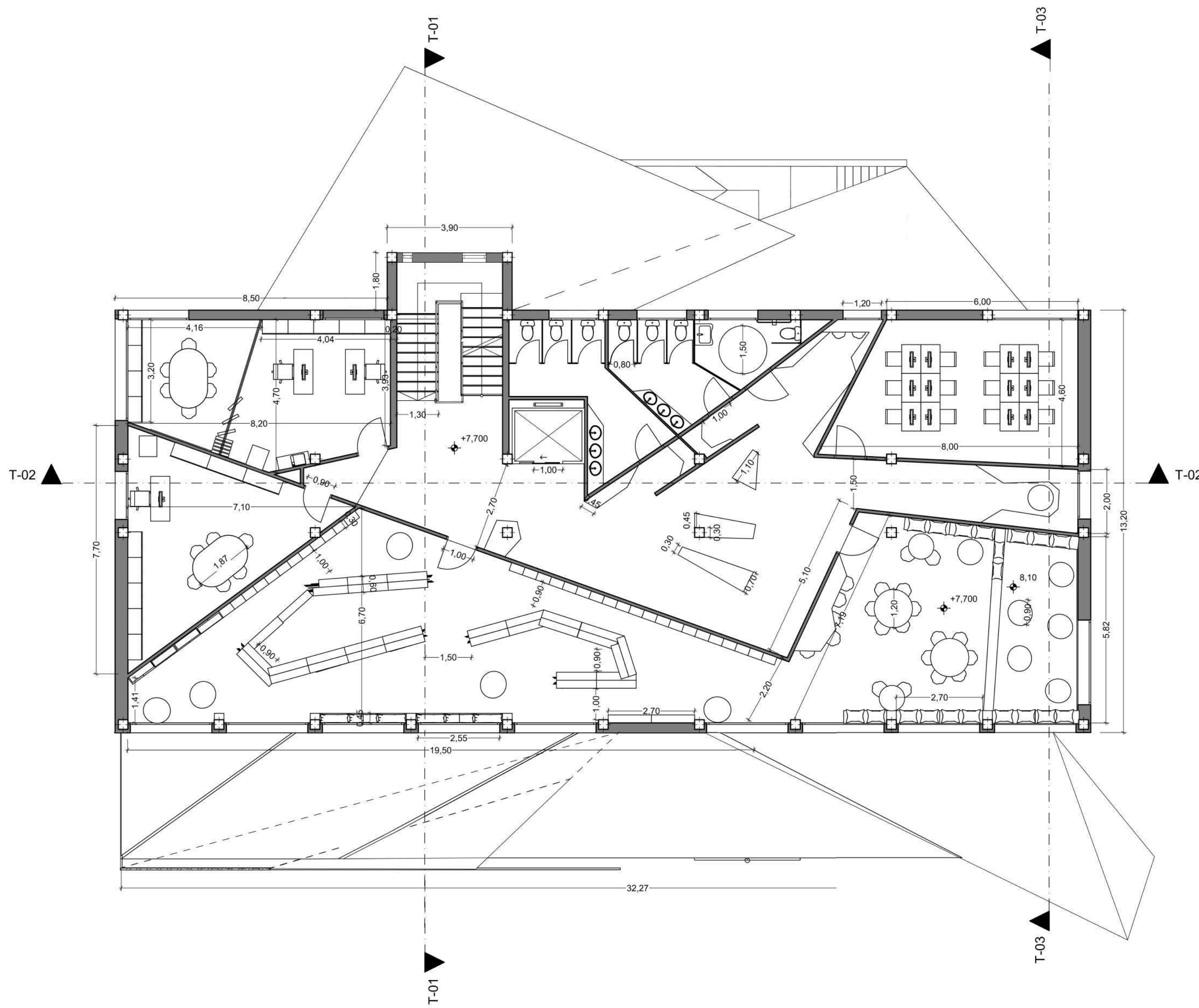

ΚΑΤΟΨΗ 1^{ου} ΟΡΟΦΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

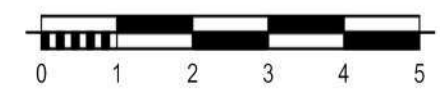

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

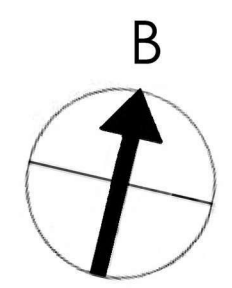
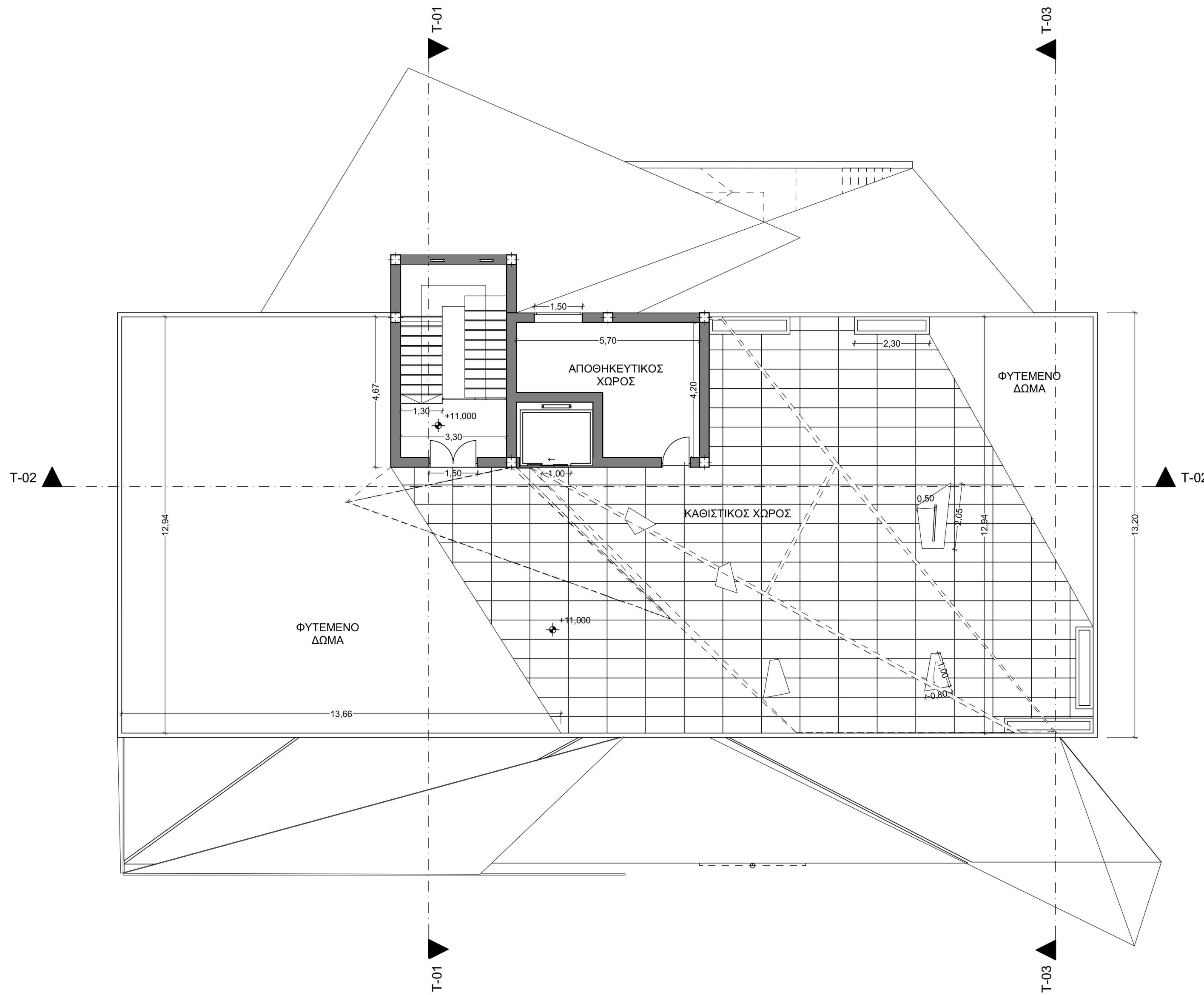

ΚΑΤΟΨΗ 2^{ΟΥ} ΟΡΟΦΟΥ

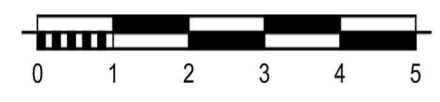
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

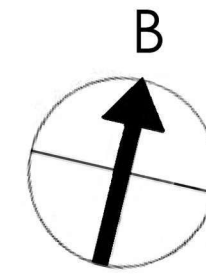
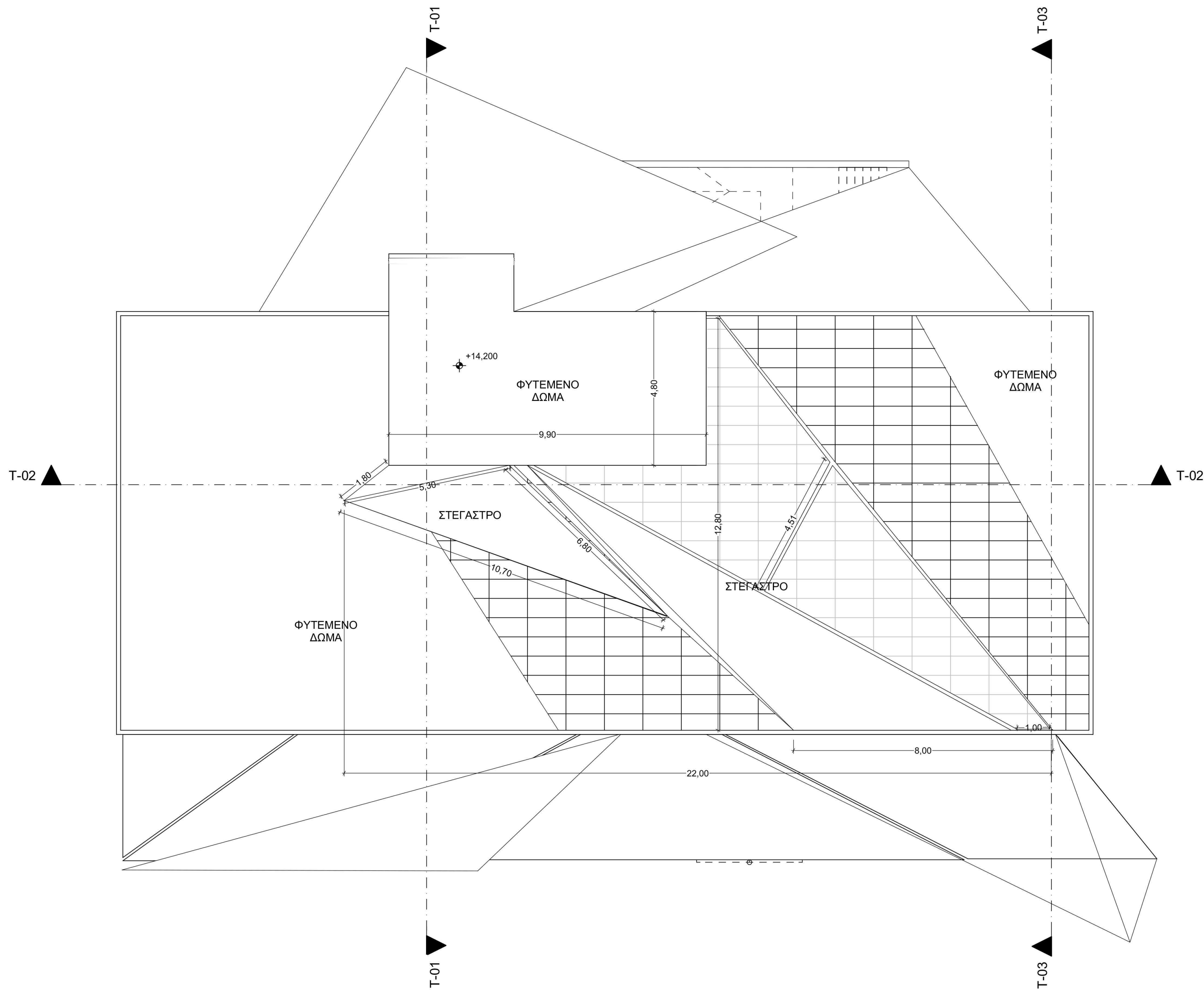
ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

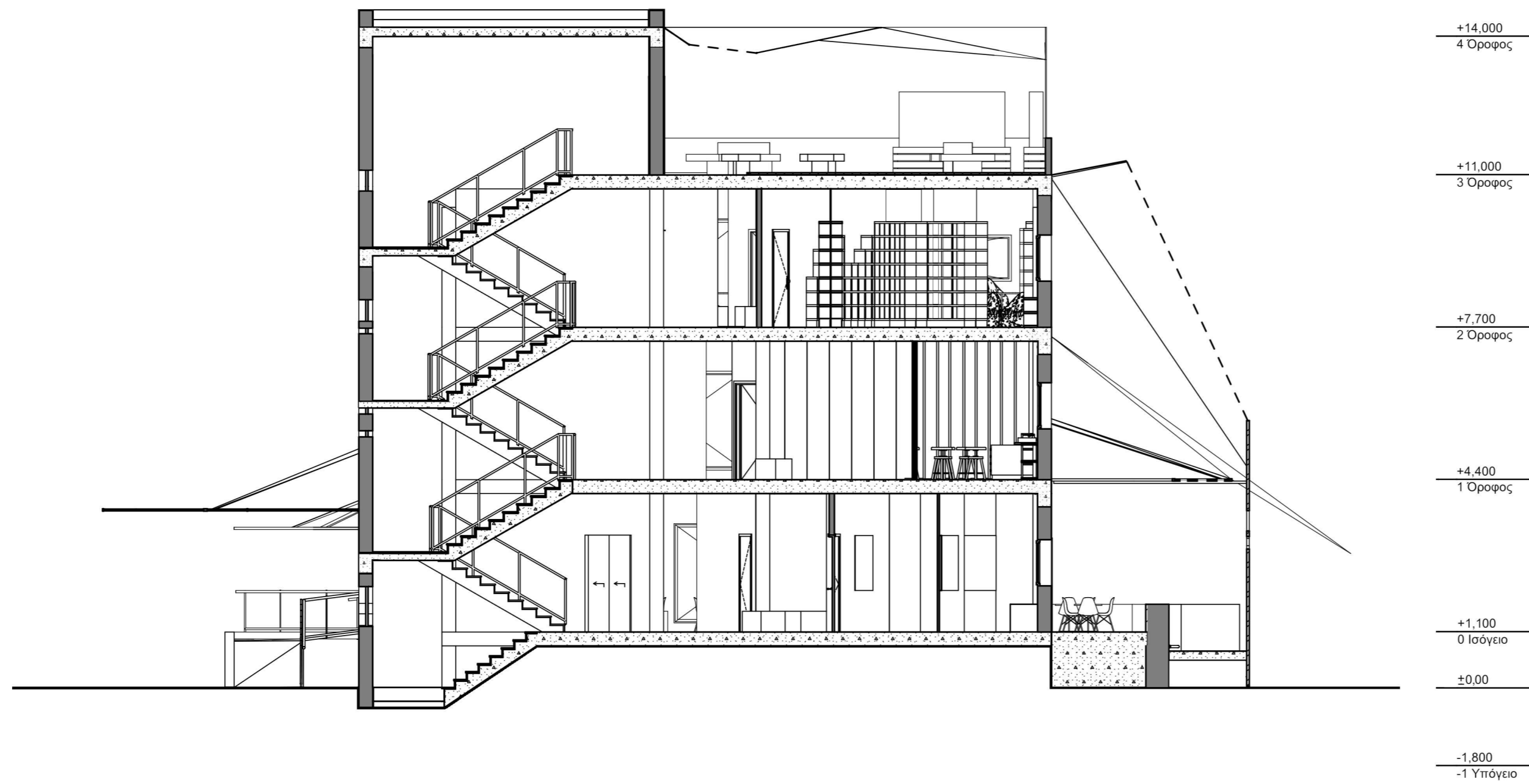

ΚΑΤΟΨΗ ΚΤΗΡΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΤΟΜΗΤ01

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

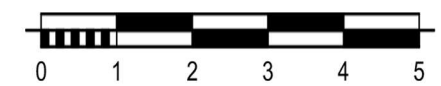

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

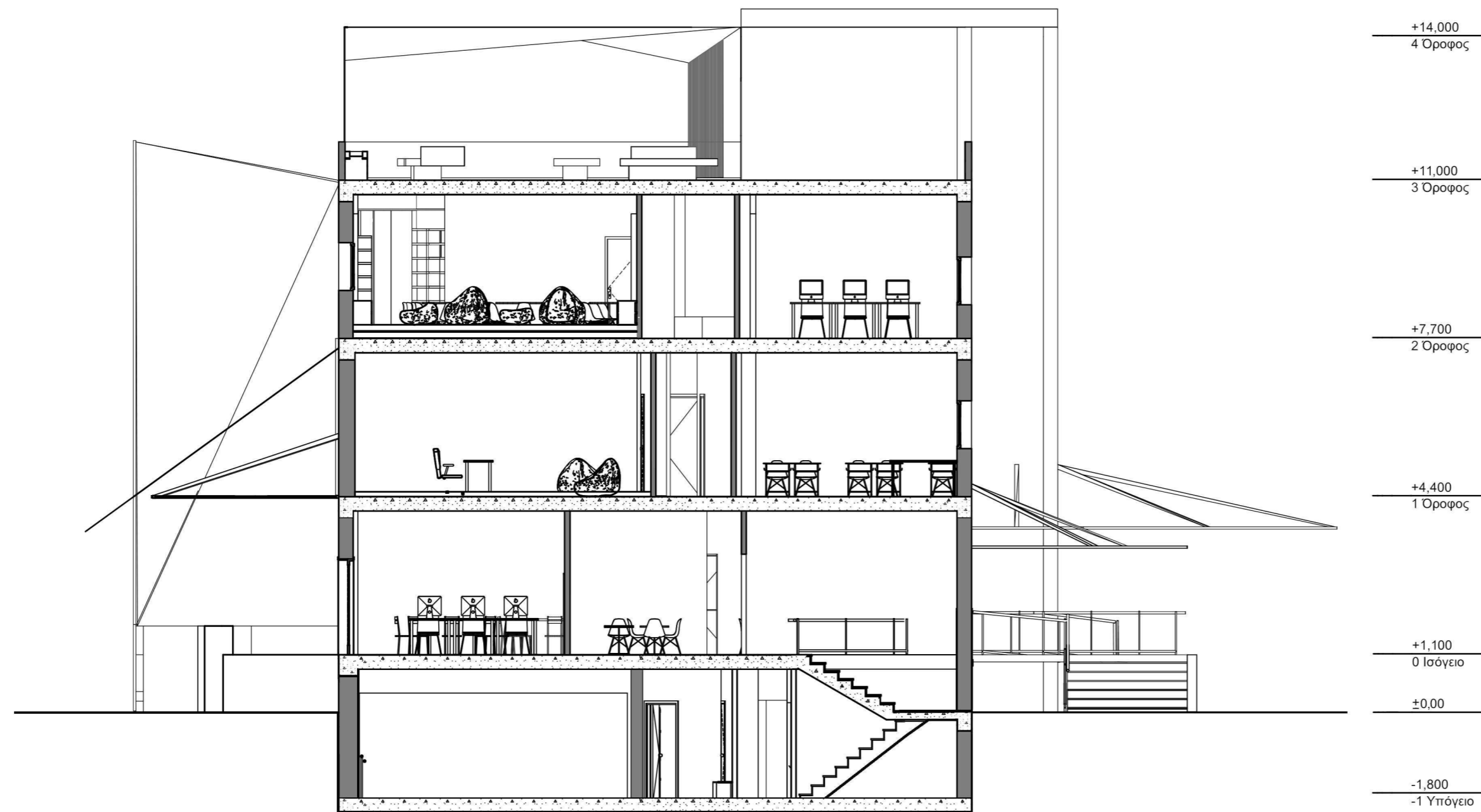

ΤΟΜΗ Τ02

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΤΟΜΗ Τ03

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

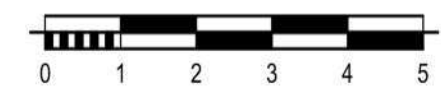

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

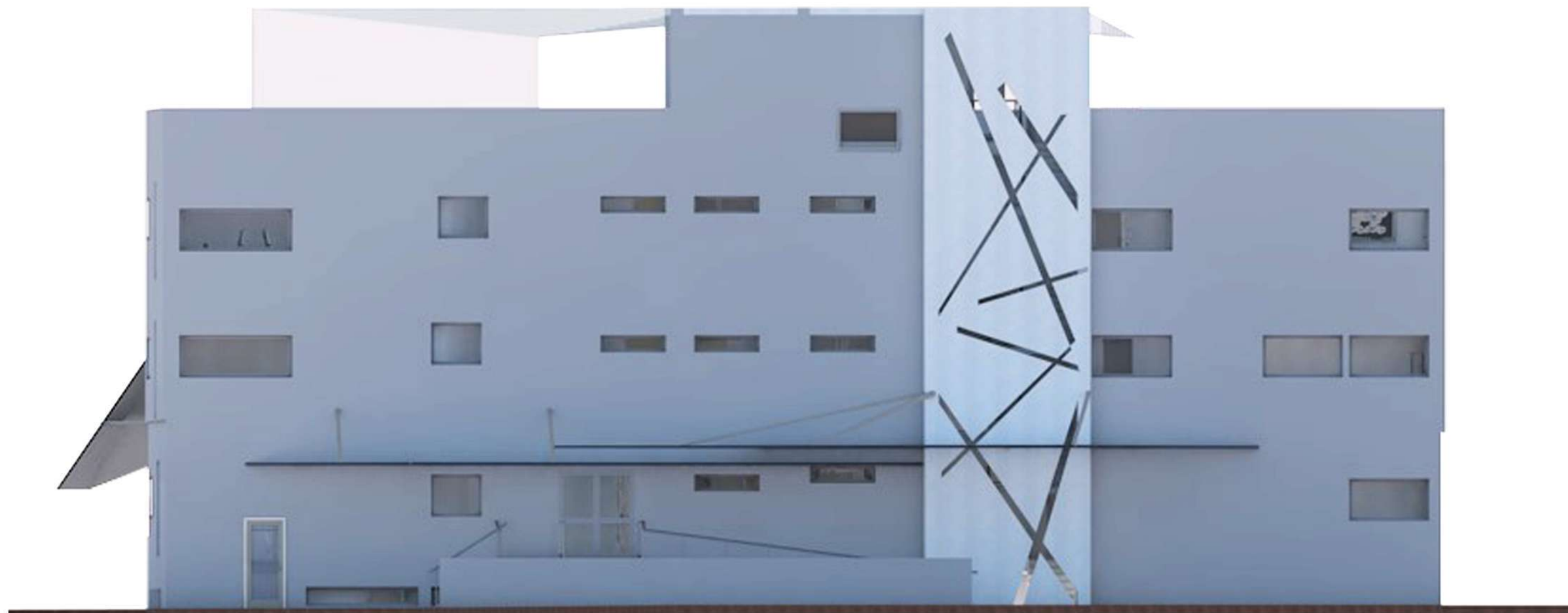

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

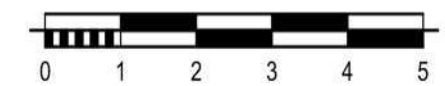

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

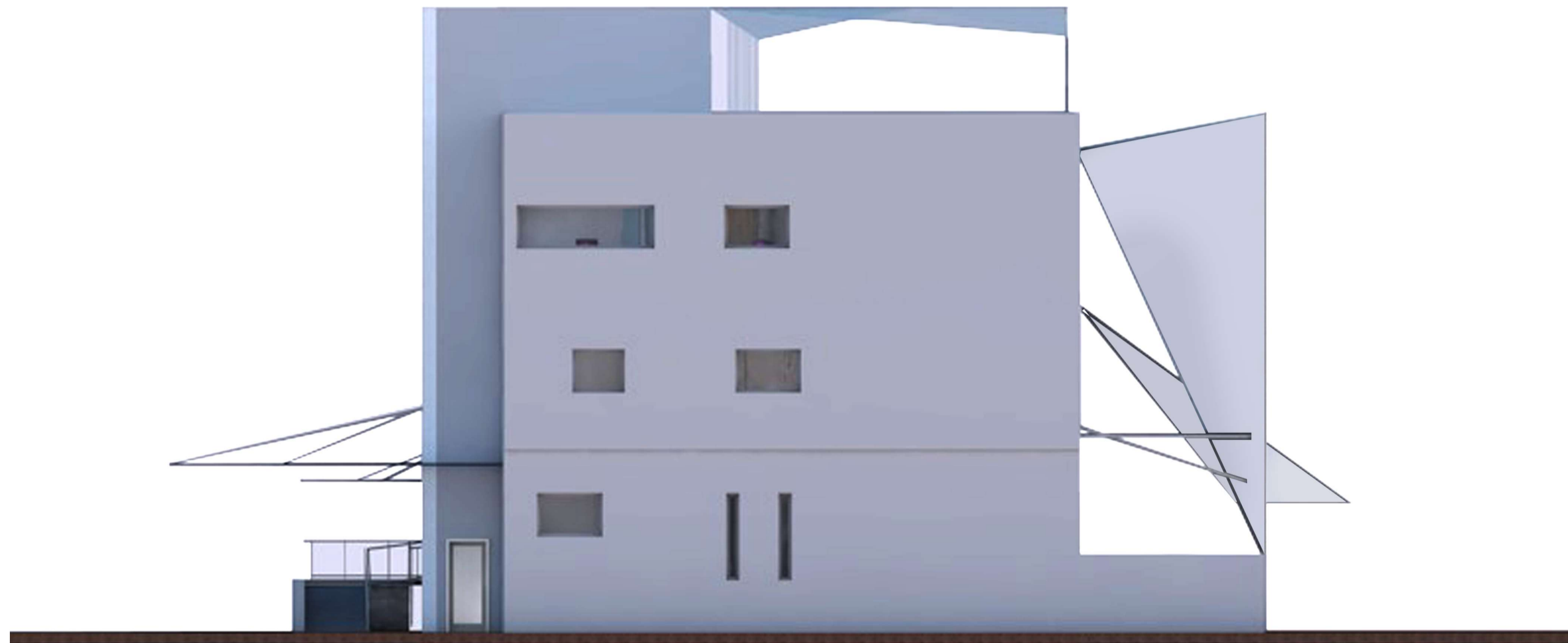

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

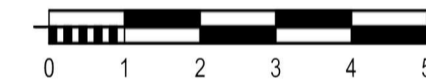

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

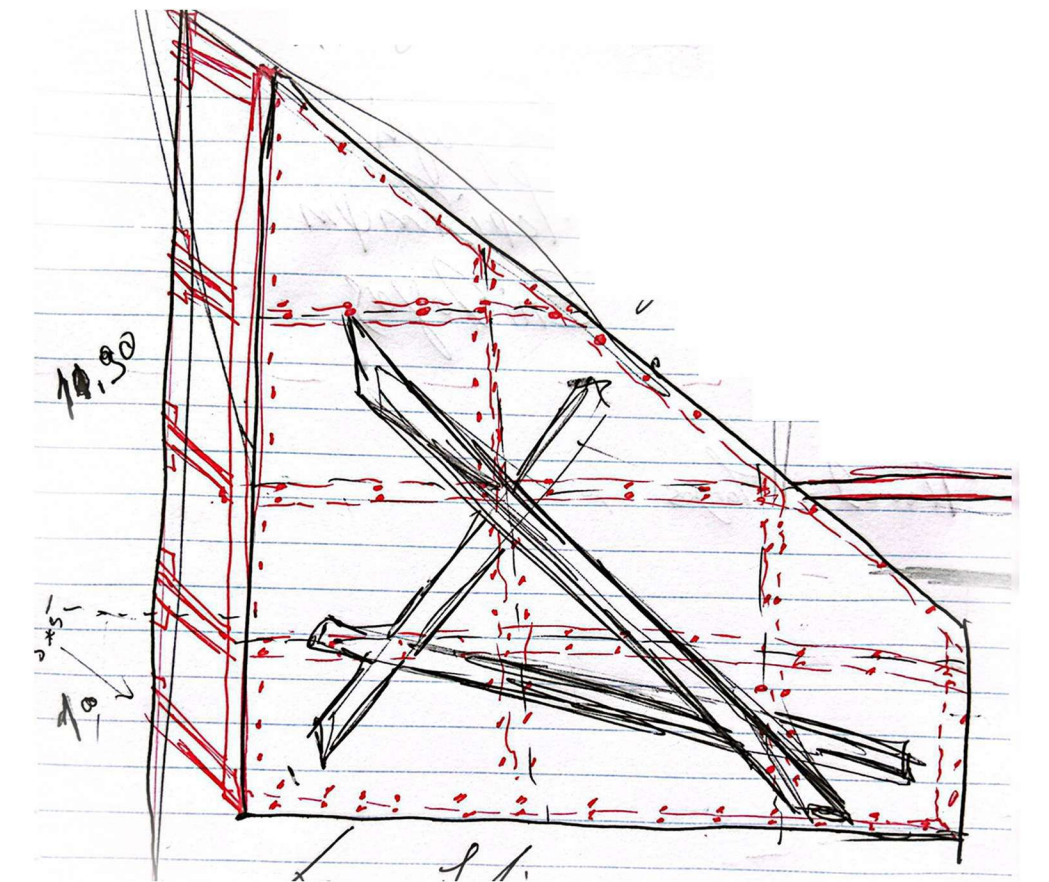
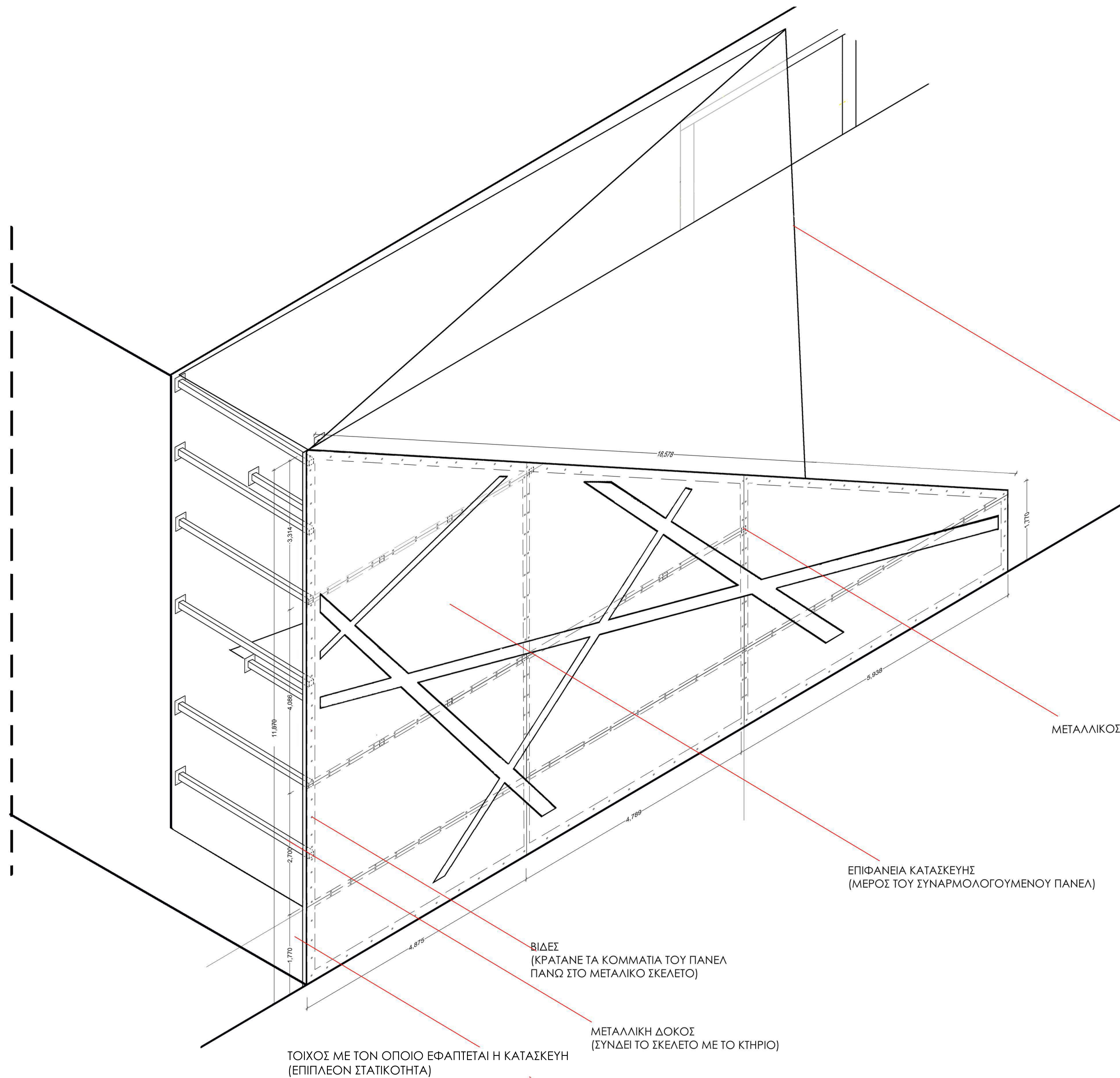

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΣΚΙΤΣΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΑΝΕΛ ΣΤΗΝ ΟΨΗ

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ ΠΟΥ ΕΦΑΠΤΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΤΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

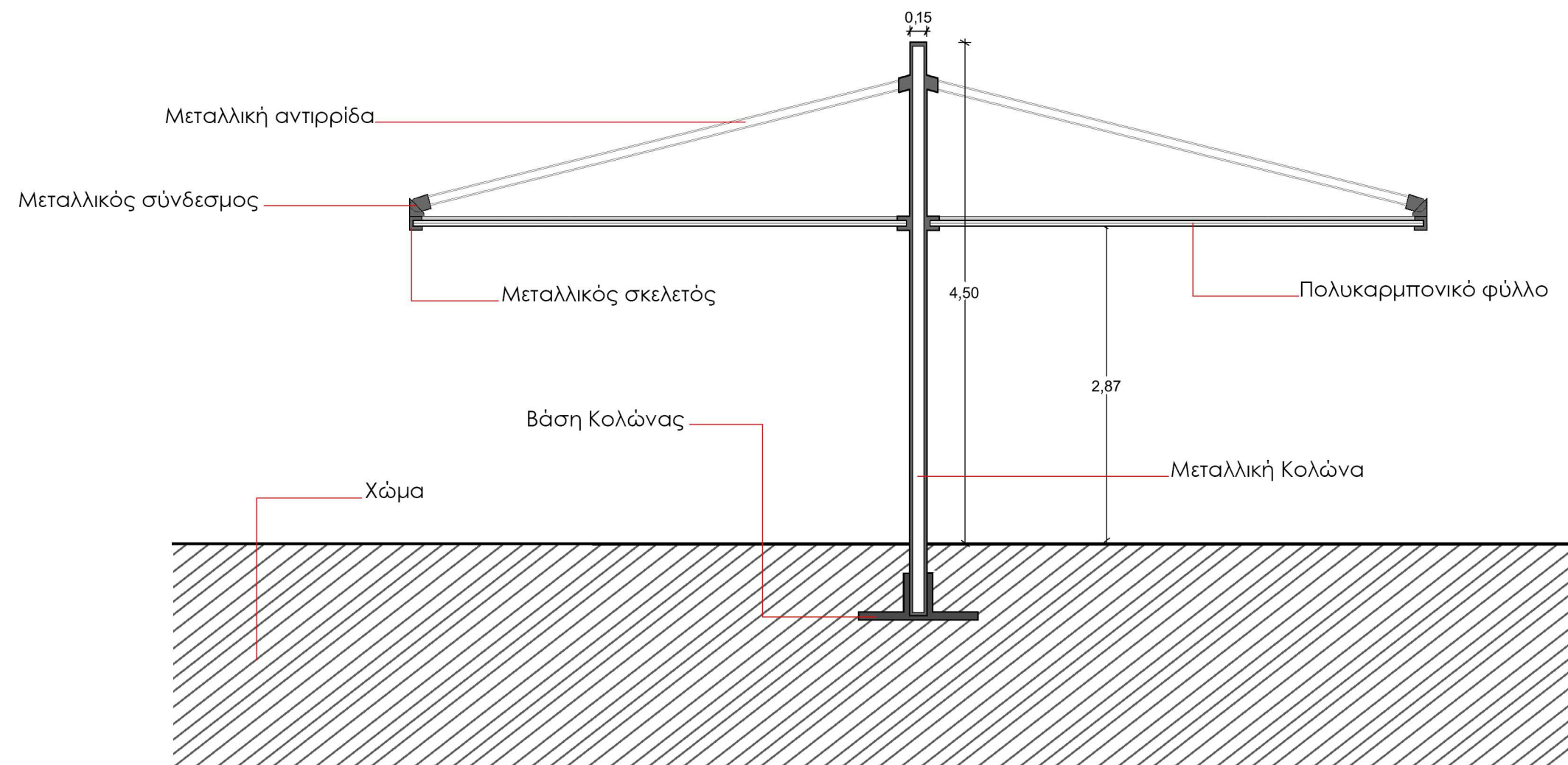
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΟΨΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

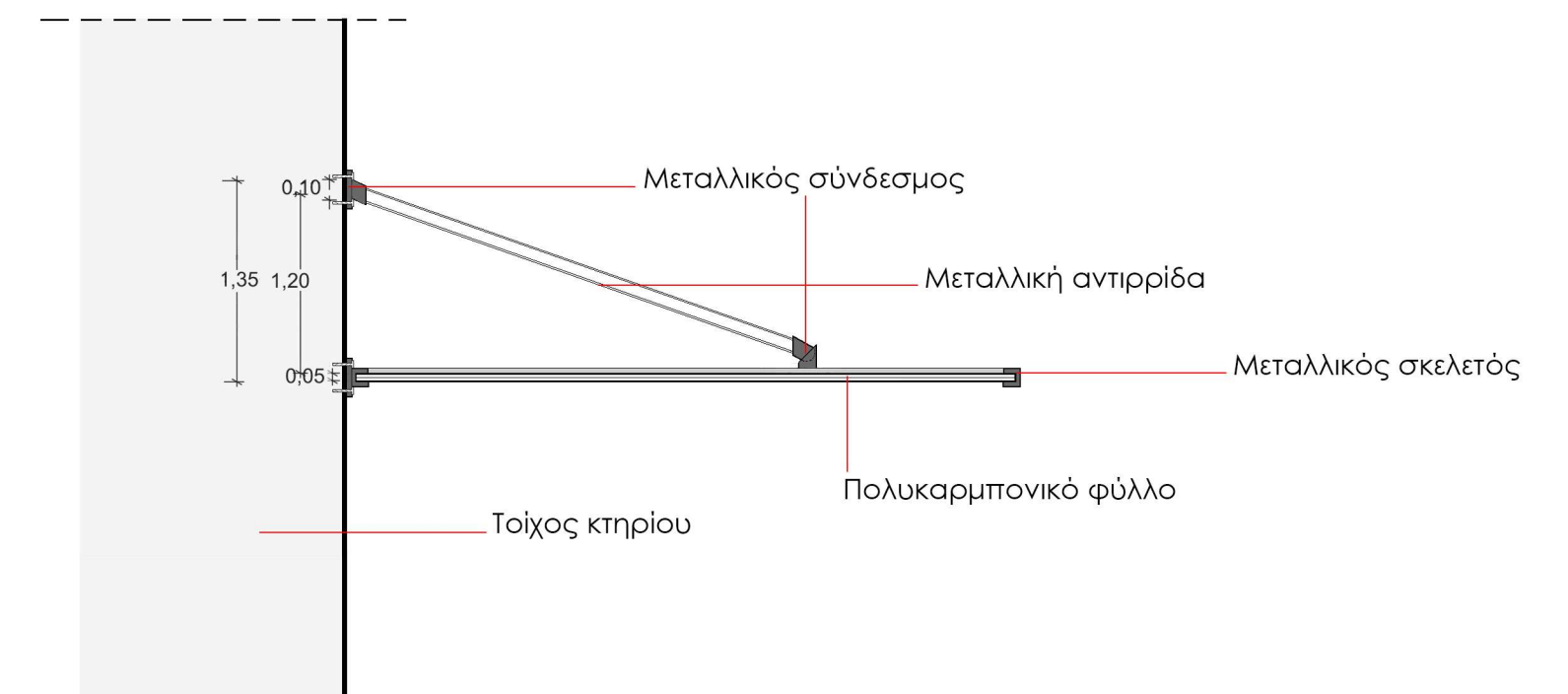
ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΣ

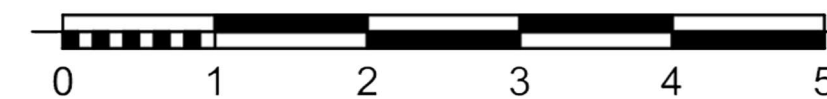
ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ ΑΥΛΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

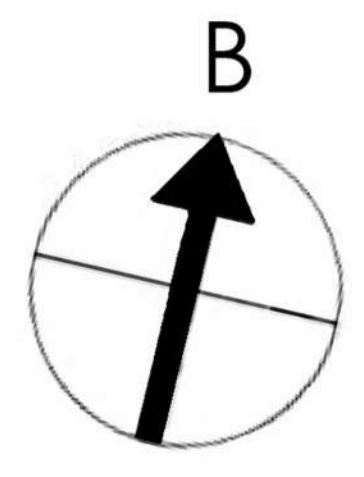
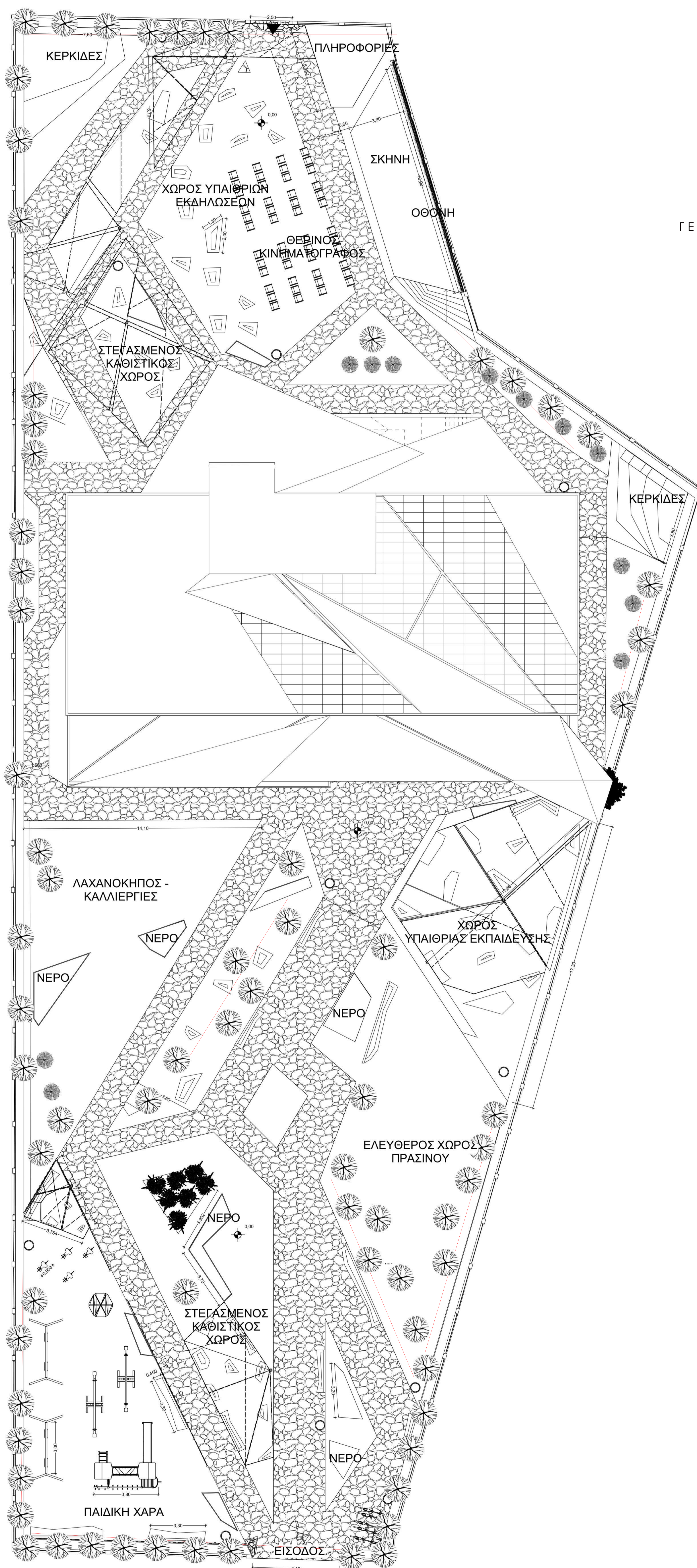

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ ΚΤΗΡΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΛΑΣΚΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

